

ПОЛИТИКИН

6

динара

БРОЈ

1340

ЗАБАВНИК

2.9.1977. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

КОМПЛЕТАН
СТРИП

СВЕ ЗБОГ
НОВЦА

Bipley

Веровати или не!

ЕНГЛЕСКИ КЊИЖЕВНИК Х. Џ. ВЕЛС

У ЗНАК ИЗАЗОВА НЕМАЦИМ ПИЛОТИМА
КОЈИ СУ ВРШИЛИ ТЕРОРИСТИЧКА
БОМБАРДОВАЊА ПОВЕКАО ЈЕ
БРОЈ 13 НА СВОЈОЈ КУЋИ У
ЛОНДОНУ. ВЕЛС ЈЕ
ПРЕЖИ-
ВЕО
РАТ И
УМРО
ЈЕ 13.
АВГУСТА
1946.

НИЛСКИ КОЊ

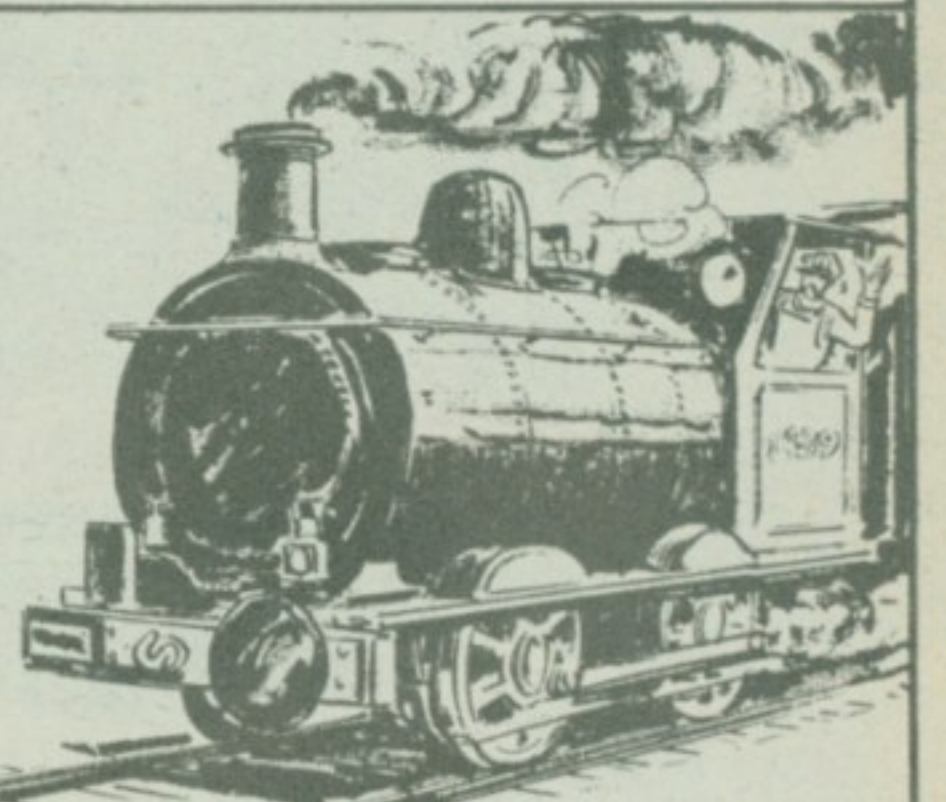
ВЛАЖИ СВОЈУ КОЖУ КАД ЈЕ ДУГО ВАН
ВОДЕ ЛУЧЕКИ РЕТКУ ЦРВЕНКАСТУ
ТЕЧНОСТ КОЈА ЛИЧИ НА КРВ.

ЛОРД РОКЕБИ

ЕНГЛЕСКИ ПЛЕМИК ИЗ 18. ВЕКА
ДА БИ ПОКАЗАО СВОЈ ПРЕЗИР
ПРЕМА СВИМ ОБЛИЦИМА
ЛАЖНОГ И ИЗВЕШТАЧЕНОГ
ЖИВОТА СВОГ ДРУШТВА,
ЖИВЕО ЈЕ У ШУМИ
КАО ПУСТИЊАК
ПУШТАЈУКИ ДА
МУ ИМАЊЕ
ПРОПАДАЈ.

© King Features Syndicate, Inc., 1977. Worst rights reserved. 6-5

Једна локомотива

ИЗГРАЂЕНА 1865. ГОДИНЕ
У БЕРМИНГЕНУ, У
ЕНГЛЕСКОЈ, СЛУЖИЛА ЈЕ
НЕПРЕКИДНО
89 ГОДИНА.

ТРЕМОНТ Хауз

ОТВОРЕН У БОСТОНУ 1829. БИО ЈЕ
ПРВИ АМЕРИЧКИ РЕСТОРАН У КОМЕ СУ
ГОСТИ СЕДЕЛИ ЗА ЗАСЕБНИМ
СТОЛОВИМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● за највећег полиглота свих
времена сматра се Расмус Кри-
стијан Раск (1787 — 1832), про-
фесор Универзитета у Копен-
хагену. Раск је знао 230 језика
и за десетак од њих написао је
граматике и речнике.

● први пушач у Европи био је
Колумбов морнар Родриго де
Херес. Кад су га свештеници у
Шпанији видели како пуши, на-
редили су да, као вештац, буде

бачен у тамницу. У затвору је
одседео десет година и пуштен
је тек кад пушење више није
представљало ретку појаву.

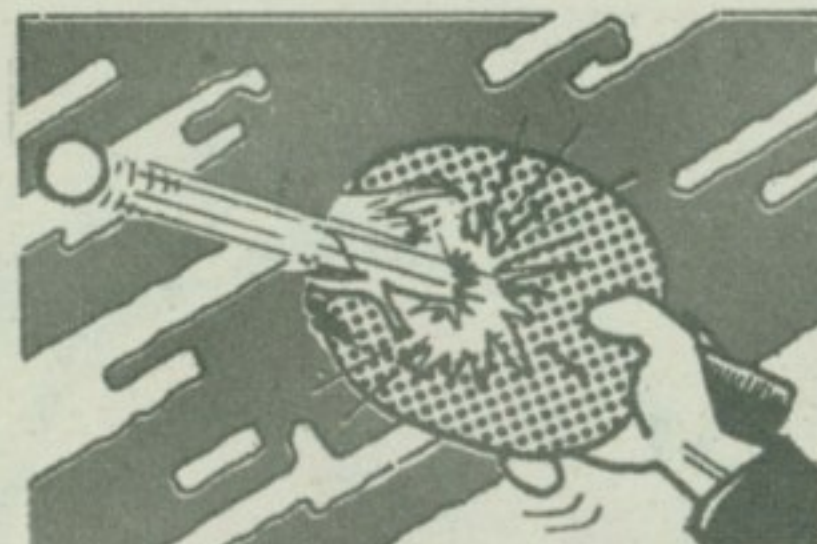

● стручњаци медицинског ко-
леџа Харвардског универзитета
израчунали су да пушачи у
Сједињеним Америчким Држа-
вама свакодневно испусте у ва-
здух 36 тона — дима. Поред тога
они своју околину загаде сваког
дана са 1600 тона опушача и
празних кутија од цигарета.

● код глодара десна страна ви-
лице може да се покреће неза-
висно од леве стране.

● чувени кинески првак у сто-
ном тенису Чуанг Це-Тунг има
невероватно снажан ударац.
Једном приликом је измерено
да се лоптица коју је ударио
рекетом кретала брзином од око
сто километара на час.

● све донедавно ружичасти
бисери сматрани су за реткост
и због тога су били, а и данас
су, на већој цени од осталих.
Зашто се бисери јављају у раз-
ним бојама? Јапански научници
успели су да открију ту тајну
природе. Они су, наиме, при-

метили да боја бисера зависи од
састава и количине соли у мор-
ској води. Тако ће, на пример,
бисери бити ружичасти ако је
концентрација једињења ман-
гана већа. Од пре извесног вре-

мена у Јапану подводне план-
таже бисерних шкољки веш-
тачки обогаћују солима разних
метала и захваљујући томе до-
бијају бисере бледољубичасте,
зеленкасте и наранџасте боје.

● у многим оријенталним зем-
љама мачке су свете животиње
док се пси прогоне и сматрају
„нечистим животињама“.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КАКО
ПОСЛОВИ?

ЭЛЕПНУ
ДОК
ПАЈЕ

НИКАКО!
К'О ДА СЕ ЦЕО
СВЕТ ОДЛУЧИО
ДА ИДЕ БО-
СОНОГ!

АКО СЕ УСКОРО
МУШТЕРИЈЕ
НЕ ПОЈАВЕ ...
МОЈЕ ЦИПЕЛЕ
ЋЕ ИЗИЋИ ИЗ
МОДЕ!

ЭЛЕПНУ
ДОК
ПАЈЕ

ШТО ИХ НЕ НАМА-
МИШ НА НЕ-
ШТО?

А ШТА ТО, НА
ПРИМЕР?

НА ПРИМЕР ... ДА УЗ
СВАКИ ПРОДАТИ ПАР
ДАШ НЕШТО БЕС-
ПЛАТНО ... НЕКИ
ПОКЛОННИК!

ХММ ... ДА
ЗНАШ ДА
ТИ ИДЕЈА
НИЈЕ ЛОША!

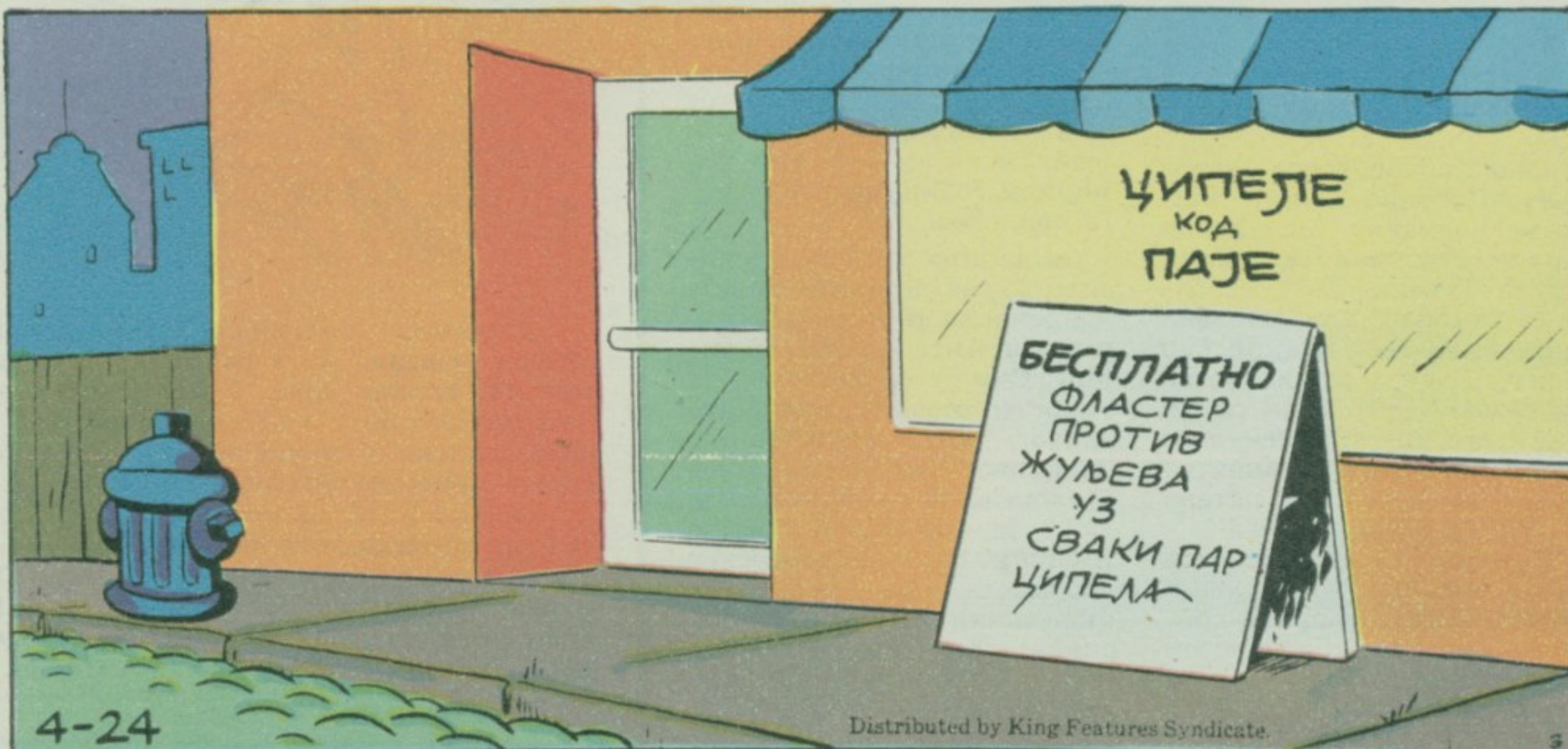
МОЖДА ЋЕ
ПОМОЋИ

ПРОБАКУ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО НЕДЕЉА ...

ПРОБ'О САМ И ОНО С
ПОКЛОННИКЕМ ... К'О ШТО
СИ МИ САВЕТОВ'О ...
ПА САД ПОС'О
ИДЕ ЈОШ
ГОРЕ!

4-24

Distributed by King Features Syndicate.

НЕСРЕЋА КАРАЂОРЂЕВОГ ПИСАРА

ЗБОГ КЛЕТВЕ

— ИМАМ КЋЕРИ, ЈОШ СУ ДЕЦА, ПА АКО ИМАШ СИНА, КУНЕМ ТИ СЕ ДА ЋУ СЕ ОРОДИТИ С ТОБОМ КАД ДЕЦА ПОРАСТУ! — РЕКАО ЈЕ АНТОНИЈЕ ПРОТИЋ СВОМ СПАСИОЦУ. ЈЕДНОГ ДАНА, КАД СЕ ТОМЕ НИКО НИЈЕ НАДАО, ОВАЈ ЈЕ ДОШАО ДА УЗМЕ ОНО ШТО МУ ЈЕ ОБЕЋАНО.

Б ој никако није јењавао. Нико од устаника није знао одакле Турцима толика снага, иако су у неколико налета на српске шанчеве многи изгинули. Карађорђе се замислио: ако овако потраје,

су се Турци повукли и све утишало, пришао му је и загрлио га.

— Да није било тебе, сад не бих био међу живима! Ако ти је по вољи да се побратимимо, пријатељу, не питам те ни ко си ни шта

савесно, а баш у време тог службовања доживео је свој најцрњи дан.

СУСРЕТ У РАДОВАЊСКОМ ЛУГУ

Карађорђе је 28. јуна 1817. крадом прешао код Рама из Аустрије у Србију и докопао се Великог Орашја, одакле се јавио свом куму Вујици Вулићевићу и с њим се састао у Радовањском лугу, недалеко од Азање. Био је ту и Анта. По Вујичином диктату бивши Карађорђев писар је написао писмо кнезу Милошу и однео му га у Београд. У

писму је стајало да је вожд дошао у Србију да по налопу Русије дигне устанак против Турака. Карађорђе је предложио да се састане са кнезом и договори о свему.

Зна се шта је даље било: Милош се уплашио Карађорђевог супарништва и, у договору са београдским везиром, поручио Вујици да убије Карађорђа. Анту је задржао три дана у Београду под стражом да не би Карађорђу провалио ствар.

Карађорђе је убијен: Вујица је умрљао руке крвљу, а Анта тек тад пуштен кући у Смедерево.

Три године после овог злочина Анта је био у немилости код Милоша. Живео је повучено. Као да га је гризла савест због убиства Карађорђа. Ипак, наставио је да служије код кнеза. Чинило се да је вео заборавио пао на догађај са Карађорђевићем крајем. Тако је дошла и касна јесен 1841. године.

РЕЧ ЈЕ ОДРЖАНА

Дан је био прохладан, осећао се дах наступајуће зиме. Изненада пред Антину кућу у Смедереву бану човек који му је некад спасао живот и коме се заклео да ће се ородити. Давни спасилац водио је и сватове! Анта је одмах схватио да долазе по његову кћерку. Сетио се обећања и дате речи.

Обрадовао се гостима, позвао их да седну, почастио

и позвао кћерку Ану у собу да с њом разговара насамом. Никад деци (а имао је три кћери и сина) раније није говорио шта му се догодило у време устанка.

Ана га је мирно саслушала оборена погледа. Одлучно је одбила да пође са сватовима.

— Не могу! Ја свог будућег мужа ни видела нисам!

Некадашњи писар се на-кострешио. Зар њему кћер да одриче послушност?! Оштро јој је наредио да пође с њим како би је предао побратиму. Напољу се чула свирка и весеље. Девојка је стајала као укопана. Само је вртела главом и упорно понављала — не! Анта се зацрвенео у лицу. У неколико скокова био је код зида, скинуо са њега камчију и сручио је на девојку!

Ударци су плуштали по неоуђеној млади, али она није пуштала ни гласа. Облила ју је крв. Пала је на под и увијала се под ударцима. На крају је изгубила свест. Анта је наставио бесомучно да је удара и онако онесвешћену. Лице и тело били су јој исечени ко-жним крајевима камчије!

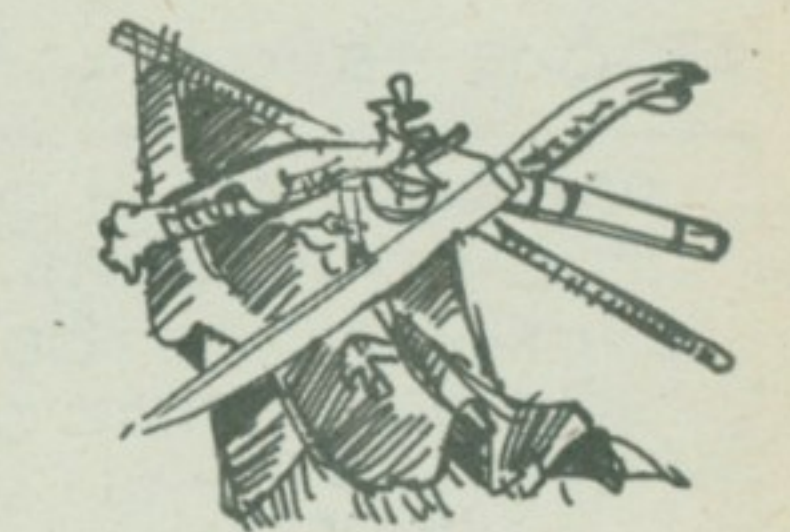
Пукла је брука. Сватови се покуњаше и одоше. После неколико месеци се повратише. Тада су сазнали да је Ана умрла од батина добијених приликом њихове прве посете.

— Побратиме, онда ми дај другу кћер, Сару! — био је упоран Антин спасилац.

Анта је пристао. Хтео је пошто-пото да одржи дату реч. Међутим, прича са Антом поновила се и са Саром. Једино, Сара је под батинама попустила, али и она је од њих умрла (августа те, 1842. године! Трећа кћерка Петрија, умрла је неколико месеци после Саре.

Скрхани Анта тешко је могао да преболи смрт своје деце. Повукао се у себе и једва с ким разговарао. Само понекад би му се отео уздах:

— Није Карађорђа убило оно псето, пандур Никола коме је то рекао Вујица, нити кнез који је издао наређење да га смакну, већ ја! Знао сам дволичност и лукавог Милоша, а нисам упозорио војску да се врати откуда је дошао! Помреше ми кћери и то ми је казна због учешћа у убиству Карађорђа! Гора ми не треба!

Стари Смедеревци који кажу догађај са Антином кћеркама, мада у архивском материјалу из тог времена нема писаних података о томе, тврде да је тим поводом настала позната народна песма „Гором језде кићени сватови...“ Анта је умро 1854. За живота изгубио је и — сина!

М. Тодоровић

његови људи неће дуго издржати и битка ће бити изгубљена.

— На јуриш! — викнуо је и излетео из шанца.

Устаници похрлише за њим и ухватише се укошта са непријатељем. Настао је лом. Крајем се проломише повици, пуцњи и јауци, све се измешало у живо клупко и понело пољем.

ДА СЕ ПОБРАТИМИМО

Око Карађорђевог писара Анте Протића који је најдаље одмакао на левом крилу створила се повећа група Турака. Анта се борио, узмицао, али опкољен није имао где; крај је био близу. И када је мислио да је готов, у тај мали обруч око њега хрупну однекуд из оне гужве неки устаник са неколико другова и натера Турке да узмакну.

Била је то једна од неколико мањих (пored оних већих) битака у првом српском устанку започетом 1804. године.

Кнежев писар није забора-вио свог спаситеља. Чим

си! Имам кћери, још су деца, па ако имаш сина, кунем ти се да ћу се ородити с тобом кад деца порасту!

Устанику је годило побратимство са тако угледним човеком. Мада је у то време био млад (рођен је 1778. као син смедеревског протe) Антоније Протић је важио за виђенију личност, понајвише зато што је био један од малог броја писмених људи у Србији. Служио је устаницима и Карађорђу као писар, а осим тога владао грчким и турским језиком па им је у тим немирним годинама и због тога користио.

Са данима који су пролазили бурна историја Србије исписивала је и своје стране, а Анта правио каријеру. Сви су га сматрали за тихог и отменог, нарочито оданог као службеника. Због овог последњег кнез Милош га је посебно ценио. Прво је био писар Вујице Вулићевића, смедеревског оборкнеза, па харачлија (порезник), скелација (цариник), саветник (1838) и најзад министар финан-сија.

Кнеза Милоша је служио

ТИТО
У АНЕГДОТАМА

НИКАД
НИЈЕ КАСНО

Директор белгијског социјалистичког листа „Пепл“ изразио је, у разговору с председником Титом, 14. априла 1955. у Београду, своју бојазан да можда неће бити времена да се теза о коегзистенцији покаже у пуној мери на делу, с обзиром на стално присутну опасност од рата:

— Ако буде времена, ствар је у реду. Али, ако не буде времена, шта ће онда бити?

— Никад није касно — одговори Тито — јер се болест лијечи све док има изгледа, па чак и кад више нема изгледа да ће болесник оздравити...

(Из књиге „Тито у анегдотама“ Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића)

АУСТРАЛИЈСКО ЧУДОВИШТЕ БАЊИП

Обично га описују као велику глакаву животињу округле главе сличне ђеџи, јошобо без ушију. Неки верују да се ради о врсти морској ђа која је уз реке успео да се ђробије у унутрашњости земље.

Када је 1821. године на једном састанку Филозофског друштва Аустралије изнесено да је истраживач Хамилтон Хјум пронашао бањипа, био је то само почетак читаве серије сличних тврдњи које никада нису поткрепљене доказима, али које су из године у годину, све до данашњих дана, наставиле да узбуђују свет.

Хјум је три године раније, продирући у још неистражене делове земље, доспео до језера Батерст, које је, како је касније тврдио, настанило чудовиште бањип. Описао га је као биће слично морској крави или нилском коњу — прилично наиван опис, ако га упоредимо са свим каснијим које је људска машта испредала о овом легендарном чудовишту.

Један човек који је живео у близини језера потврдио је Хјумову причу и у његов опис унео још неке детаље: животиња има главу булдога, а испушта гласове сличне морској свињи. Домороци је зову „ђаво-ђаво“ и жале се да им краде децу.

ПОЛА ЧОВЕК — ПОЛА РИБА

Филозофско друштво по нудило је Хјуму награду за кожу или кости чудовишта, али од тога никада ништа није било.

Тако се иста прича понављала из године у годину. Из свих крајева Аустралије стизале су приче о појављивању ове језиве животиње, али нико од многобројних очевидца никада није успео да прибави и доказ о њеном постојању.

Један једини пут људи су се за кратко понадали да ће све ово добити и своју потврду када су Марамбици домороци изјавили да имају лобању бањипа убијеног 1847. године. Интересовање је сплас

КРАВА КОЈА КРАДЕ ДЕЦУ

нуло чим су експерти утврдили да се ради или о глави ждребета, или, пак, о деформацији главе неког телета.

По правилу, бањипи се везују за мочваре, реке или језера, па тако и већина прича о њима потиче из граничних области Аустралије — Викторије и Новог Велса. Сама реч потиче из језика домороца племена које живи око језера Корангамит и има значење ђаво, анђео или бог.

Обично га описују као велику глакаву животињу округле главе сличне ђеџи, готово без ушију, што је неке навело да поверују да се ради о врсти морског пса који је успео да се пробије у унутрашњост земље крећући се узводно, уз реке.

Али нису се сва чудовишта уклапала у овај опис. Тако је у језеру Александрина виђено чудовиште „пола човек — пола риба“, са дугачком косом која је подсећала на огромну перику од пружа. Један други опис говорио је о бићу великом као теле са главом и вратом емуа, гривом и репом коња и перајима ајкуле.

ТРОГЛАВИ ИЗ ПОТОКА

А 1848. године у реци Еумерала у Викторији, наводно, појавило се чудовиште које је имало главу кенгура и дугачак врат са огромном гривом. Домороци су тврдили да поседује натприродне моћи и да своје жртве увлачи у замку — као пећина велика уста.

Па ипак, већина ових застрашујућих прича има и своје логично објашњење. Тако је 1950. године код места Ви Ваа у Новом Јужном Велсу полиција објавила да је биће из мочваре које је читавих шест недеља сејало ужас међу становништвом, у ствари, пегави букавац — једна врста птице која ноћу креће у потрагу за храном испуштајући притом изузетно непријатне крике.

За бањипа који је 1960. године виђен у једном од паркова Сиднеја и описан као „животиња са главом мачке, вратом корњаче и репом који подсећа на бодље бодљикавог прасета“, утврђено је да је, у ствари, аустралијска пловка — егзотична и не тако често виђена птица.

У јулу 1972. године неки рибари су изјавили да су у близини ушћа једног потока, источно од Дарвина, видели осамнаест метара дугачко троглаво чудовиште чије је тело прекривено сјајним крљуштима. Два месеца касније Аустралијанци су са задовољством читали о групи енглеских научника који се спремају да започну истраживања у једном језеру у близини Лисмора, у Новом Јужном Велсу. И овде се говорило о постојању чудовишта.

Неки научници верују да је бањип сећање на једну изгинулу врсту праисторијске животиње која је била велика као носорог и некада насељавала мочварне пределе Аустралије.

Међутим, већину Аустралијанаца као да не занимају објашњења која би

НА УШЋУ ЈЕДНОГ ПОТОКА, ИСТОЧНО ОД ДАРВИНА, РИБАРИ СУ „ВИДЕЛИ“ ЖИВОТИЊУ ДУГУ ОКО 18 МЕТАРА

наука могла да им да. Они, изгледа, према њему осећају исто што и Енглези према свом већ прослављеном националном чудовишту из Лох Неса.

За све оне који нису имали среће да и сами „виде“ чудовиште, направљена је његова пластична копија: за само неколико новчића оно се диже из свог воденог брлога, шкргуће страшним зубима, урличе и канцама пара ваздух.

Досетљиви трговац из Мареј Брица, у Аустралији, само за недељу дана од постављања ове туристичке атракције, зарадио је преко 120 фунти.

М. И.

ЗА БАЊИПА ВИЂЕНОГ У ЈЕДНОМ ОД СИДНЕЈСКИХ ПАРКОВА КАСНИЈЕ ЈЕ УТВРЂЕНО ДА ЈЕ ОБИЧНА АУСТРАЛИЈСКА ПЛОВКА!

Рихард Вагнер

ВЕЛИК И НЕСХВАЋЕН

Многи славни композитори морали су да чекају годинама да би њихов геније био схваћен. Један од њих био је и велики немачки композитор Рихард Вагнер. Јер његова музика нису биле пријатне мелодије, лаке за слушање. Аутор „Лоенгрин“, „Парсифала“, „Нибелуншког прстена“, „Валкире“, „Зигфрида“, „Сумрака богова“, „Танхојзера“, „Тристана и Изолде“ родио се 1813. године у Лајпцигу. Шест месеци после Рихардовог рођења умро је његов отац, једноставан, али свестрано образован човек. Убрзо потом његова мати преудаје се за дрезденског глумца Лудвига Гајера, кога многи сматрају правим Вагнеровим оцем. Али, после неколико година, 1821. када Вагнер има само осам година, умире му и очух. Следећих година млади Рихард пева у дрезденској „Кројцшуле“, што је од значаја за његов музички развој. Он показује и велику склоност ка литератури, пише трагедије. Када му се породица 1826. пресељава у Лајпциг, пошао је у „Николаи-гимназијум“. Те године је први пут чуо за Бетовена. Његов „Егмонт“ га је довео до одлуке да и сам постане композитор. Док је ишао у гимназију, учио је истовремено клавир и виолину, али ни за један од ових инструмената није показивао изразити таленат. Касније, као студент филозофије, у исто време, у цркви Св. Томе учи теорију музике и контрапункт код Теодора Вајлинга, који после неколико месеци изјављује да нема чему више да га поучи. Било је то 1831. када је Вагнеру било само 18 година!

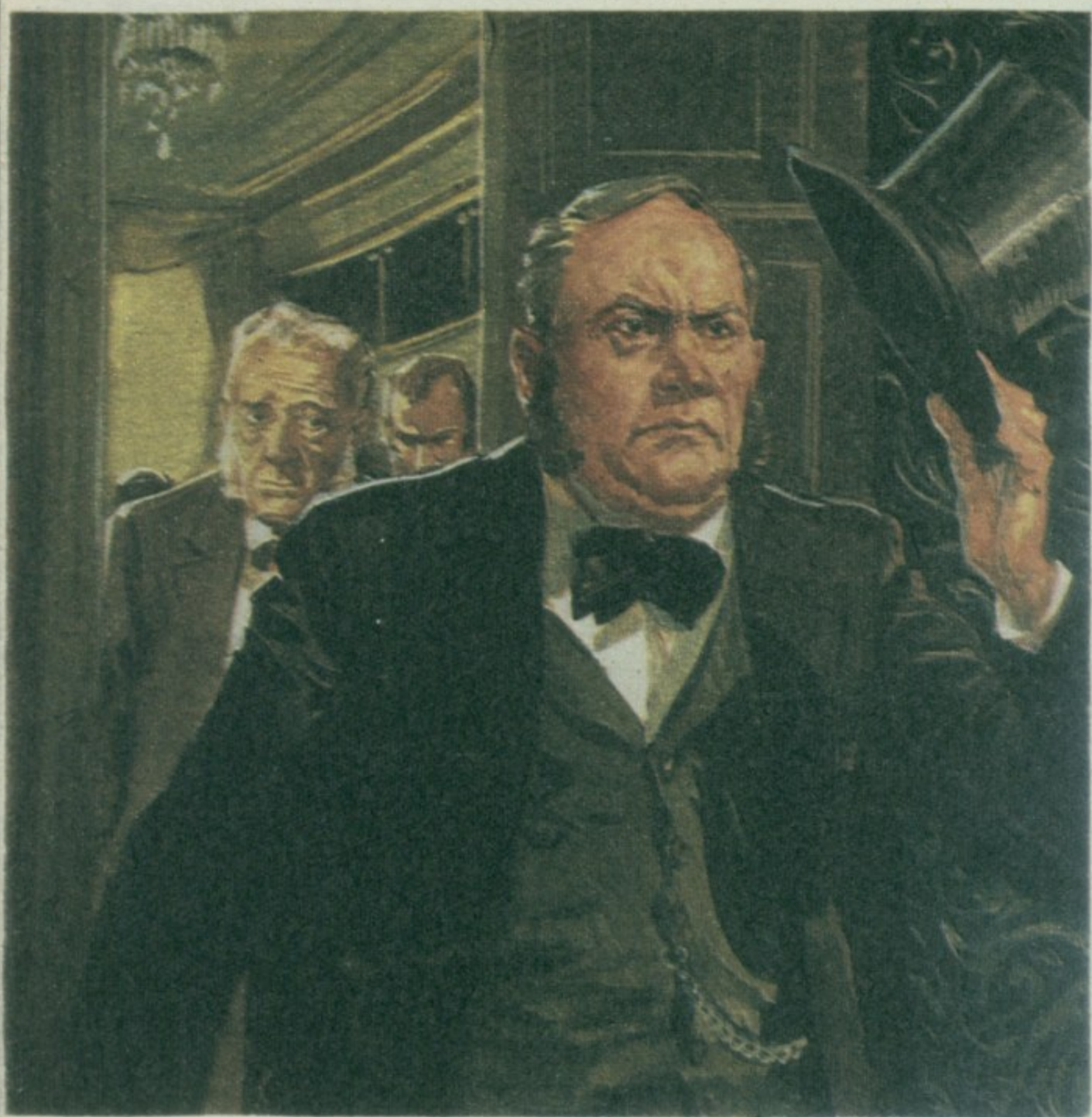
ГОДИНЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ — Иако је много компоновао, Вагнер није написао ништа значајно до 1838. Четири године пре тога почео је своју музичку каријеру као директор Градског театра у Мандебургу. Две године потом опера је распуштена и млади Вагнер полази за својом вереницом глумицом Мином Планер у Кенингсбергу где је она добила ангажман. У јесен те године они су се венчали. Месецима је Вагнер чекао на намештење, а када је коначно у овом месту постао музички директор, и то позориште је банкротирало. Године 1837. постао је диригент опере у Риги, али је после две године изгубио и то место!

ИНСПИРИСАН ОЛУЖОМ — Бежећи пред повериоцима, Вагнер преко Лондона стиже у Париз. С њим су његова супруга и велики њуфаундлендски пас. Путовање је било ужасно и трајало је три недеље. Бура умало није потопила брод којим је породица Вагнер пловила. Ово мучно путовање оставило је неизбрисив утисак на Вагнера. Његово сећање на дивље оргијање ветра и огромне таласе инспирисало га је да напише оперу „Холанђанин луталица“, према познатој легенди о поморцу осуђеном да плови читав живот на уклетом броду.

ПОТУЦАЊЕ ПО ПАРИЗУ — Године које је провео у главном граду Француске биле су најмучније у његовом животу. Био је приморан, да би живео, да пише аранжмане, шансоне, чланке по новинама и тиме зарађивао тамањ толико да не умре од глади. У то време довршио је оперу „Риенци“, компоновао увертиру за „Фауста“ и „Холанђанина луталицу“. Опера „Риенци“ је требало да буде изведена у Париској опери, али је одбијена. Да би од нечега живео, извесно време покушавао је да добије место у хору неког од трећеразредних позоришта.

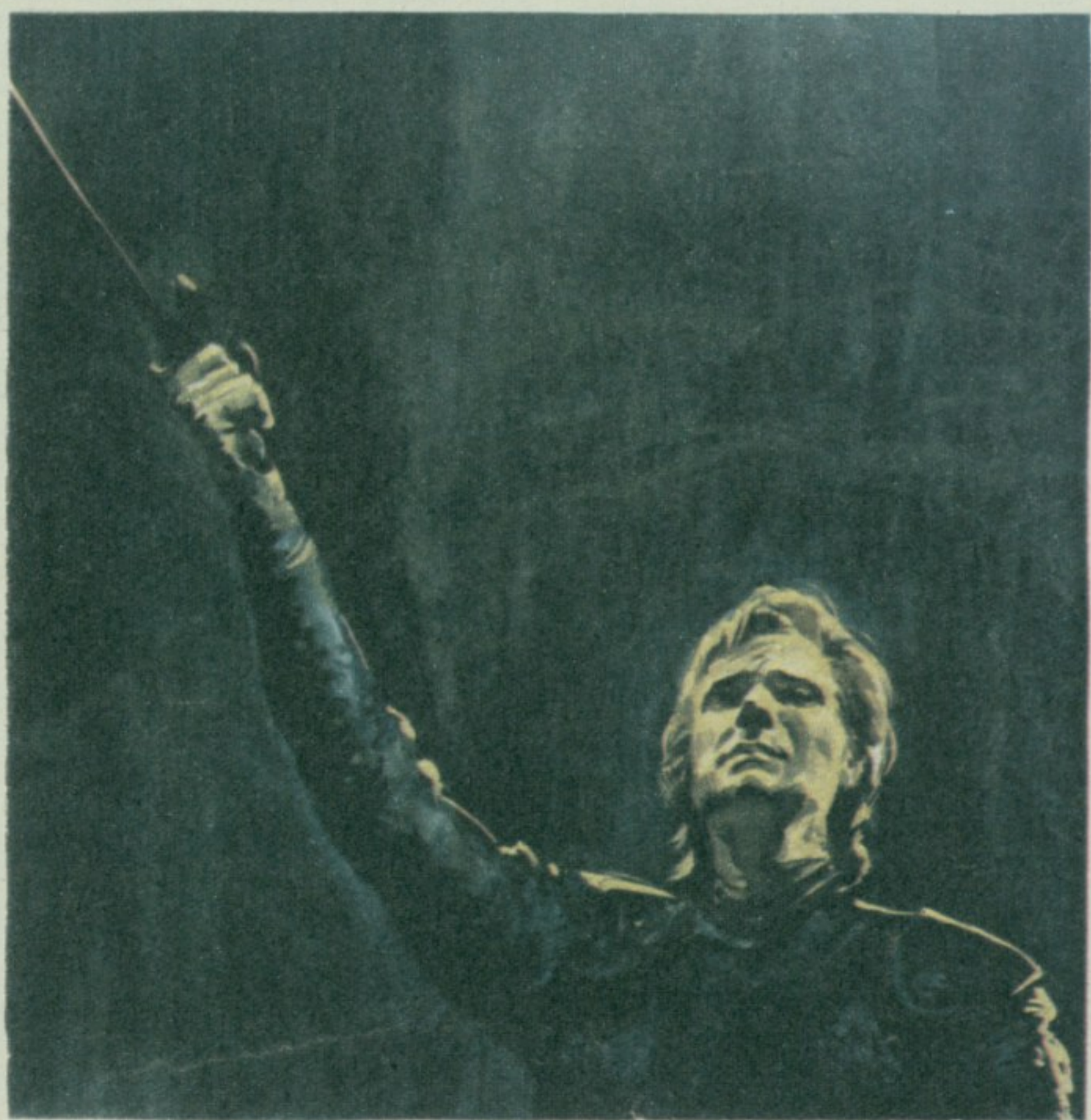
ФИЈАСКО „ТАНХОЈЗЕРА“ — А онда долази до преокрета. У Дрездену су изведене његове опере „Риенци“ и „Холанђанин луталица“ и њихов успех му је донео место капел-мајстора на саксонском двору 1843. Овде је довршио „Танхојзера“, започео рад на „Лоенгрину“ и „Мајсторима певачима“, а већ је почео да пише прве ноте за „Нибелуншки прстен“. Али, његова следећа опера „Танхојзер“ је толико разгневила публику да су многи од гледалаца напустили салу с гнушањем. Међутим, разочарање које је тада доживео није га навело да одустане од рада на опери сличног стила, „Лоенгрину“.

БЕЖАЊЕ ОД СВИХ — Изјашњавајући се у прилог побуне сиромашних 1849, Вагнер мора да напусти Дрезден и одлази у Цирих. Године 1852. упознаје се са богатом породицом Весендонк и Матилда Весендонк, у коју је годинама платонски заљубљен, инспирише га за неколико његових дела: „Нибелуншки прстен“, „Тристана“. Почетком 1858. његов унутрашњи конфликт је толико неподношљив да он бежи од свих и пет година лута по Европи, а онда га 1864. позива краљ Лудвиг II у Минхен и пружа му гостопримство. Са Козимом фон Биллов, Листовом кћерком, којом се жени, одлази да живи у месту Трибшен код Луцерна.

МУЗИКА ЗА СИНА — Сада паралелно и интензивно ради на довршавању неколико великих опера. Године 1870. 57-годишњи Вагнер прославља годишњицу брака са Козимом и рођење сина и том приликом пише последње сцене „Зигфрида“, најприснију и најчистију музику која је икад потекла из његовог пера. Још 1865. носио се мишљу да подигне једну монументалну фестивалску зграду, али је тек 1872. могао да положи камен темељац овом здању у Бајројту. Годину дана раније основана „вагнеровска удружења“ скупила су потребна средства, па је зграда свечано отворена 1876.

СМРТ У ВЕНЕЦИЈИ — Вагнерово последње дело „Парсифал“ доживело је премијеру 1882. Иако је диригент био Херман Леви, припреме су Вагнера толико исцрпиле да се, патећи годинама од проширења срца, сада повлачи у Венецију, у Палату Вендрамин. Али, после неколико недеља, након јаког срчаног удара, велики композитор умире у 70. години. Насупрот његовој жељи, наследници су одредили да се у фестивалској дворани у Бајројту изводе искључиво Вагнерова дела. Његова музика, иако је била претешка за савременике, па и за неке данас, често се користи као лајтмотив многих филмова и других дела.

СЛАВОМ ПРОТИВ ЛАВА

ТОНИ ФИЦЦОН ЈЕ СПАСАО ЖИВОТ ЛАВИЋУ ФРЕДИЈУ. ОВАЈ МУ ТО НИКАД НИЈЕ ЗАБОРАВИО.

Када се после дводневног пута 12. јуна 1975. године вратио у логор Кора, тридесетогодишњи Тони Фиццон је задовољно гледао младе лавове како се играју. Чим га је приметио, осамнаестомесечни лав Фреди је потрчао према њему, ставио му предње шапе на рамена и почео весело да га њушка по лицу, позивајући га на убицајено „рвање“ по трави.

Фиццон је погледао на сат. Било је још неколико минута до осамнаест часова и требало је лавове вратити у њихове „боксове за спавање“. Лавићи жељни игре увек су невољно кретали на спавање и Тони је једног по једног морао да одвлачи ка ограђеном делу логора.

На крају је успео да их отера све осим свог миленика Фредија који је и даље весело скакутао око њега. Да би га смирио, Тони је сео на земљу и почео нешто да му шапуће на уво, заборављајући за тренутак основно правило које је важило за све људе у логору: никада не седети на земљи ван ограђеног простора јер је околина била препуна дивљих звери. Из следећег става тешко се могло потрчати уколико би нека животиња нападала...

СПАС ЗА МЛАДУНАЧАД

Логор Кора у Кенији имао је специјалан задатак: „поновно навикавање дивљих животиња на живот у природи“, како је то формулисао оснивач логора, седамдесетогодишњи природњак Џорџ Адамсон. Адамсон и Фиццон су у логору чували лавиће који су остали без родитеља, као и оне који су рођени у зоолошким вртovima и нису могли да наставе живот у ка-

везима. Кора је представљао посебну врсту резервата. Жицом су били ограђени само шатори људи који су у њему радили и ноћна пребивалишта животиња. Преко дана животиње су се слободно кретале у дивљини и навикавале се на ту врсту живота. Када би се осетиле способним, напуштале су логор и одлазиле у дивљину. Живот природњака у логору био је изузетно тежак: врућина је била неподношљива, муве це-це су непрестано нападале, није било струје ни амбуланте, а прво насеље било је удаљено око шест сати вожње ципом.

Фиццон је нашао лавића Фредија у жбуњу, напуштеног и изгладнелог. На рукама га је однео до резервата, где се Фреди после извесног времена опоравио и као да никада није заборавио да му је Тони спасао живот. Када би Фиццон отишао на пут, Фреди је једва чекао да се овај врати да би се поново с њим играо. Тако је било и овог пута када је Фиццон „ландровером“ отишао да uklони отровне змије које су непознате ловокраднице наместиле да би уловиле носороге.

САМО НЕ ТИ!

... Тони Фиццон је сада седео на земљи ван логора и покушавао миловањем и мирним гласом „да убеди“ Фредија да уђе у бокс. Изгледа да га је Фреди разумео. Кренуо је лаганим кораком према огради. Фиццон је још седео и посматрао Фредија како се удаљава.

Изненада је осетио јак ударац у леђа. Ошамућен, пао је на груди: лицем је ударио о тле, а онда је осетио стравичан притисак на потиљку. Чинило му се да ће му глава пући. Зачуо је дахтанье разјарене животиње: огроман лав стајао му је на леђима и канцама му кидао месо око потиљка и врата!

Успео је да окрене главу да би осмотрио лава, а онда се и она нашла у чељустима. Лав му је испустио главу из чељустима, а затим га ударио канцама по лицу и расекао га по челу, носу и устима. Био је толико обливен крвљу и одузет да није успео ни да зове помоћ.

Немам никакве шансе да се извучем... грозничаво је размишљао. Ово није наш лав... Овај је огроман...

Тонијево лице, потиљак и леђа били су потпуно унакажени. Лав га је и даље држао и наносио му нове посекотине зубима и канцама. Трава око њега била је црвена од крви! Све теже је дисао. Имао је утисак да ће се угушити... Осенао је како полако губи свест.

Изненада је угледао Фредија како се полако приближава!

Само не ти, Фреди! Само не ти... помислио је уплашен да ће се и Фреди придружити крвавом пиру. Зар ће ме појести животиња коју сам толико неговао!?

Када се Фреди спремио за скок, Тони је затворио окрвављене капке, очекујући најгоре. Фреди је бесно скочио, али не на Тонија већ на огромног лава, и почео да га уједа по леђима. Велики лав је побеснео, за тренутак сишао са ономоћалог Тонија и збацио Фредија с леђа, а затим кренуо према њему. Фреди је брзо нестао у жбуњу, а велики лав је наставио да комада Тонија.

После неколико секунди Фреди се опет појавио и напао.

ЧЕКАТИ ХЕЛИКОПТЕР

Еригумза, логорски кувар, чуо је Фредијево бесно режање и пошао да види шта се догађа! Када је угледао ужасан приказ, потрчао је у Адамсонов шатор:

— Лав је напао Тонија! Растргнуће га!

Адамсон није схватио озбиљност ситуације. Мислио је да су лавићи претерали у игри с Тонијем па је са собом понео само штап. Међутим, имао је шта да види. Тони је лежао у локви крви, а Фреди нападао лава! Адамсон је без размишљања подигао штап и урлајући потрчао према лаву. Овај га је збуњено гледао. Адамсон је поновио урлик не престајући да маше. Тактика је успела: лав је, оклевајући, напустио жртву и нестao у жбуњу.

Тонија су одмах сместили у шатор, а Адамсон је радио-станицом позвао хеликоптер из Најробија, да дође и доведе лекарску екипу. Међутим, било је касно, а ноћна слетања хеликоптера у дивљини су била скоро забрањена, чак и када се радило о хитним случајевима. Хеликоптер је, значи, требало очекивати тек ујутру, а дотле одржавати Фиццона у животу, без хируршке интервенције!

Тони је био без свести све до пред јутро. Тада је отворио очи. Адамсон и Еригумза су се погледали: жив је!

КРАЈ ПОБЕСНЕЛОГ СТИДЉИВКА

Ускоро је хеликоптер однео Тонија у болницу где су га одмах сместили на операциони сто. Лекари су избројали тачно тридесет шест дубоких посекотина, од којих је свака за себе представљала опасност. За дивно чудо, зуби и канце звери растргли су само месо али нису повредили ниједан значајнији нерв и жилу. Тони Фиццон био је један од ретких људи који су се живи извукли из лављих чељустима!

Тога јутра огроман лав пришао је жици логора. Адамсон га је добро погледао. Био је то лав кога је гађио баш у овом резервату. Назвао га је Стидљивко. Стари биолог је схватио зашто је Стидљивко напао: изгладнела звер појела је отровне мамце за носороге и побеснела! Није било друге... Адамсон је подигао пушку и опалио у лава...

После два месеца, Тони се вратио у логор. Фреди му се, у знак добродошлице, бацао на груди.

М. Ј.

Dik
Browne

ХОТАР СТРАШНИ

КАКО ПОБЕЋИ ИЗ ЛЕГИЈЕ СТРАНАЦА

Неколико жандара чувало је по несносној жеги четворицу људи који су ћутке седели у маленој соби. Нервозни и замишљени, сећали су се оног дана кад су их, везане два по два, довели на тамничарским колима с упрегнутим мазгама.

— Клер! — изненада одјекну степеништем.

Један од ухапшених нестрпљивим корацима пође у приземље. Кад га стражар уведе у пространу и дугачку дворану, први пут откако се предао војничком животу, осети страх.

— Ви сте Жилбер Клер? — упита адвокат и на његово климање главом, поче да чита оптужницу.

Веће је сачињавало цели низ часника у свечаним униформама с орденима на грудима. Председавао је пуковник, висок и крупан, проседих бркова и хладних плавих очију. Крај њега су седели један мајор, капетан и поручник.

После прочитане оптужбе, реч је узео бранитељ, поткрепљујући свој говор писмима Клерових старешина у којима је истицана храброст и дисциплина оптуженог.

— Чудно је да сте се после проведене године у Легији одлучили на један такав корак, не мислећи на последице које би из тог могле произићи? — упита потом пуковник. — Као узоран војник Ви сте за своје заслуге одликовани Ратним крстом. Тим више зачуђује ваше непромишљено понашање...

— Из Легије смо дезертирали непромишљено — гласно одговори Клер. — Са нама се поступало неправедно и после толико напорних битака морали смо радити ропске послове. Не заборавите, ступио сам у Легију да се борим, а не да носим камење!

Дворана се проломила жамором који прекиде пуковник:

— Изиђите и са осталима причекајте пресуду!

Неколико тренутака касније у собу са ухапшеним ушао је један официр и саопштио пресуду.

— Вајсер и Лас осуђују се на по пет година принудног рада на робији, Харви — осам!

Официр за тренутак застаде:

— Морам вам рећи — обрати се официр Жилберу Клеру — да је Веће узело у обзир да је ваш бег покушан у време кад је у Сирији наступио мир. Клер, осам година робије!

Неколико дана касније, 10. августа 1926. године, Клер се опростио од својих другова. Отпремљен је у Бејрут.

ДО ПУШКА И НАЗАД

ГЕНЕРАЛ РОЛЕ, ВРХОВНИ ЗАПОВЕДНИК НАЈСТРАШНИЈЕ ВОЈСКЕ НА СВЕТУ, РЕКАО ЈЕ ВОЈНИЦИМА ПОСЛЕ ОБУКЕ У УБИЈАЊУ: »НИКАД НЕ ЗАБОРАВИТЕ ШТА СТЕ ОВДЕ НАУЧИЛИ«!

Истовремено, хиљадама километара одатле, у америчкој држави Тенеси, његов отац је оплакивао свог сина, јер му је један амерички новинар донео из Сирије вест да ће Клер због дезертирања из Легије странаца сигурно бити стрељан.

НАЈВАЖНИЈА ЈЕ ПУШКА

До јуна 1925, кад се у Бордоу пријавио у Легију странаца, Жилбер Клер је био топник у америчкој војсци, затим студент књижевности и политичке економије на Универзитету у Вирџинији и најзад ко-

нобар на једном броду. Ту су га затекле вести о рату у Мароку против Абд-ел-Крима. Опијен великим зарадама у Легији странаца, чији су се војници такође борили у овом рату, чврсто је одлучио да и сам постане легионар. Одмах је своје право име Бенет Ј. Доти променио у Жилбер Клер.

На лекарском прегледу, где се гледала физичка а не морална вредност будућих војника, добио је најбољу оцену — А 1. Затим је једним паробродом, заједно са осталим почетницима у крвавом позиву, упућен на обуку у алжирску луку Оран.

Одмах су новопечени легионари опет подвргнути

детаљном и тешком прегледу, вакцинисани против тифусне грознице, ошишани до коже и обучавани суровом животу који је био пред њима.

Савијајући се под тешким теретом, млади легионари су морали да марширају од јутра до мрака. Живели су само од неколико кашика ретке чорбе и мало говедине из конзерве.

На смотри при крају обуке генерал Роле, врховни заповедник Легије, измученим људима одржао је говор:

— Ви сте сад прошли обуку и упознали се да изнад свега негујемо култо чистоће. Наше је правило и гесло: част и верност, јунаштво и дисциплина. Пред вама су нови задаци, напоран пут до другог краја Средоземља. Вечерас ћете кренути у Сајду, у Либан, где ћете постати прави легионари. Али, никад не заборавите шта сте научили овде!

Одузевши је Енглезима, Француска је 1917. године окупирала Сирију. По закључцима Лиге народа, створена је у Сан Рему 1920. независна Сиријска држава, али то Француска није признала. Са султаном Аташом на челу, Друзи су тражили потпуну слободу. Међутим, Француска их је покорила, освојивши 1921. године Ел Суведу. Маја 1925. плануо је нови устанак који је захватио читаву земљу и Французи су поново заузели Ел Суведу у априлу 1926. У тим биткама учествовао је и Клер.

Увек у покрету, легионари су сваки час премештани с краја на крај вреле и песковите Сирије. Прљави, изнурени и на ивици снага, ипак никад нису смели да забораве на основно правило у Легији странаца: пушка мора да блиста од чистоће. Без изузетака, ово је правило важило за све. За прљаву пушку добијало се 8 дана затвора и то је била казна „пелоте“. Тако кажњен легионар мсрао је девет часова дневно без престан-

ка марширати у круг са врећом песка на леђима, тешком 30 килограма. Јер, у Легији се није кажњавало батинама, већ оваквим „радом“.

Међутим, и поред свих мукоћности, Жилбер Клер је одликован Ратним крстом, с образложењем које је гласило: „Борбом код Ресаса 7. октобра 1925. задивио је све присутне ступајући усправно упркос мецима и пуцајући мирно као да је на вежбалишту. Већ се истакао приликом борбе у Месифреу 17. септембра 1925. године“.

Генерал Жувенел је сваког дана у логору Ел Суведа примао изасланике побуњених Друзи, са белом заставом, да му се поклоне и обећају да ће бити мирни. Али бунт је тињао и у самим легионарима.

КАРТА ЈЕ НЕТАЧНА

Једне вечери, у кантини је Жилберу пришао његов најбољи пријатељ из коњичког пука, Енглез Џон Харви и упитао га:

— До када да трпимо ово? Што не побегнемо?

— Ако имаш план, могли бисмо — одговори Клер. — Ја сам без идеје...

Следеће вечери је Харви донео карту којом се служио у ратним операцијама:

— За ово нам је потребно свега два дана пешачења. Ми смо сада свега око 40 километара северно од границе Сирије и Трансјордана.

— Утешно — иронично прозбори Клер.

Али, Харви је био упоран:

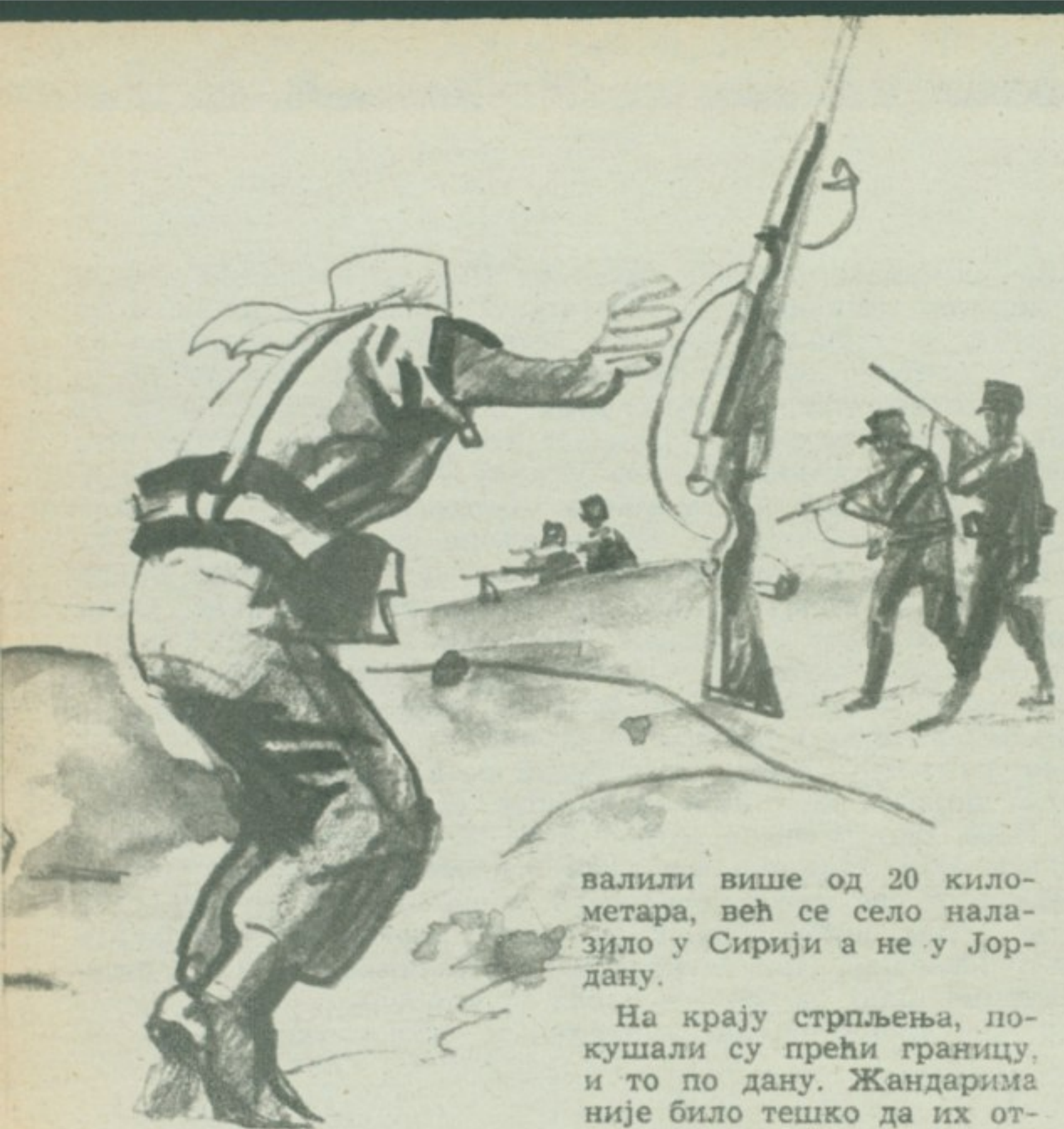
— Не заборави да преко границе власт држе Енглези, а они ниједног бегунца који има страно држављанство не предају Французима.

Договорили су се да се упуте у мало село Ел Умтаје које је на карти означено с ону страну границе. Придружили су им се Немци Вајсер и Лас, њихови другови.

Друзи у бојној опреми

валили више од 20 километара, већ се село налазило у Сирији а не у Јордану.

На крају стрпљења, покушали су прећи границу, и то по дану. Жандарима није било тешко да их открију и ухвате. Везани тешким оковима два по два, бегунци су железницом упућени у Дамаск.

У „ДИСЦИПЛИНСКОЈ ДВОРАНИ“

После суђења и кратког трајног боравка у Бејруту,

Клер је почетком октобра бродом стигао у Марсеј, а одатле у Савоју, у војни затвор Албервил. Ту су хелије биле чисте и без гамади, а шивење униформи за војску био је једини посао затвореника.

Почетком децембра Клеру је саопштено да му је казна смањена на четири године.

Нешто касније, пред Нову 1927. годину, Француска је запала у тешку монетарну кризу: дугови Американи су претили падом франка. Кад је власт преузео Поенкаре, одлучио је да уведе строгу штедњу. Тада се неко сетио како су војни затвори луксуз и бацање новца па су сви затвореници пребачени у цивилне затворе.

Осуђеници из Албервилског затвора су као стока превезени у тамницу Клерво, у Шампањи.

Али, изгледало је да праве муке тек почињу.

Промрзли, затвореници су добили кратки прслук, грубе панталоне и уместо ципела дрвене цокуле. Разговор и пушење били су дозвољени само у дворишту. У радионицама су затвореници израђивали цокуле, ексере и одећу. Оброк им се састојао од мало хлеба и воде, а месо је дељено само четвртом и недељом.

У том затвору Клер је срео своје пријатеље с којима је побегао: Харвија, Вајсера и Ласа. Али, никада с њима није успео да проговори ни реч јер су морали да седе у трпезарији и на клупи у дворишту по редним бројевима које су носили на рукаву.

Стално ћутање владало је и у хладним бетонским ћелијама. Ако би неко прекршио ово правило, кажњаван је самицом или „дисциплинском двораном“.

Овако кажњавање прозвано је „папуча“ јер је кажњеник по малој соби морао цео дан да корача укруг, преваљујући тако од јутра до ноћи 40 километара. На ноге је морао да обује нарочиту врсту папуча сличних сандалама, од сплетеног ужета, које би се мало-помало усецало у табане. Кажњеник је из „дисциплинске дворане“ редовно отпреман у болницу.

ИДИТЕ ДО ЂАВОЛА!

И поред свега, Клера је једног јутра изненадио управник затвора, држећи у руци неко писмо:

— Искрено вам честитам! Ви сте слободни!

Шеснаест месеци од оног дана када је жандарима на

сиријској граници дигао руке, Жилбер Клер је био ослобођен тамнице у Клервоу. Али, није био слободан и од Легије. Поново је из Марсеја упућен у Алжир, сада као стари војник на челу регута.

Подучавајући нове војнике, у себи је жалио те младе људе, али је ипак био строг учитељ, баш онако како је прописивала Легија.

Увече је могао да се опија по крчмама и таква атмосфера Клеру је донела мноштво мисли о кући. Међутим, он је сам себи забранио да се идућих пет година сећа свог дома. Тражио је премештај на фронт и управо кад се крајем новембра 1928. спремао у Мароко, пуковник Роле му је саопштио да је — слободан.

— На тражење америчке амбасаде и љубазношћу министра рата Пенлевеа, — изјавио је пуковник — Ви сте ослобођени војне дужности и избрисани из списка Легије странаца.

Кад је, ван себе од среће, Клер 1. децембра паробродом напуштао Алжир, још једном је погледао тврђаву која је нестала на хоризонту и узвикнуо:

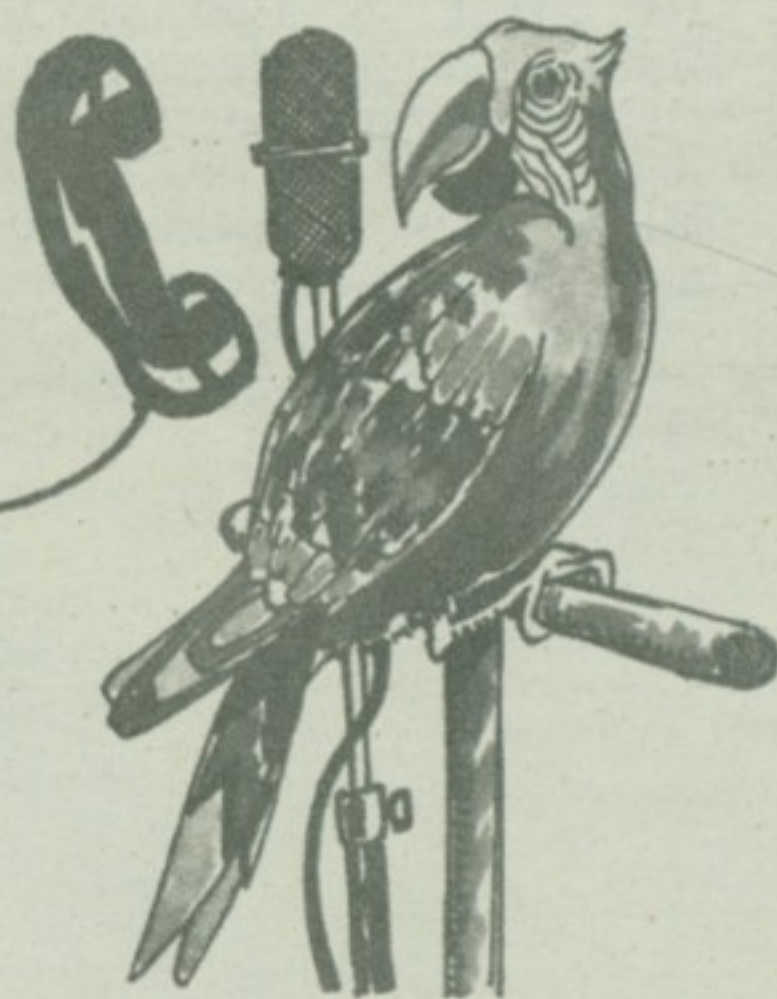
— Идите сви до ђавола!

Д. К.

ас у говорништву

ПАПАГАЈ С МОЗГОМ

Пре два месеца у Паризу је одржано светско првенство за птице које знају да говоре. На овој необичној приредби окупиле се око 500 власника папагаја из свих земаља света који су донели своје пернате љубимце, најразличитијих боја и величина, да би ту показали шта све знају да испричају. После три дана такмичења прво и друго место заузели су папагаји Жакот и Ито, својина париског адвоката Марсела Урса који ускоро треба да објави књигу „Васпитање птица које говоре“.

ЧОВЕКОЛИКА ПТИЦА

— Папагаји су заиста способни да разумеју многе речи, као и да воде конверзацију — верује овај папагајски педагог. — Пре две године из Габона сам добио Жакота и још док је био младунче почео сам да утичем на његову интелигенцију. Да

СЛУШАОЦИ РАДИО-МОНТЕ КАРЛА СУ У НЕВЕРИЦИ ВРТЕЛИ ГЛАВОМ ДОК ЈЕ УРС СВОМ ПЕРНАТОМ ЉУБИМЦУ, КОЈИ СЕ НАЛАЗИО У СТУДИЈУ, ПОСТАВЉАО РАЗНА ПИТАЊА ПРЕКО ТЕЛЕФОНА.

нас слободно могу да кажем да је тај папагај постао хуманизована птица. Већ после првих часова учења Жакот је испољио изузетан дар за говор. Папагај је одмах повезао звучни садржај речи са предметима које оне означавају. Тако је схватио смисао речи „зрно“, „колач“ „грожђе“... а после шест месеци већ је могао да разликује десет различитих израза.

Једног пролећног дана Урс је донео кући трешње и понудио их свом љубимцу.

— Хајде, добро је то! — рекао је птици и ставио јој плодове у кљун, које је она халапљиво прогутала.

И вероватно се никада не би присетио те своје реченице, да исте вечери после завршеног обода његова жена није на трпезу изнела трешње. Изненада, на своје највеће запрепашћење, Урс је иза себе зачуо папагаја Жакота како крешти:

— Хајде, добро је то!

ВИШЕСТРУКО ОБДАРЕН

Овај адвокат је убеђен да папагаји не само што могу да изговарају одређене речи, већ су у стању да схвате и њихов смисао. Зато је наставио упорно да ради са овом птицом, па се у септембру

прошле године први пут појавио са Жакотом и пред публиком. Слушаоци Радио-Монте Карла су у неверици вртили главом док је Урс пернатом љубимцу, који се налазио у студију, постављао питања преко телефона, удаљен око сто километара.

— Како се зовеш — питао је Урс.

— Жакот! — одговорио је папагај нетремице зурећи у подигнуту слушалицу.

— А шта сам ти ја — питао је адвокат.

— Мој мали тата — Жакот се није збуњивао.

— Птице које науче да причају обично говоре само у ситуацији када су доконе или када су већ завршили са оброком и чишћењем перја. Међутим, Жакот се разликује од њих, у стању је да даје одговоре на многа питања, па његову интелигенцију могу да упоредимо са оном коју има дете од две године — тврди Марсел Урс.

Сем дара за говорништво, Жакот је и добар ма-

тематичар. На питање колико су један и три, пет и два, један и четири, увек даје тачан одговор. Када је једном приликом рекао погрешан резултат, на опомену господара одмах се исправио.

Наравно, Жакот говори француски, али на енглеском језику уме да каже „добро јутро“ и „хвала“. Сем тога, на матерњем језику уме да изговори преко шездесет различитих реченица и да одзвигди двадесет познатих оперских арија.

По мом дубоком убеђењу свака птица је способна да научи да говори — каже Урс — под условом да се васпитава на исти начин као и дете. Неопходно је почети са кључним речима чији смисао лако могу да протумаче, као што су оне које означавају храну или опасност.

Б. Ј.

Бројна војска која је чувала огромне просторе Римске Империје, као и професионални војници легионари, представљали су немали проблем за римске императоре, посебно у тренутку њиховог ветеранства — повлачења из активне службе. Тада је требало обезбедити смештај и мирну старост целој легији која је бројала и по неколико хиљада људи, а уско тло Италије за то није било довољно. Да би били сигурни у оданост ветерана неке легије, што значи и моћ у обрачуна с противницима, конзули су им обећавали куће и имања. Познато је да су на пример, Октавијан и Антоније, не би ли дошли до легионара из супротног табора, нудили чак насељене градове из којих ће иселити становнике! Положајем и климом Пула, град на југозападној обали Истре, као и својом околином веома је погодна за смештај ветерана. Осим тога, овај град је врло привлачан за римске патриције и владаре, у њему је војничко зимовалиште (Pietas Julia) а укључује се и у новоформирану X регију Италије. Из тог времена до данас ће остати очуване многе грађевине које говоре о некадашњем богатству и лепоти овог града.

Године 1848. Пула је постала главна аустријска ратна лука са арсеналом (1856). Од када је 1875. спојена железничком пругом са Дивачом број становника стално расте (1869. око 10.000, а 1914. око 60.000 становника), али после прикључења Италији 1918. године нема више изразито стратешки значај а број становника опада због све мање могућности запошљавања. У току рата 1941—1945. изложена је јаком бомбардовању од стране савезничке авијације те долази до масовног исељавања, што се наставило и непосредно после рата. У оквиру ФНРЈ — дефинитивно од 1947. — брзо је обновљена. Данас је то највећи град у Истри, јак индустријски, културни и туристички центар, са око 50.000 становника.

ПРОЈЕКТОР УМЕСТО ГЛАДИЈ

РЕЗЕРВОАРИ МИРИШЉАВЕ ВОДЕ — Пун развој Пуле пада у време премог императора Августа (63. пре н. е. — 14. н. е.). Желећи да ојача природне границе империје, Август ствара моћне колоније и у њима грађани имају слична права као и они у самом Риму. У Пули (у то време

или нешто касније она је позната под именом Colonia Iulia Pola Pollentia

Herculanea) подиже се монументална грађевина, велики амфитеатар — Арена чији је спољни изглед и до данас сачуван. Арена има елиптичан облик величине 67,5 x 41,5 м, са спољним зидом високим 30 м. Изграђена је од блокова белог истарског камена који су —

заливани оловом. Цела фасада изведена је у два нивоа аркада, на сваком по 72, а највиши спрат завршава се складним четвртастим отворима. Када је саграђена, имала је 40 редова са око 23.000 седишта, што најбоље говори о тадашњој величини Пуле. У време Римљана овде су одржаване гладијаторске борбе. Претпоставља се да су се на врху налазили резервоари из којих је на посетиоце прскана миришљава вода. Данас се овде, почев од 1954. године, сваког лета одржава филмски фестивал.

а награђени филмови обично се шаљу да репрезентују нашу кинематографију на иностраним фестивалима или се приказују у страним земљама у оквиру недеље југословенског филма.

ХРАМ СА ВИТИЦАМА — Славољубиви император Август обраћао се готово плачним писмима познатом песнику Хорацију (65—8. год. пре н. е.) да и њему, као што је то чинио многим угледним људима, посвети стихове. Изгледа, међутим, да му то није успело. Али, по њему је осми месец у години добио име а у његову славу подигнути су многи храмови. Један од њих до данас је очуван у Пули и представља боље примере римске архитектуре. То је грађевина у виду правоугаоника, са затвореном позадином и отвореним предњим делом, а у први план се хармонично издижу четири глатка стуба и, бочно, иза њих још по један, са коринтским капителима. Фриз и венци изнад капитела испуњени су украсима акватанових витица и лишћа. У средини троугластог поља налази се округли медаљон у којем је у барелефу било приказано божанство, а на фризу натпис од бронзаних слова: *ROME ET AUGUST CAESARI DIVI FILIO PATRI PATRIAE* — Све у славу императора.

АТОРА

ДВОЈНА ВРАТА — Ово је редак примерак архитектонског решења: два различита пролаза обједињена су у целину. Кроз један пролаз водио је пут од тврђаве према позоришту, док је другим ишао познати стратешки пут који је повезивао Тергесту (Трст) са Тарсатицом (Ријеком). Иако је саграђен у 3. веку, овај споменик по својим особинама припада архитектури из времена Антонија (82—30. год. пре н. е.). Подигнут је на масивним пиластрима који су са спољне стране оживљени полустубовима са глатко изведеним луковима.

СПОМЕН МУЖУ — Према неким изворима, Сергивијев славолук саграђен је 31. године пре н. е. као саставни део градских врата. То је, у ствари, надгробни споменик који је, према предању, подигла једна жена своме мужу, о чему сведочи и натпис: *SALVIA POSTUMA SERGI DE SUA PECUNIA*. Славолук је богато украшен. Пиластре, носаче лука, с једне и друге стране рашчлањују по два витка стуба с коринтским капителима. Са градске стране украсима је додато и акватаново лишће. Унутрашњи део свода је испуњен стабликама винове лозе с грожђем, а на угловима славолука изведене су богиње победе.

ГРАДСКА ВИЈЕЋНИЦА — После пропасти Римског Царства економска и културна моћ Пуле опада. У средњем веку, нарочито после куге у 14. број њених становника спао је на свега неколико стотина. Бројне античке грађевине временом нестају, да би се на њиховом месту подигле друге. Тако је на месту где се некада налазио храм посвећен Дијани налази Градска вијећница, саграђена у 13. веку у романско-готском стилу. Два века касније долази до општег застоја у развоју Пуле, а самим тим и грађевинске активности, што ће потрајати пуних неколико векова.

ЛУТКА

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

**АВИОН СЕ СТМОГЛАВЉИВАО НА
ЗЕМЉИ. ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА
НИШТА НЕ МОЖЕ ДА
СПАСЕ БЕСПОМОЋ-
НОГ ПИЛОТА.**

Понушавајући да ослобо-
ди бубањ, Стреинц је ис-
пустио управљач и авион
се, тренутан насније, он-
ренуо на леђа избацујући
га из кабине.

рила усусрет, као да су га
хипнотисали.

Освестио га је изнена-
дан бол: ивица бубња сек-
ла му је руке. Једини на-
чин да се спасе био је да
поново овлада побеснелом
машином. Знао је да нема
шта да изгуби.

Чврсто се држећи за бу-
бањ једном руком, другу је
насамце забацио покуша-
вајући да шчепа ногу
стајног трапа поја му се
налазила негде иза главе.
Успео је! Крајњим напо-
ром убацио је прво једну
па другу ногу, а затим их
закачио за кабину.

Служећи се ногама, ус-
пео је да исправи авион,
али је положај у којем се
налазио био још опаснији.
Летелица се и даље врто-
главо спуштала када је
Стреинц, надомак земље,
нагло повукао ручицу уп-
рављача и тако коначно
избегаво сигурну смрт. Ави-
он је једва успео да пре-
лети дрвеће које се нала-
зило на обе стране менин-
ског пута.

Е па, ово ја зовем пра-
вим борбеним авио-
ном — рекао је задо-
вољно поручник Луис Стре-
инц свом другу док су раз-
гледали нови тип летелице.

— Митраљез и треба да је
део авиона — наставио је
показујући на митраљез
марке „луис“ причвршћен
на горњем крилу двокрил-
ца. — Право је губљење
времена покушавати да не
пријатеља обориш пишто-
љем.

Његов друг се сложио с
њим:

— Штета што је то једи-
ни авион у ескадри. Бу-
ди срећан што је капетан
тебе изабрао.

Било је то у мају 1915.
године, а ова два британ-
ска пилота стационирана
на западном фронту у Бел-
гији, били су чланови Кра-
љевских летећих једини-
ца, претеча Краљевског
ваздухопловства.

У тим пионирским дани-
ма ратног ваздухоплов-
ства авиони су ретко били
опремљени митраљезима.
На почетку првог светског
рата пилоти и извиђачи
одлазили су у патроле но-
сећи само лако оружје.

БЕЗ МУНИЦИЈЕ

Стреинц се попео у пи-
лотску кабину и почео да
разгледа механизам митра-
љеза. Оружје је било уч-

вршено на средишњем де-
лу горњег крила како би
меци прелетали пропелер.
Окидао је на повлачење
кабла који је ишао од ње-
га до кабине.

Тешкоће су се јављале
када је испразњени бубањ
са муницијом требало за-
менити пуним. Пилот је
морао чврсто да држи уп-
рављач коленима да би
дохватио празан бубањ
смештен високо изнад ње-
гове главе и заменио га
пуним — прилично непри-
јатна вежба и у најбољим
условима, крајње опасна
усред борбе.

Нешто касније Стреинц
се налазио у патроли над
Менином. У једном тренут-
ку високо изнад себе уг-
ледао је немачки авион.
Сада, када је имао митра-
љез, био је жељан борбе.
Повукао је управљач и а-
вион је почео да се диже
ка непријатељу.

Сасвим се приближио
немачком авиону и засуо
га паљбом на коју је не-
пријатељ одговорио ват-
ром из пиштоља. Паљба, и
са једне и са друге стране,
није престајала, а Стре-
инц, иако надмоћнији, ни-
како није успевао да по-
годи противника. Убрзо је
остао без муниције и уда-
љио се да би је заменио
новом. Надао се да га за
то време Немац неће на-
пасти. Тако је и било. Про-
тивнички пилот брзо се у-
даљавао.

Чврсто држећи управљач
коленима, Стреинц је по-
кушавао да ослободи пра-
зан бубањ који се загла-
вио.

НА ЛЕЂИМА

Упињући се да извуче
бубањ, испустио је ручицу
управљача. Тренутак кас-
није авион се окренуо на
леђа и вртоглаво заронио
ка земљи. Изненадно оп-
терећење ослободило је си-
гурносни појас и Стреинц

је избачен из кабине. Кла-
тећи се као лутка на жи-
ци, 2400 метара изнад зем-
ље и без падобрана, грче-
вито се држао за бубањ.

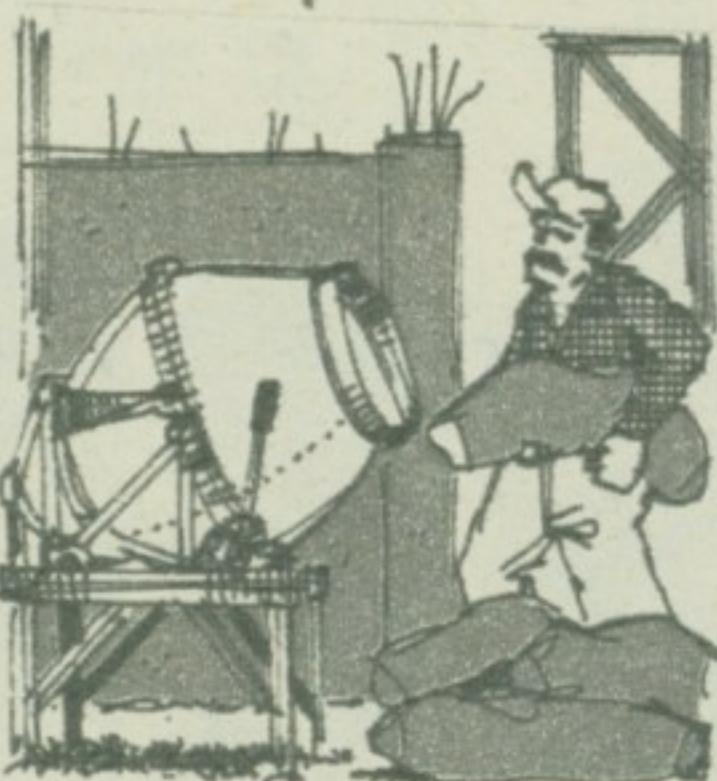
Стреинц је за собом и-
мао приличан број опасних
ситуација, али се ниједна
од њих није могла пореди-
ти са овом. Са сваким се-
кундом, брзином муње,
приближавала му се смрт.
Безнадежност његовог по-
ложаја, пропелер који му
се окретао изнад саме гла-
ве и земља која му је ју-

РАСТВОРЉИВА ХАРТИЈА

Сарадници чехосло-
вачког Института за
целулозу и хартију из
Братиславе разрадили
су нов метод производ-
ње хартије по изгледу
сличне обичној која се
потпуно раствара у во-
ди. Време растварања
може да се мења ва-
рирањем различитих
елемената који улазе у
њен састав и креће се
од неколико секунди
до пет часова.

Нова хартија наћи
ће примену у техници,
медицини и у свако-
дневној употреби. При
изради бетонских пло-

ча, у грађевинарству,
неће бити потребно ре-
зати или развезивати
цакове за цемент од
растворљиве хартије.
Цемент ће моћи да се
убацује директно са ца-
ковима у машину за
мешање!

УПРКОС НАДИМКУ

Немачки филозоф из
12. века Алберт Вели-
ки, упркос свом надим-
ку био је тако мали
растом, да га је папа
Александар IV прили-
ком једне аудиције у
Ватикану, више пута
позвао да устане — ми
слећи да он непреста-
но клечи!

МАЦА

Шкиљава светлост уличних фењера стрпљиво је одолевала громогласним налетима буре. На неким кућама нису биле затворене шкуре па се разударени ветар уз језиву шкрипу поигравао са њима. Глас градског сатни-чара једва се чуо. Пераст, градић у Бококоторском заливу, те ноћи поткрај 18. столећа спремао се на по-чинак.

У дому месног трговца Јозе Калфића било је, као и обично, тихо. Док су ма-ти и кћи биле забављене кућним пословима, средо-вечни Јозо је у углу про-стране гостинске собе пра-вио рачуне о пазару.

Одједном, кроз затворе-не шкуре, допреше гласо-ви испрекидани ветром и таласима:

— Брод тоне! Брод то-неее... Битве нису издр-жале...

Закон мора и људи упу-ћених на њега није дозво-љавао ни тренутка окле-вања. Кад је Јозо стигао до луке, читав град се већ сјатио на моло. Немирна светлост бакљи и фењера поигравала је по унезве-реним лицима мештана. Ту, надокхват руке, тонуо је брод „Кастор“ препуш-тен оргијању разбеснелог мора. На несрећу, на бро-ду су се налазили и неки чланови посаде. Шибани налетима ветра и милио-нима капљица које су се отимале горопадним вало-вима, људи су немоћно зурили у таму.

— Чамца! Брзо дајте ча-мац — пресече један глас непријатну тишину. И не-моћ устукну пред надом. Ускоро се, са неколицином Пераштана, Јозо отиснуо ка „Кастору“, у неизвес-ност.

Кад се разданило на врата куће Јоза Калфића стиже градски општинар: ноћ и море прогутали су брод „Кастор“ са храбрим спасиоцима...

ФРАНЦУЗИ ДОЛАЗЕ

Лета минуше и Катица, кћи настрадаог Јоза, из-расте у наочиту девојку. Али у убоги дом усели се и

**Микијев
ЗАБАВНИК**
ИЗЛАЗИ СВАКОГ
ПОНЕДЕЛЈКА

Између
истине
и
лејенде

ГАЂАЈ, ИЗДАЈНИЧЕ!

У ТРЕНУТКУ ДОК ЈЕ ЈЕДАН ОД НАПОЛЕОНОВИХ ПОДАНИ-
КА ДРЖАО ВАТРЕН ГОВОР У СЛАВУ ИМПЕРАТОРА, СА ТВР-
ЂАВЕ У ПЕРАСТУ РАЗЛЕГОШЕ СЕ ПУЦЊИ. ОФИЦИРИ СЕ
УСПАНИЧИШЕ.

болест: мати је ретко устајала из постеље. Били су то дани пуни тескобе и бо-ла.

Једног јесењег поподне-ва, док се сунце клањало из Верига, Катица је, кри-шом отворивши шкура, чежњиво јахала разиграну површину воде и с њом нестајала унедоглед.

— Хеј, комшинице — трже је један глас. — Куд си се то загледала?

Катица се уплашено окр-рену и поглед јој се заус-тави на стаситом младићу у униформи подофицира Млетачке Републике. Ис-под шилта војничке капе немирно су поигравале пла-ве очи. Девојка за трену-так заста, стидљиво се ос-мехну и нестаде у тишини камене куће.

Ипак, сутрадан и наред-них дана девојка и војник, по неком неом договору, сретали су се на чесми градског трга. Он, Анте Словић из Далмације, знао је шта за девојку Пераста значи бити у друштву са војником окупатора и зато је кришом ишао за њом пратећи је до куће. Речи нису биле потребне.

И онда, године 1797. Ре-публика св. Марка губи не-

зависност (Наполеон I ју је Кампоформијским ми-ром уступио Аустрији). За-тим су и Французи ушли у Боку которску. Један о-купатор је заменио другог. Мобилисан и прикључен војсци Бонапарте, Анте Словић је без збогом Ка-тици прекомандован у Буд ву.

Године су текле а Анте је још ратовао на страни тада највеће европске си-ле. Међутим, биле су то и године мучења, сумњи, на-де: „Да ли ме још чека или... Бар да је могу ви-дети само још једном!“

ЗАБАВА ЈЕ ПРЕКИНУТА

Приликом једног окрша-ја Анте је рањен. Била је то прилика коју је чекао. Привремено неспособан за војну службу, упутио се чамцем ка Лепетанима, се-лу близу Тивта, очекују-ћи повољну прилику да се отисне ка Перасту.

У малом али стратешки врло значајном граду Бо-ке которске мештани су се тешко мирили са туђином на својим улицама. Пркос-

но су саботирали многе ак-ције горопадних Францу-за нестрпљиво очекујући вести са далеких фронто-ва о поразу Наполеонове војске.

Поморски и градски ка-петан Пераста Алвизе Виц ковић позвао је 13. окто-бра 1813. већину францус-ких официра из тврђаве над градом на вечеру. Не зна се поуздано да ли је то смишљен и планиран потез градског старешине,

многи извори ипак упућу-ју на то, тек се на пријему нашао велики број офи-цира.

У тренутку док је један од Наполеонових поданика држао ватрен говор у сла-ву императора, са тврђаве се разлегоше мукли пучњи помешани са галамом. О-фицири се ускомешаше кад у зграду градске већнице бану војник у француској одори, израњављен и ма-лаксао:

— Господо о... фицири, мештани су напали и заузели тврђаву. Већница је блокирана — једва успе да прозбори пре него што се срушио на углачан под. Обезглављене званице истрчаше у немирну и неси-гурну ноћ.

ЈА САМ ЈЕ УБИО!

Усамљен чамца тихо је секао воду Бококоторског залива. Весла су равно-мерно браздала грабећи према Перасту. Анте Сло-вић је напрегнуто зурio кроз таму пазећи да не на-лети на неки од бродова

француске флоте или пат-роле.

Изненада, до њега допре нека потмула грмљавина. Одјек су враћале планине што су се дизале над мо-рем. Тамо, од Пераста, зас-ја нешто налик на оган па онда утрну. „То мора да ови врагови од Француза шеплуче“, најежи се Ан-те. „Можда Катицу...“ Већ је био надамак острва Светог Ђорђа кад га луча-ма осветлише са једног ратног брода који није приметио.

Ускоро се, везан и опко-љен стражарима, нашао пред заповедником фран-цуске артиљерије која је била стационирана на острву Светог Ђорђа. Про-гласили су га уходом, жби-ром Пераштана и, свезаног и измрцвареног, посадили за један од ушанчених то-пова.

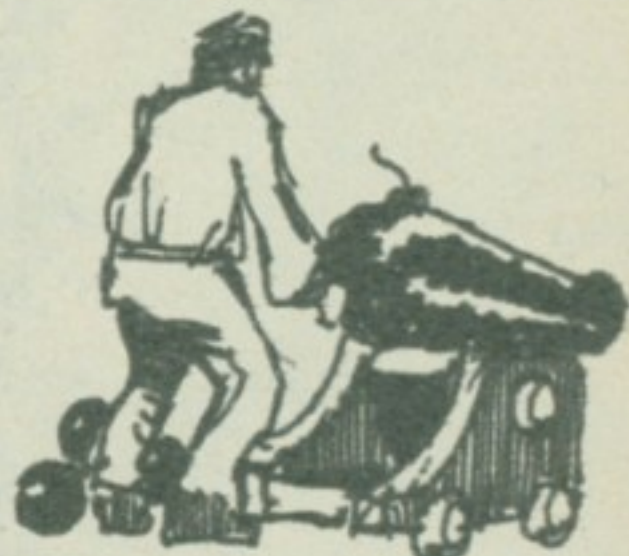
— Гађај, издајниче, га-ђај — грмео је поред њега један бркати официр. — Ти бар знаш где треба.

Сломљен, Анте је преко цеви топа, као кроз измаг-лицу, зурio преко пута, у Пераст. Изнад његове гла-ве застрашујуће су зевали отвори пушака. Месец тек што се појавио над Ловће-ном.

Антин топ загрме, први па други пут. Но, ђулад се изгуби негде над Перастом. Пресече га општар бол у слабинама. Над собом ви-де злобан осмех францус-ког официра и хладан ме-тал бајонета дубље засече кожу. Већ обневидео од бо-ла и по трећи пут упали фитиљ. Челична маса јек-ну и њен смртоносни то-вар распрсну се, добро је то видео, о једну сиву поз-нату грађевину подно твр-ђаве. Анте немоћно јекну и онесвести се.

Црквена звона и појање тргоше га из обамрлости. Једва да је од дане свет-лости успео да око себе назре одећу Пераштана. Француза нигде није би-ло. Тетурајући, крену ка цркви. Крај мноштва мрт-вачких сандука пред црк-веном портном угледа лес невестом руком обележен — Катица Калфић.

— Ја сам је убио — про-ломи се урлик налик на рањену звер и Анте се сру-ши крај мртве Катице.

Французи су напустили Пераст а ускоро и читаву Боку. На острву Св. Ђор-ђа сваког дана се, година-ма доцније, звоњавом ог-лашавао осамљеник Анте Словић. И једном, Пераш-тани се зачудише. Већ два дана се са острва није чу-ла звоњава. Фра-Брна, та-ко су Анту Словића звали последњих година, нађоше непомичног. У руци је др-жао папир на којем је пи-сало — да га сахране по-ред Катице!

П. Милатовић

ОБРАЧУН У БРЗОМ ВОЗУ

ПОРУЧНИК АРМСТРОНГ ПОТЕГАО ЈЕ РЕВОЛВЕР КАДА ЈЕ КУРШУМ ВЕЋ ЛЕТЕО ПРЕМА ЊЕГОВОМ ЧЕЛУ. ИПАК, ЧУДО СЕ ДОГОДИЛО!

Џон Весли Хардин је био окорели убица. Један од оних револвераша из времена када је на Дивљем западу владао закон јачег и када су становници прашњавих, тексаских паланки у страху затварали капке за вратима и прозорима ако би се из даљине зачуо топот копита и људски врисак. Августа 1877. године појавили су се по градовима и селима Тексаса и Алабаме плакати са Хардиновим ликом: америчке власти нудиле су за његову главу 4000 долара, што је за оно време представљало огромну своту.

Разбојник, наравно, није чекао да буде ухваћен. Чим су плакати осванули по дрвеним зидовима салуна и месних полицијских или шерифских испостава, купио је возну карту за Флориду и заједно са четворицом највернијих телохранитеља, 23. августа, пре тачно једног века, заузео место крај прозора отвореног вагона за Мајами.

НЕКА СЕ ВРАТИ ВОЈСКА!

Ипак, власти нису биле баш сасвим необавештене о његовом кретању. Када је воз стао у месту Пенсакола Џанкшн, у њега су се укрцали поручник америчке војске Армстронг на предњем крају и детектив из Да-

ласа Џон Данкан који је ушао страга.

То што је у хватању разбојника учествовао војно лице није било необично за Америку прошлог века. После грађанског рата који се завршио 1865. године са тешким крвавим билансом, није, ипак, завладао мир у целој земљи. Нарочито је у пограничним државама, као што је био Тексас, владао неред. Банде су харале и пустошиле, а полиција била немоћна. Становници Тексаса просто су завапили:

Нека се врати војска!

Војска је почела да сређује бурне тексаске прилике девет година по склапању мира између победничког Севера и пораженог, конзервативног Југа. Поручнику Армстронгу био је поверен изузетно тежак задатак: хватање Џона Веслија Хардина.

Иако се још опорављао од ране на ноzi коју је „зарадио“ у сличној акцији, Армстронг је одмах кренуо на нову, неизвесну дужност. Преко својих веза у држави Алабаме успео је да сазна — и то у последњем тренутку — да се Хардин већ налази на путу за Флориду у којој би, највероватније, био изгубљен за руку правде. Армстронг и детектив Данкан ухватили су први воз за Пенсакола Џанкшн, место где

се пруге укрштају. Стигли су таман на време. По мажући се штаком, јер је још ходао с муком, поручник уђе у први авион до локомотиве и пође између дрвених седишта мотрећи на путнике с једне и друге стране.

САМ ПРОТИВ ПЕТОРИЦЕ

Када му се коначно и ко зна којем вагону поред поглед укрстио са

револвер, па је први хитац полетео према пуковниковом челу. Овај је успео да се сagne и зрно пролете кроз шешир! Армстронг својим хицем погоди нападача у руку. Међутим, Хардин, који се машио свог оружја, баш у том тренутку се спотаче. Армстронг искористи прилику и, не желећи да пуца, млатну га дршком револвера по глави. Разбојник се скљока ошамућен.

Преостала тројица Хардинових одметника нису уопште стигла да реагују, толико се муњевитом брзином одвијала ова чудна борба на живот и смрт у захукталом возу за Флориду. Борба утолико неравноправнија, јер Армстронг није имао никакву помоћ: од детектива Данкана није било ни трага ни гласа!

Видећи поручникову храброст, тројица Хардинових момака, као по договору, подигоше руке у вис пуштајући да им оружје испадне на под. Хардин је још био у дубокој несвести: пробудиће се чврсто свезаних руку на леђима.

мрким очима човека који је седео налакћен на прозор шешира навученог на веће и нервозних прстију, поручник је знао да је то његова жртва. У магновењу шчепа револвер са шест метака — једино оружје које је имао за пасом. Тада се догодило нешто сасвим неочекивано.

Џон Хардин је био познат по брзини рефлекса, па је из дотадашњих сукоба увек излазио као победник, пошто ниједан његов противник не би успевао да повуче ороз пре њега. Угледавши хромог поручника Армстронга, одмах је и сам схватио да је то гонитељ, а схватила су и четворица његових заштитника. Један је реаговао муњевито, отприлике када је и сам Армстронг тргао свој

Подвиг поручника Армстронга одјекнуо је Тексасом, а ускоро и другим америчким државама. Било је ту, наравно и много среће — ко је могао очекивати да ће се окорели и хладнокрвни револвераш спотаћи у тренутку када је требало да пуца — али, то што је успео сам да савлада пет одметника било је довољно дивљења.

Тексас је прилично одахнуо када се Џон Весли Хардин нашао иза бразе. Ипак, борба за увођење реда и закона потрајаће још пет пуних деценија: сматра се да је хватање легендарних разбојника Бони и Клајда 1934. године означило крај раздобља које је почело са Хардином.

М. К.

КЊИГА ДИВЉАКА

На основу једног рукописа који је из Америке доспео у једну француску библиотеку, 1860. године, француски географ Абе Доменек објавио је књигу која је имала више илустрација него текста. Била је испуњена копијама неких чудних цртежа и кратким коментарима ученог географа.

Географ је у предговору књиге објаснио да су ови цртежи узети из рукописа који је он назвао „Књигом дивљака“ и да су типичан пример сликовног писма старих индијанских племена. Такође је истакао да се овде ради у првом реду о религиозним записима. Додуше, научник је признао да због краткоће времена није успео да дешифри све цртеже, па због тога моли друге научнике да се и они за ово заинтересују, јер је очигледно да „Књига дивљака“ може послужити као одличан извор сазнања о животу и раду старих индијанских племена.

Позиву ученог географа одазвали су се многи научници, јер је Доменек у то време важио за једног од најбољих познаваоца Америке где је у више махова боравио дуже време. Међу овима био је и Ј. Пецхолд тада врло познат библиотекар из Дрездена. Он је по сле краћег студирања књиге написао једну брошуру на свега неколико страна, али и то је било довољно да се види да је „Књига дивљака“ обична заблуда. Пецхолд је, у ствари, установио да је то најобичнија ђачка свеска неког основца из Америке, који је био немачког порекла. Ово није било тешко доказати, али је за то било потребно познавање немачке готице. Наиме, овај непознати основац је својом невештом руком испод сваког цртежа који је нацртао, „објаснио“ готичом шта цртеж представља. Тако цртежи муња и громава, који су по објашњењу Доменека била бо жанства старих Индијанаца, нису ништа друго него пар кобасица, а симбол правде који виси над главом људи је најобичнији штап са удицом.

МИНИ-КВИЗ

- 1 Главни град Аустралије је ...
- 2 Шта је перпер?
- 3 Калштатска култура представља ...
- 4 Кад је настало Јадранско море?
- 5 Пирхелиометар је апарат за ...

ОДГОВОРИ:

1. Канберра
2. Перпер је митолошко биће из грчке митологије.
3. Калштатска култура је култура из области Калштата у Немачкој.
4. Јадранско море је настало пре око 6 милиона година.
5. Пирхелиометар је апарат за мерење температуре.

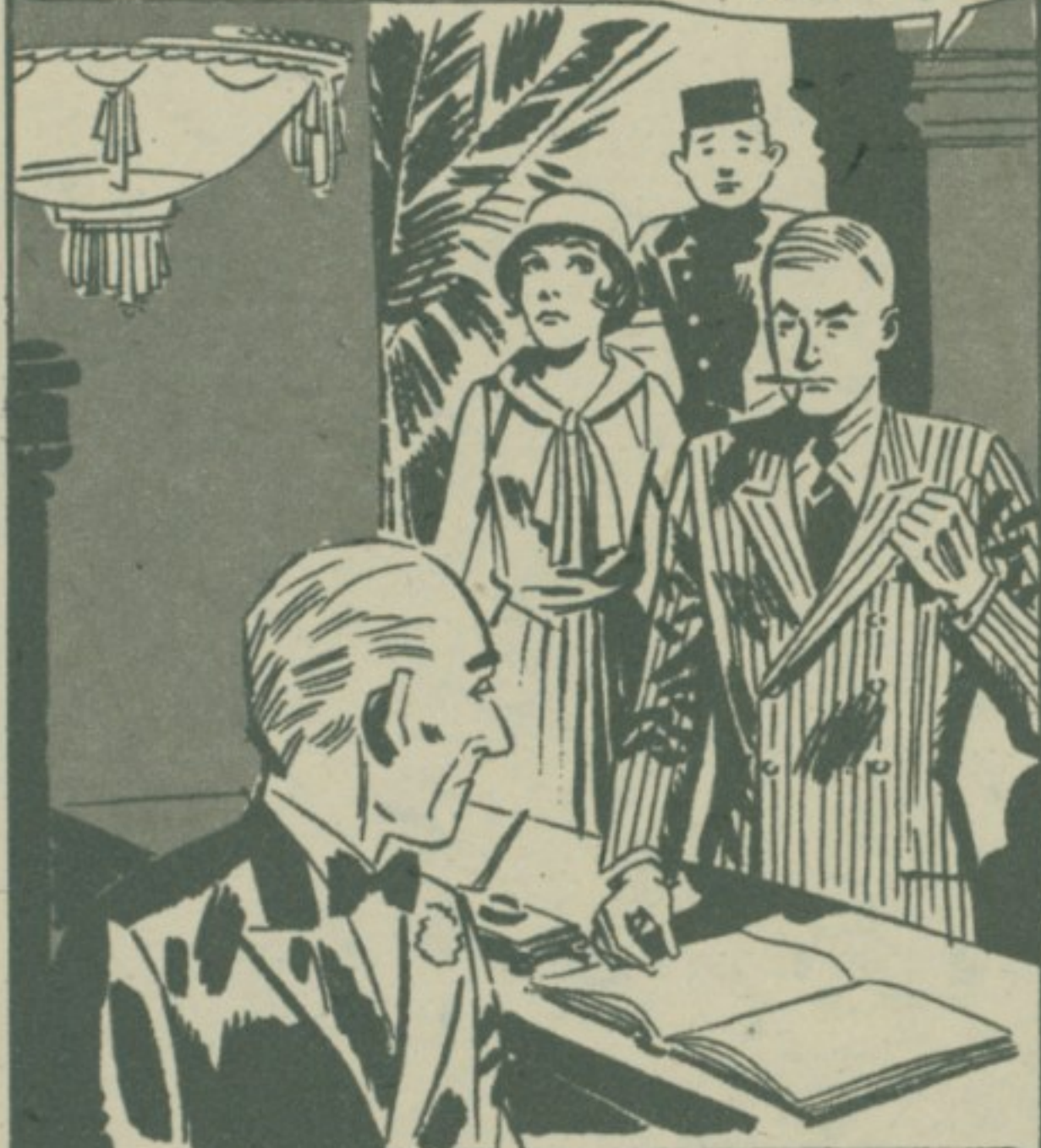
БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

СОБУ ЗА ГОСПОДИЦУ, ПРИ-
ЈАТЕЉУ, И ТО С КУПАТИ-
ЉОМ?

СВЕ НАШЕ СОБЕ СУ С КУПА-
ТИЉОМ И СТАЈУ СТО ДО-
ЛАРА ДНЕВНО?

МИСЛИШ ДА САМ ГОЉА
ЧАО ТИ?? ЈЕ ЛИ ДОСТА
ЗА ПОЧЕТАК?

ОВАЈ...

МОГАО САМ ДА МУ НАЖЕМ
ДА ЈЕ НАУБОЈ НОЖИ СЕ ДО-
МОГАО ПАРА, АЛИ БИХ ИЗГУ-
БИО МУШТЕРИЈУ...

АЛИ, ДЕ-
НЕ, САД
СИ ОСТАО
СКОРО БЕЗ
ПАРЕ...

ВРАЋАМ СЕ
БРЗО НАБИ-
ЈЕН ЛОВОМ?

СЕО ЈЕ У „ФОРД“ И ОДВЕЗАО У ОЗЛО-
ГЛАШЕНИ ДЕО ГРАДА...

ТО ЈЕ БАР О КОМЕ СУ МИ ГО-
ВОРИЛИ У КОМЕ СЕ НАВЕЛИ-
НО НОЋНА. ИМАМ ЈОШ СТО
ДОЛАРА ЗА ПОЧЕ-
ТАК...

АЛИ ЈЕ ИЗГУБИО?

ФУЈ! НЕ-
ЧЕВА? ЖАО
МИ ЈЕ?

И МЕНИ?

НЕБЕ МЕНЕ НИКО ДА НАМА-
ГАРЧИ. ВИДЕО САМ СКРИ-
ВЕНЕ КАРТЕ?

ШТА??
ТРАЖИШ
БАВОЛА??

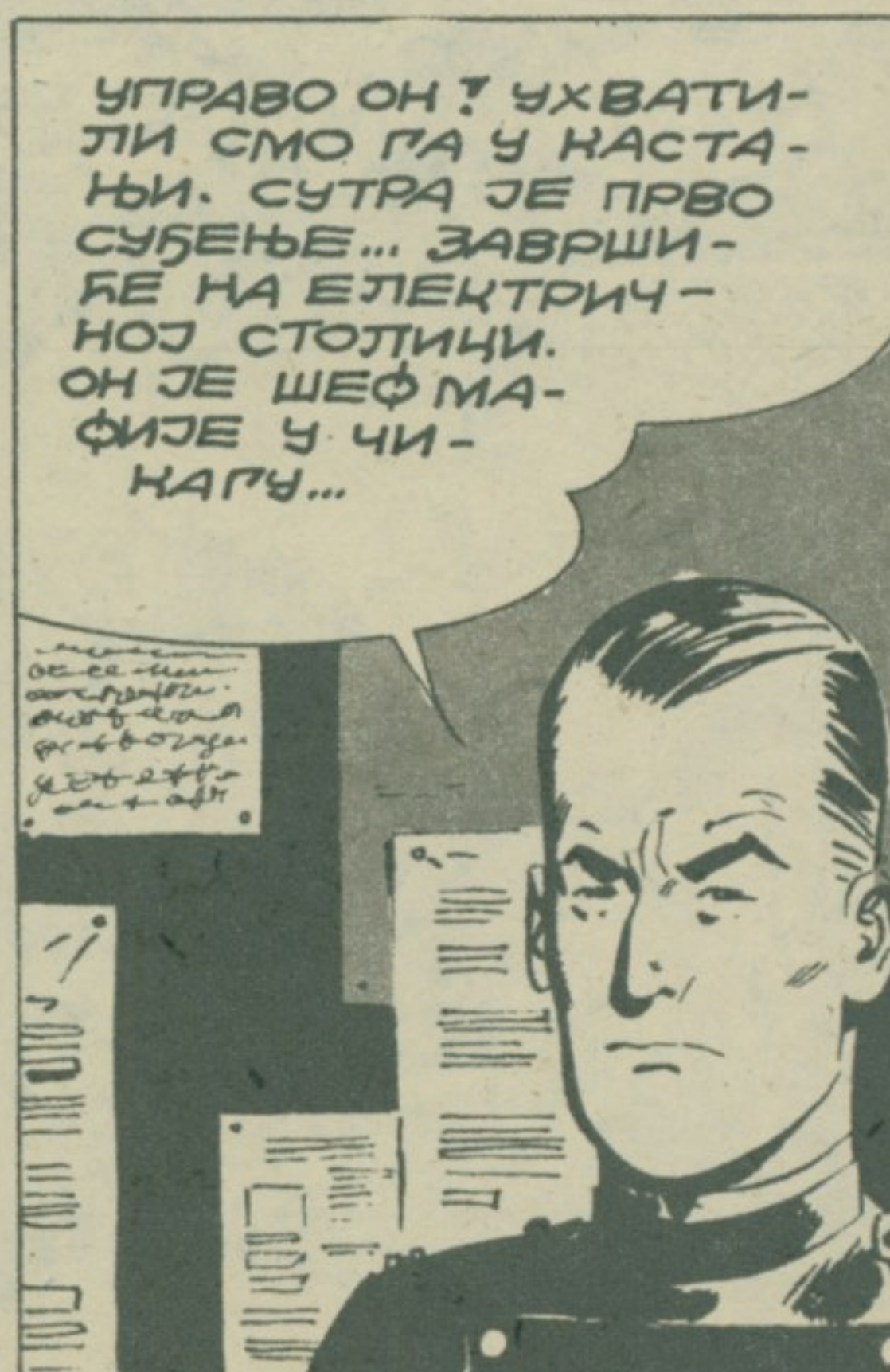

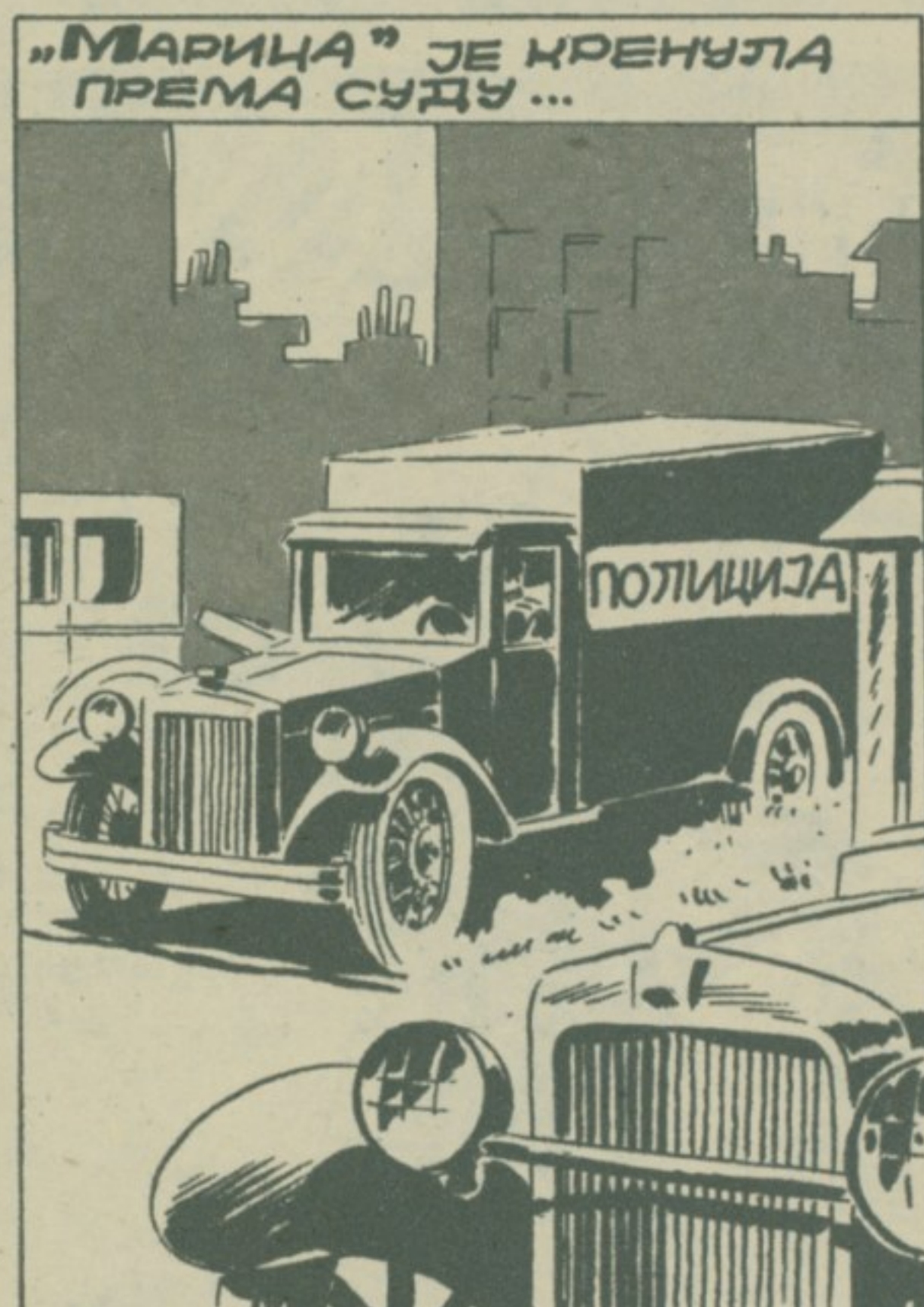
МА
НЕМОЈ?

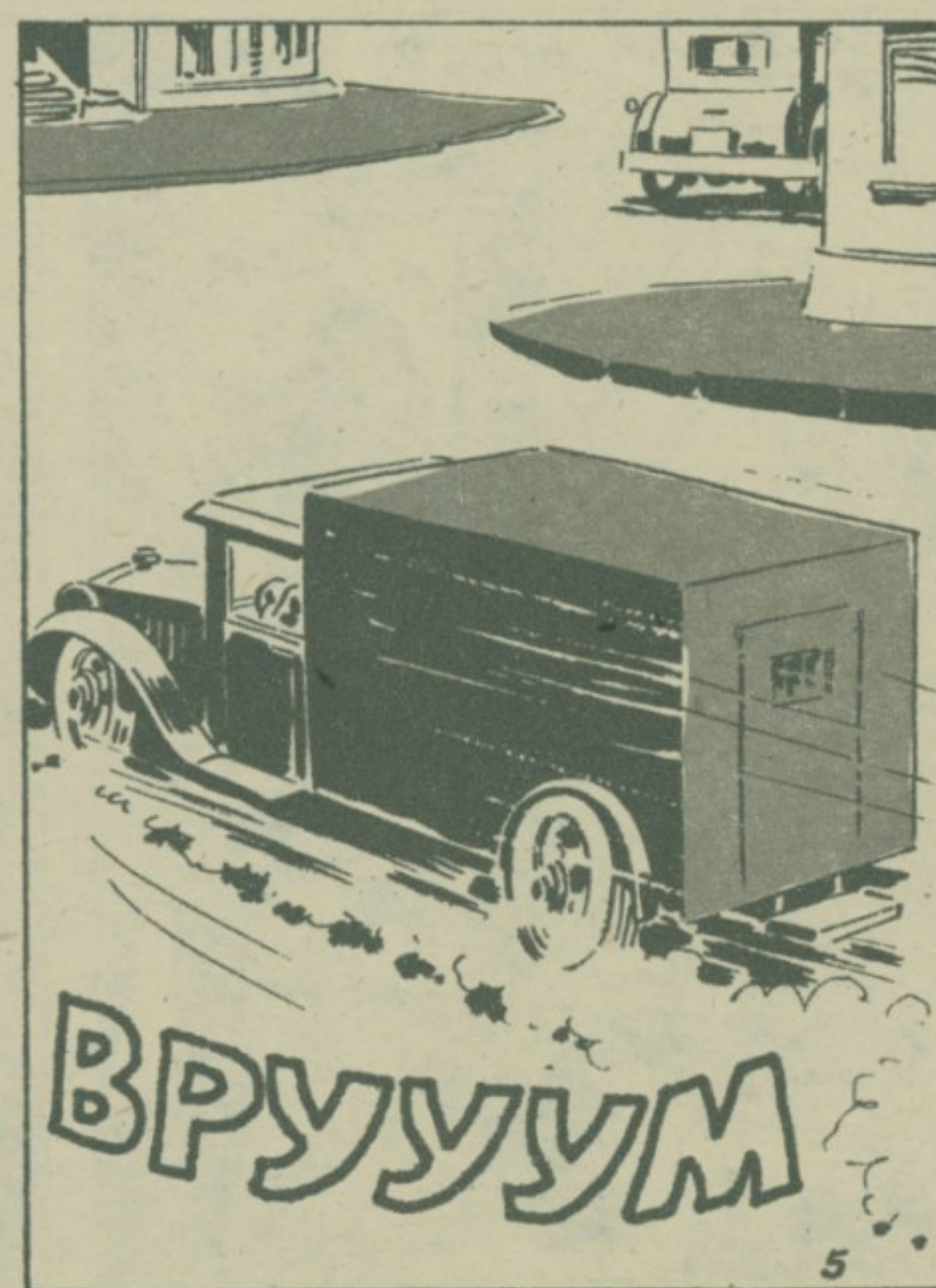
...И ДОБИЋЕШ
ГА?

ТРАААГ!

ДВА КРИМИНАЛЦА СУ МОРАЛИ ДА ПО-
СТУШАЈУ...

ТИ СИ ПАЈКАН, ЗАР НЕ ? ВЕЗА-
ЛИ СУ ТЕ ЗА МЕНЕ ДА БИ БИ-
ЛИ СИГУРНИЈИ...

АКО БАШ ХО-
БЕШ ДА ЗНАШ,
АЛЕРГИЧАН САМ
НА ПАЈКАНЕ ?

ПА ШТА СИ,
ОНДА, КОГ ВРА-
ПА ?

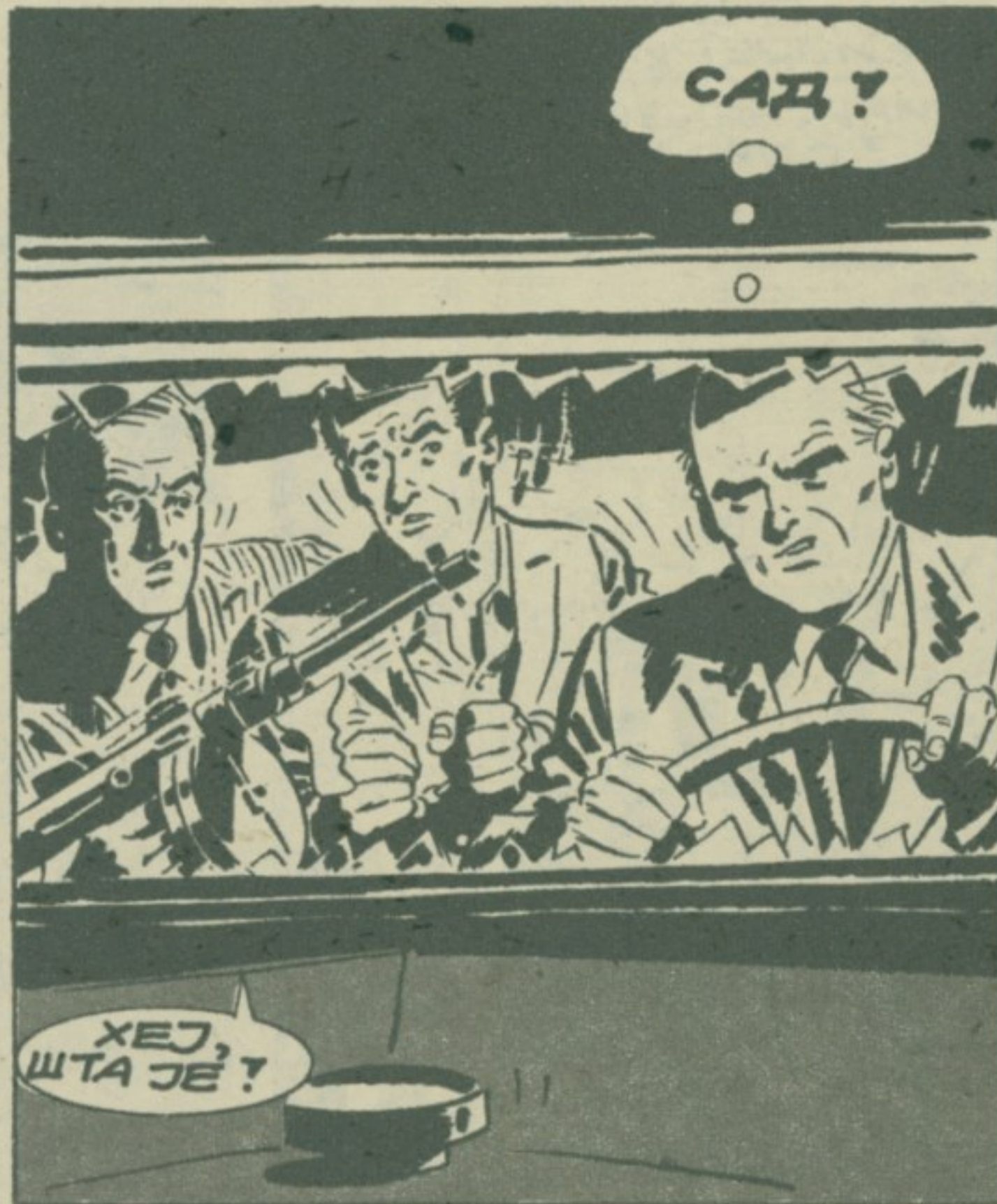

ТВОЈА СЕНКА КОЈА СЕ ЗОВЕ ДЕН
СТРОУК ?

ПОТПУНО ЈЕ ЛУД ?
МОРАМ ХИТНО НЕШ-
ТО ДА ИЗМИСЛИМ
ИЛИ БУ НА ЕЛЕК-
ТРИЧНУ СТОЛИ-
ЦУ...

САД ?

ХЕЈ,
ШТА ЈЕ ?

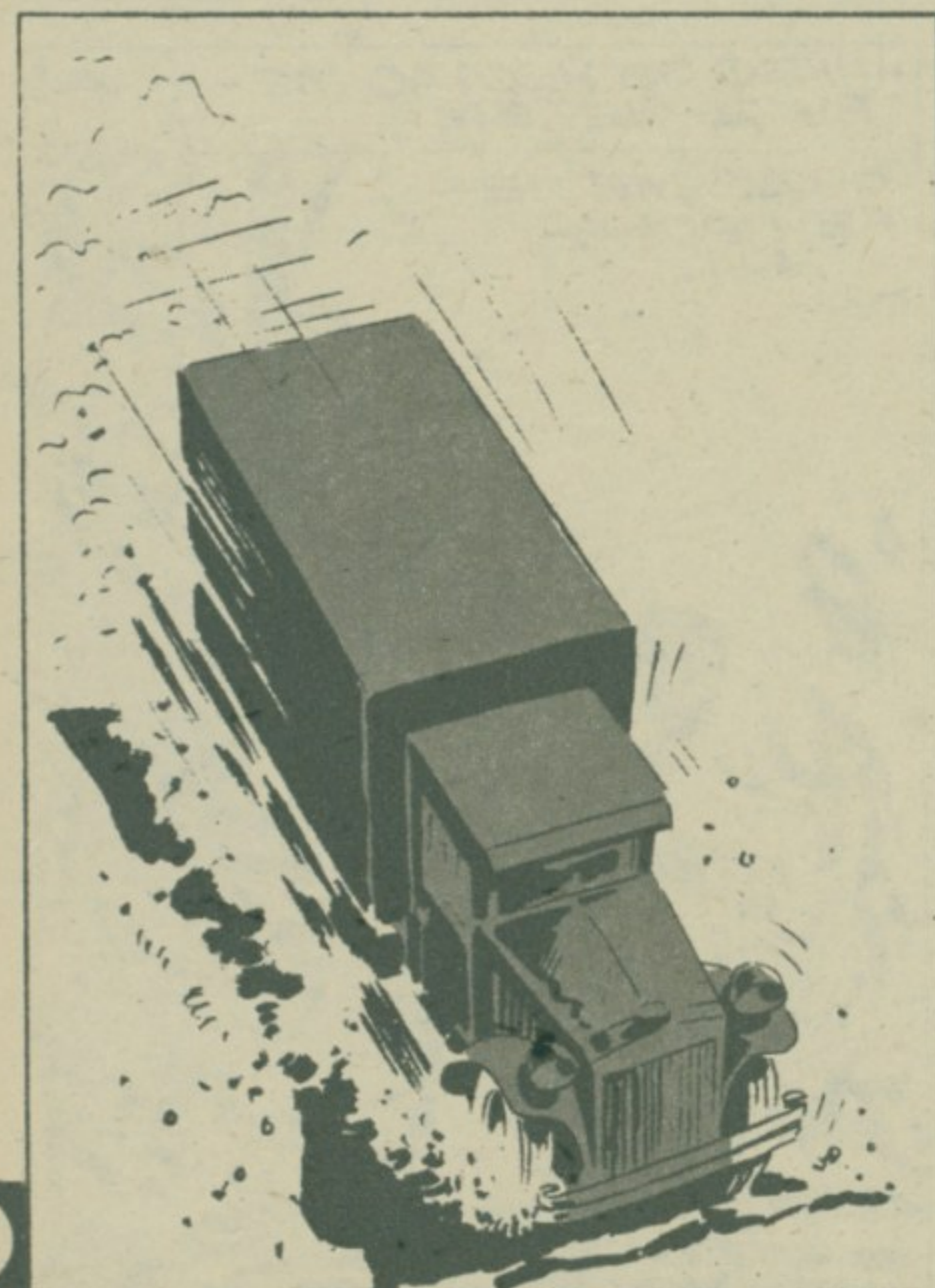
ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ДЕН
ПРИБРАО...

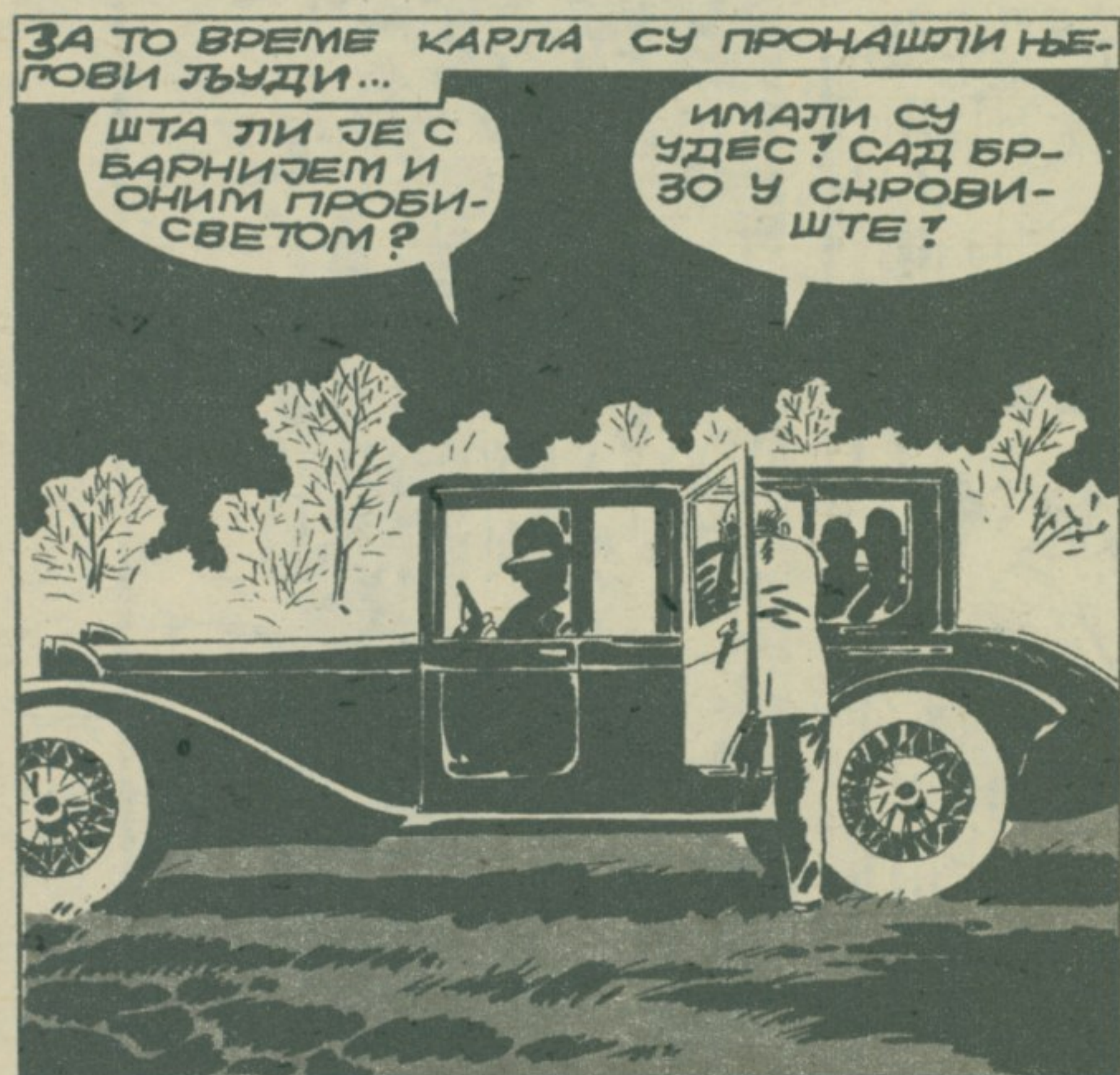

...ШЕФ ЈЕ НЕСТАО МЕ-
ЂУ ДРВЕЊЕМ...

ОВДЕ МЕ НЕ-
БЕ ПРОНА-
БИ...

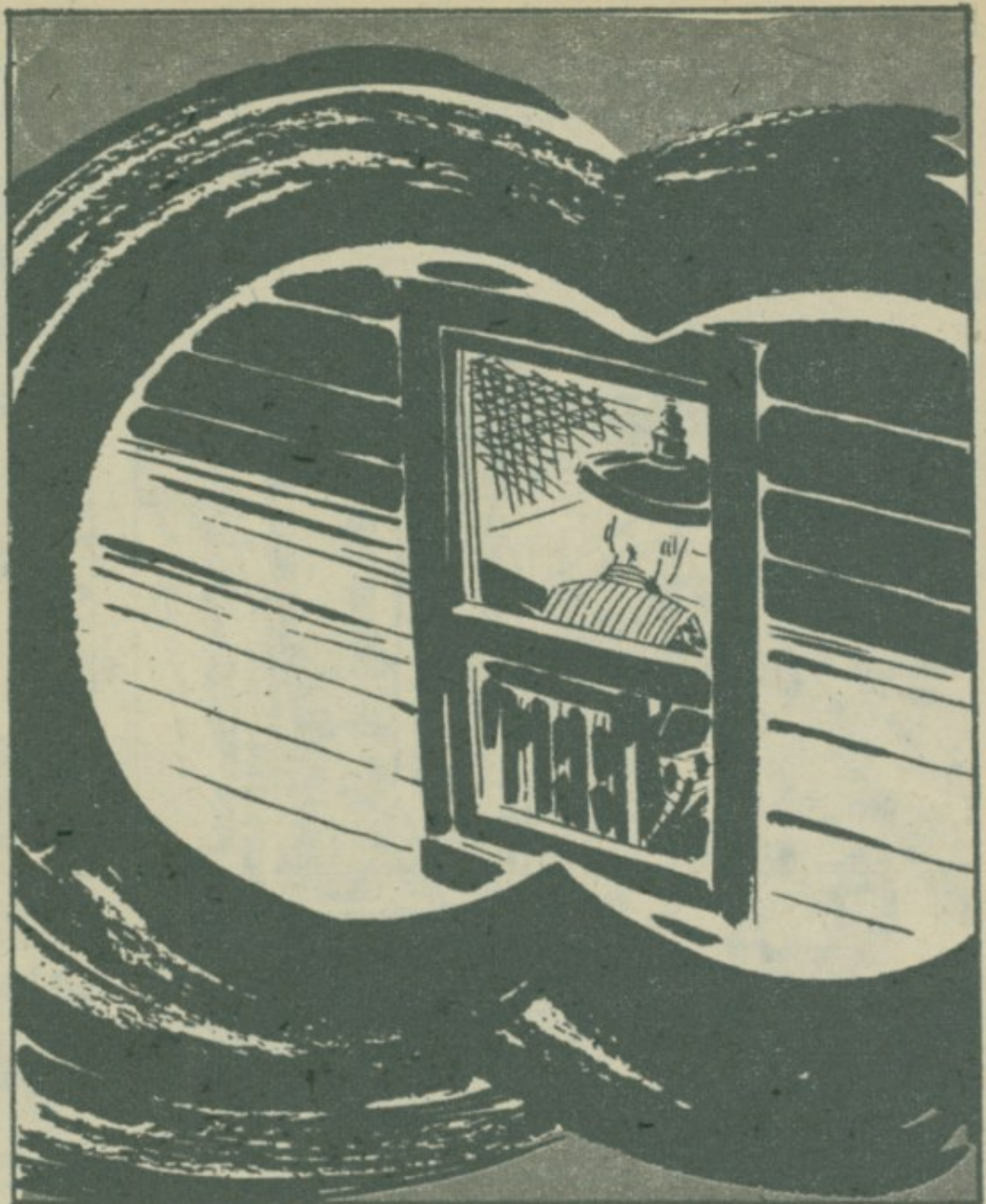

НОБ. ЛОВАЧКА КУБИЦА У РОК
ХИЛЗУ. НАРИТОВИ ЉУДИ СУ
СЕ ПРИВУКЛИ...

ТО ЈЕ ОН? ПРЕ-
ПОЗНАО САМ ГА
ПО ОДЕЉУ?

ТАЧАН ПОГОДАК...

И...

АААХ?

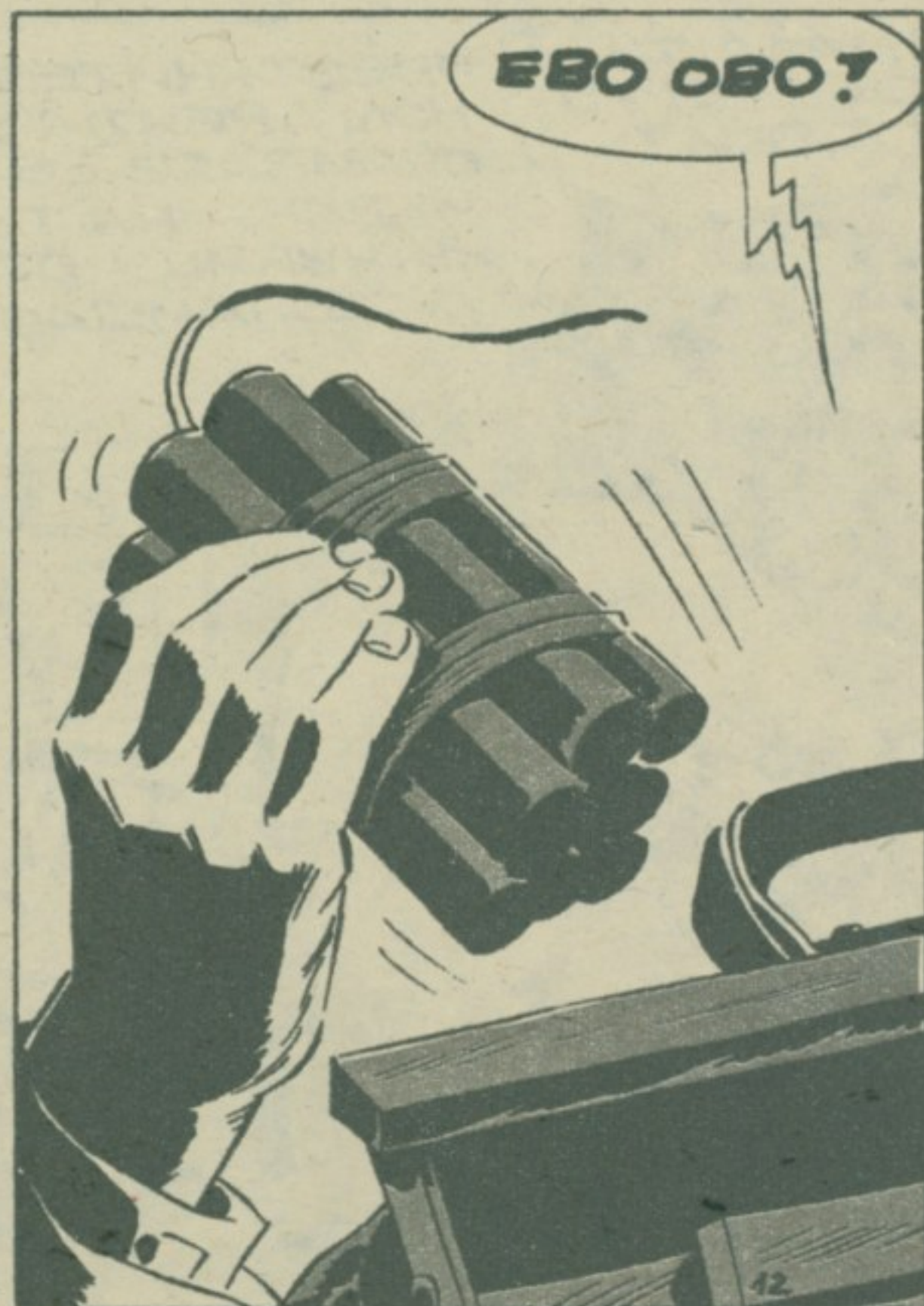
УБИМО ДА ВИДИМО ДА ЛИ
СМО ГА УДЕСИЛИ?

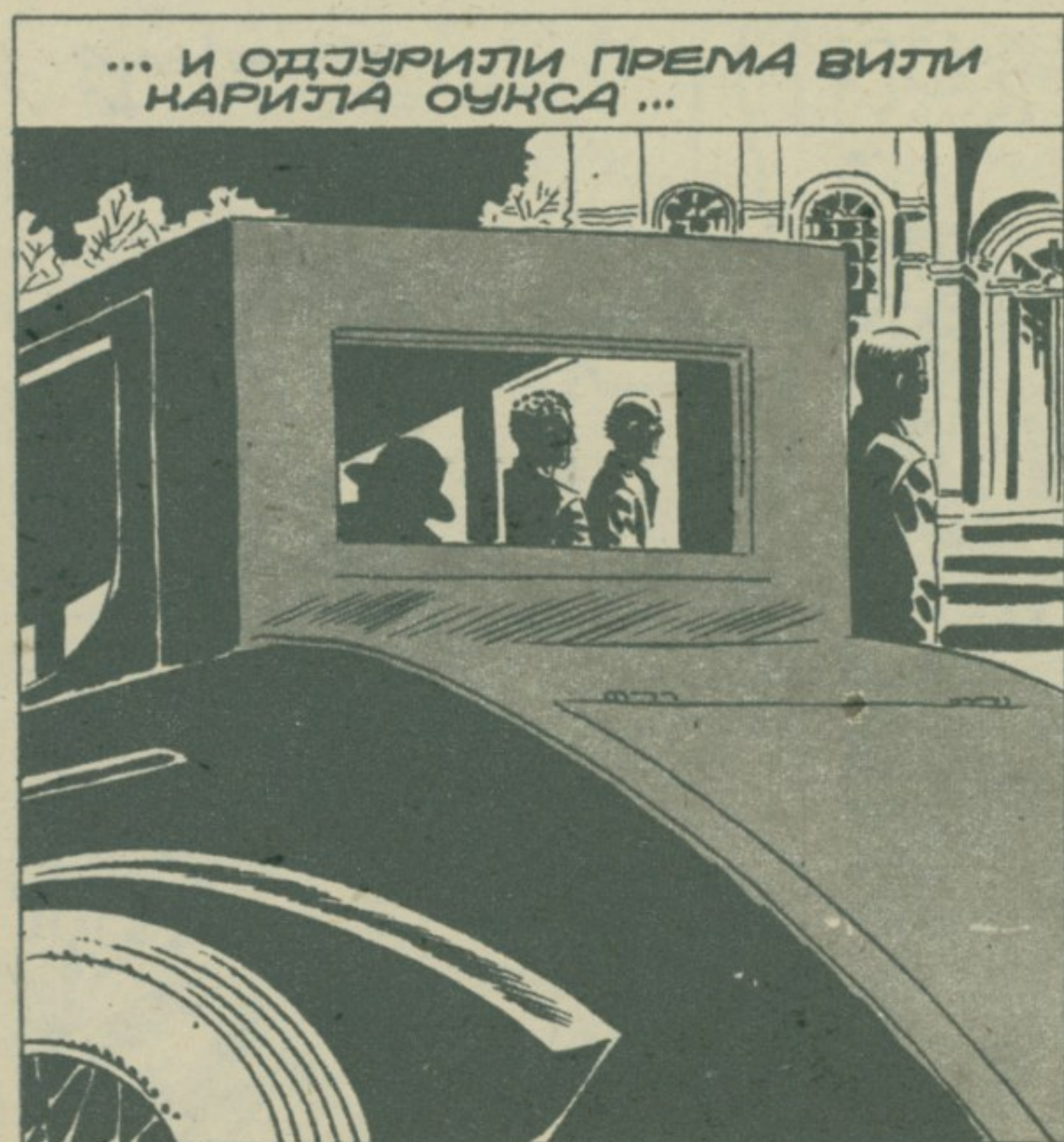

ПОСТОЈИ НАЧИН ДА
СЕ СЛУЧАЈ ОКОНЧА...
ЗА СВАГДА?

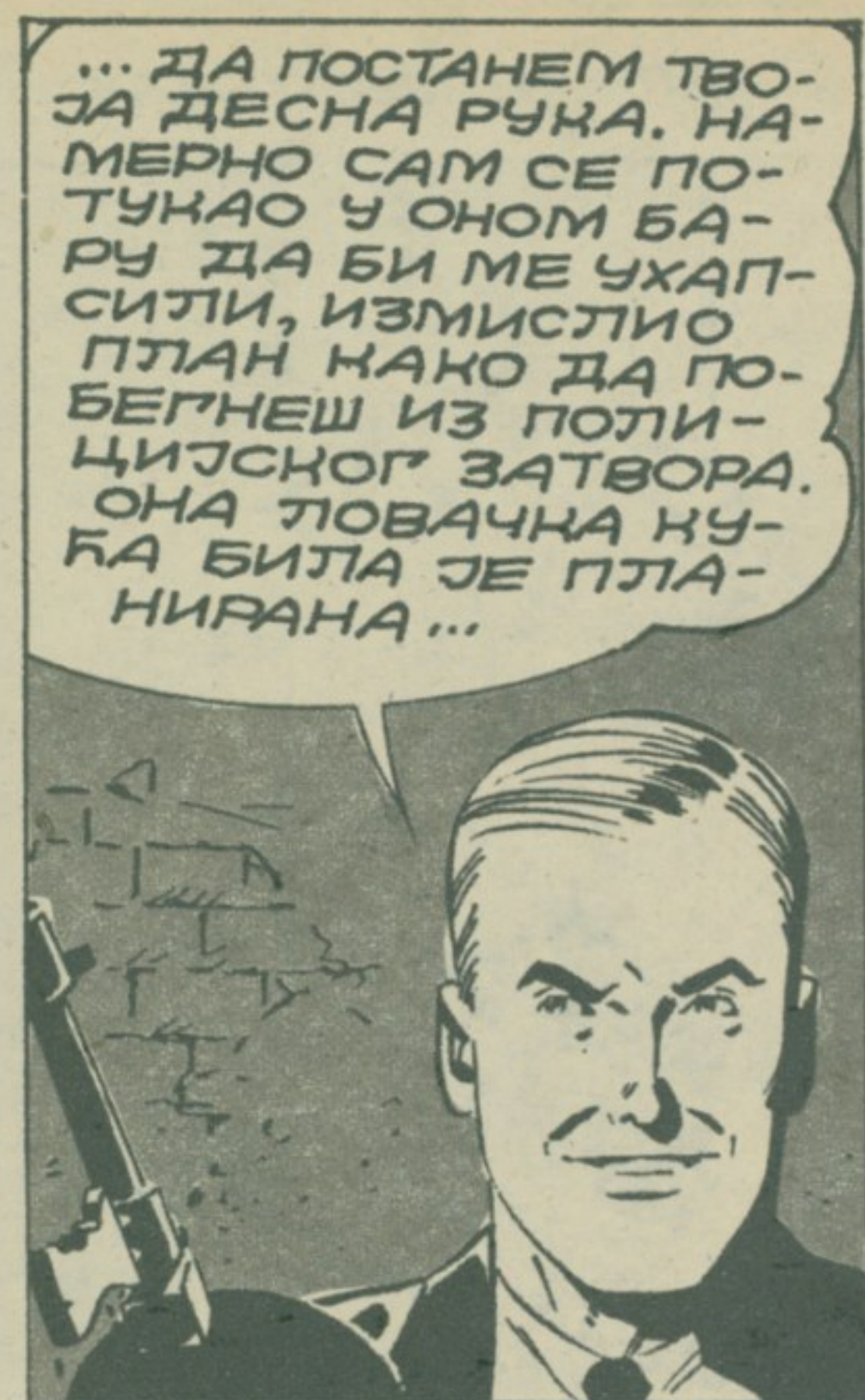
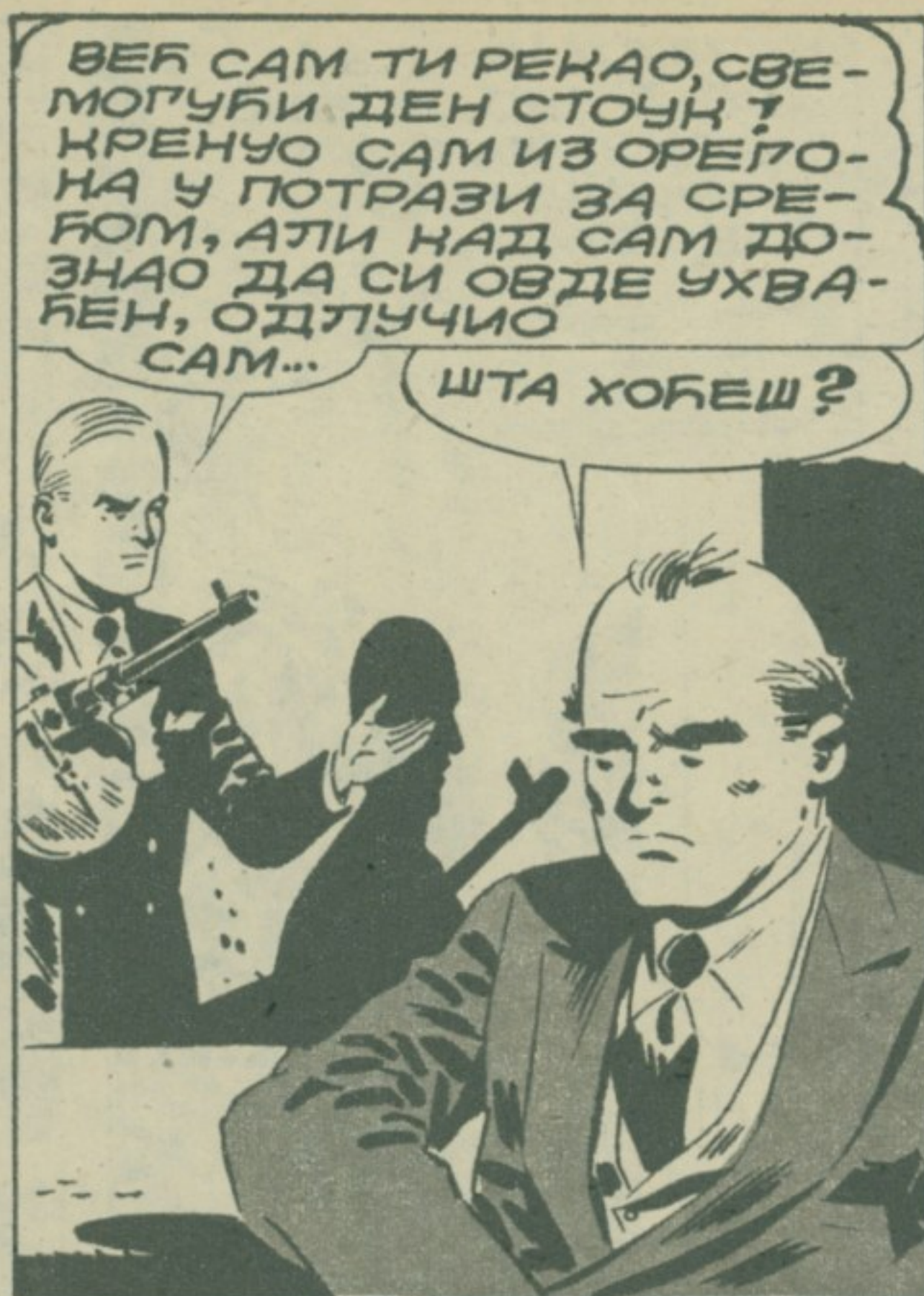
ЕВО ОВО?

У СРЦУ АФРИКЕ: ЧОВЕК -ПТИЦА

ЈЕДНА ЕКСПЕДИЦИЈА СЕ ПРОБИЈАЛА КРОЗ
АФРИЧКУ ЏУНГЛУ...

МЕТЈУ, МИСЛИШ ЛИ ДА
БЕМО ПРОНАЂИ МОГ БРАТА?

ОВА ОБЛАСТ
ЈЕ ЈОШ НЕИСПИ-
ТАНА, КЕРОЛ?

ЧОВЕК, ЧИЈИ СЕ АВИОН
ОВДЕ СРУШИ, ТЕШКО
ДА МОЖЕ ДА ОПСТА-
НЕ У ОВОЈ ДИВЉИ-
НИ?

ЏИМ НИЈЕ МРТАВ?
ЈА ТО ОСЕЋАМ?

МОЈ БРАТ ЈЕ ЛУДО ХРАБАР?
ЗА ЊЕГА НЕ ПОСТОЈЕ
ПРЕПРЕКЕ?

МОГУ ЛИ ДА
ВИДИМ ФОТО-
ГРАФИЈУ?

ЕВО ТИ, ТОНИ?

ЈЕДАН ДОМОРОДАЦ ЈЕ
ПОПЛЕДАО СЛИНУ И ОС-
ТАО ЗАПРЕПАШБЕН...

ААХ?

КОЛАМБО? КОЛАМ-
БО?

КОЛАМБО ЗНАЧИ ЧОВЕК-ПТИЦА.
АНО СЕ НЕ ВАРАМ?

ТА РЕЧ САСВИМ
ОДГОВАРА МОМ
БРАТУ? МОЖДА
ГА ЈЕ ОН ВИ-
ДЕО?

УХВАТИМО
ГА?

АТИ, ДОМОРОДАЦ ЈЕ ВЕЋ НЕСТАО...

ОВДЕ ГА НИКАД
НЕБЕМО НАЂИ?

РАЗГОВАРАО САМ СА
ОСТАЛИМ НОСАЧИ-
МА? НИКО
НЕ ЗНА ЗА
ЧОВЕКА
-ПТИЦУ?

ИЗНЕНАДА ИХ ЈЕ ТРГАО НЕОБИЧАН
ЗВУК...

ЈЕСТЕ ЛИ ЧУ-
ЛИ? ТО ЈЕ СИ-
ГУРНО НЕКА
ПТИЦА?

НЕ ЗНАМ! НИКА-
ДА НИСАМ ЧУО НЕ-
ШТО СЛИЧНО!

НЕОБИЧАН ЗВУК
ОДЈЕКИВАО ЈЕ
ЏУНГЛОМ...

...И ДОПРО ДО ДОМОРО-
ДАЦА СКРИВЕНИХ ИЗА
ГУСТОГ РАСТИЊА...

НЕШТО СИ ЗАБРИ-
НУТ, МЕТЈУ?

ДА, ТОНИ? ОСЕ-
ЋАМ ОПАС-
НОСТ?

ЧЛАНОВИ ЕКСПЕДИ-
ЦИЈЕ КРЕНУЛИ СУ
ДАЉЕ...

ОДЈЕДНОМ?

ЗАМКА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ПОЈА-
ВИЛА СЕ И ГРУПА ДОМО-
РОДАЦА...

КОЛОМОУ?
КОЛАМ-
БО?

ШТА ЋЕ БИТИ С
НАМА?

ТОНИ, ПОКУШАЈ ДА СЕ
ИЗВУЧЕШ?

АЛИ... ШТА ЋЕ БИ-
ТИ С ВАМА?

СЛУШАЈ МЕ ДОБРО!
ВРАТИ СЕ ДО ОНОГ
МЕСТА ГДЕ СМО ОС-
ТАВИЛИ ЦИП? ЧЊЕ-
МУ ЈЕ РАДИО? ПОЗО-
ВИ ПОРУЧНИКА ОКЕ-
ЛЕА У ПОМОЋ?

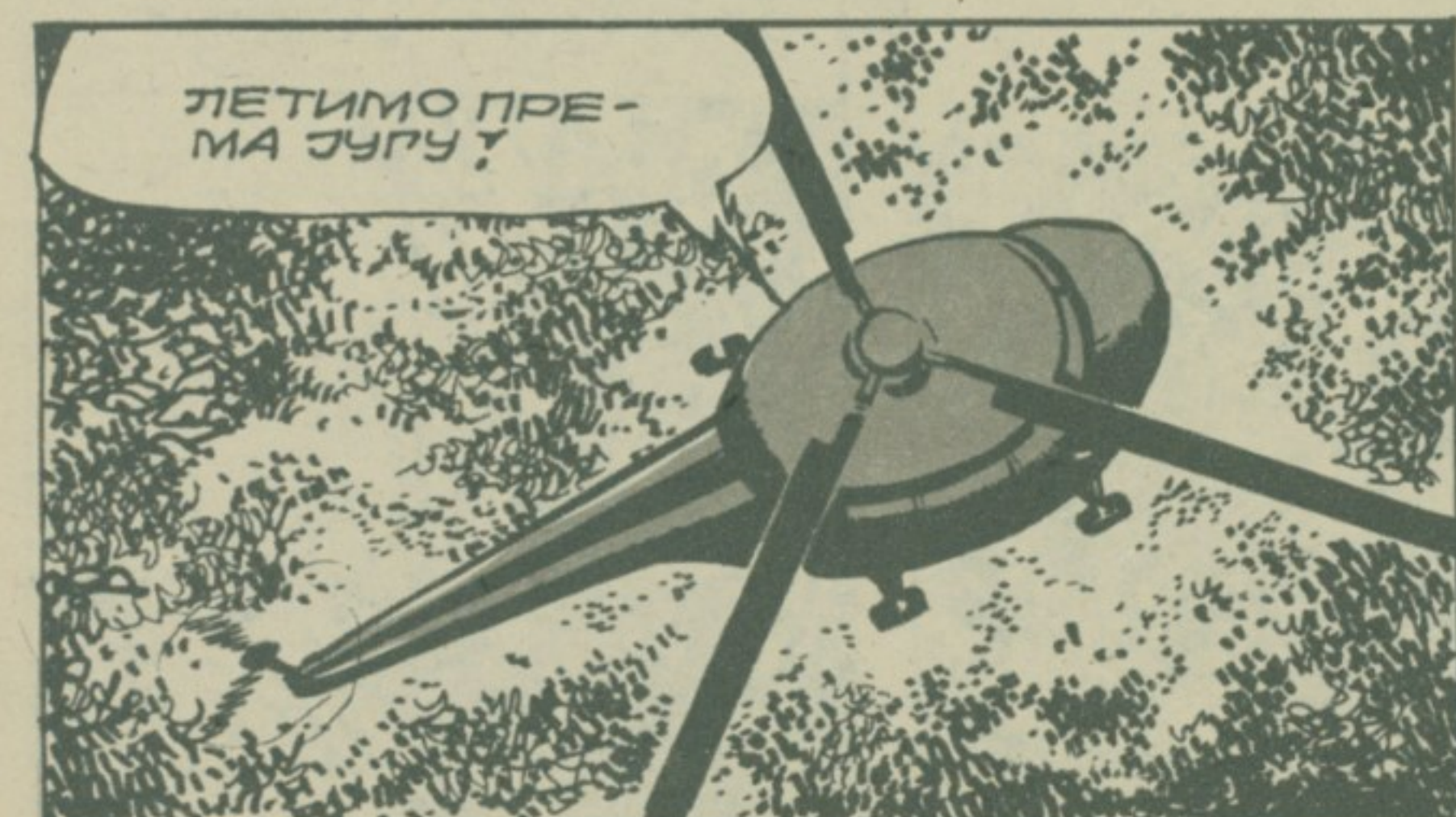
ТОНИ ЈЕ
УСПЕО
ДА СЕ ПРО-
ВУЧЕ
КРОЗ
МРЕ-
ЖУ...

ДОМОРОЦИ СУ ГА
УПЛЕ ДАЛИ И
СТРЕЛЕ ЗАФИЖУ-
НАШЕ ОКО ЊЕ-
ГА...

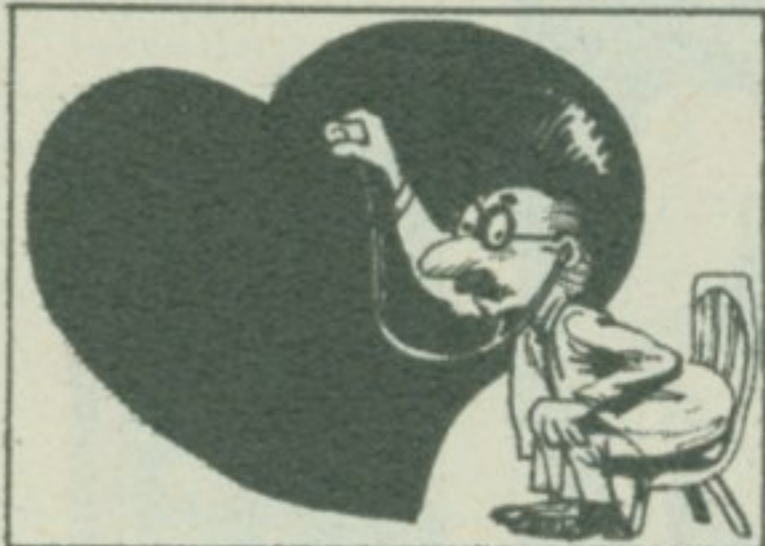

Опака болест данашњице

ДОСКОЧЕНО АОРТИ- УБИЦИ

Хиљадама година болест од које су људи стрепели по читав живот, била је — куга. Када би она харала наши преци су сматрали да се на њих сручило једно од четири највећа зла. Али, када би неко умро од бола у грудима, мислили су да је наступила природна смрт. Бол у грудима назвали су још антички лекари ангином пекторис, међутим, да она у 95 одсто случајева изазива инфаркт — то нису могли знати. Ова болест, кобна у данашње време више него икад, дуго је била мистерија за лекаре, а у доброј мери то је и остала! Као и код неких других још неизлечивих болести и овде је за сада једини поуздани лек — хируршки захват. Но, то се користи тек нешто више од деценије, а и даље су ретки хирурзи

ИАКО ОД БОЛА У ГРУДИМА ЉУДИ ПАТЕ ОД ПРАСТАРИХ ВРЕМЕНА, ЛЕКАРИ СВЕ ДО МОДЕРНОГ ДОБА НИСУ НИ ПОМИШЉАЛИ НА АРТЕРИОСКЛЕРОЗУ, ПОШТО СЕ ДО ШЕСНАЕСТОГ ВЕКА НИЈЕ ЗНАЛО НИ ЗА — КРВОТОН.

знају да то није само „срчано обољење од којег се умире“, већ да он може да погоди и друге органе, јетру, слезину или бубреге. Инфаркт наступа када на крвном суду који напаја орган дође до зачепљења, па прилив крви престане. Тада на том „осушеном“ делу органа ћелије почињу да изумиру.

Ако једна од три срчане артерије услед зачепљења престане да пропушта крв, долази до срчаног инфаркта, најопаснијег од свих,

много маснију храну, а спортовима су се бавили само ретки појединци, па ипак — инфаркта готово

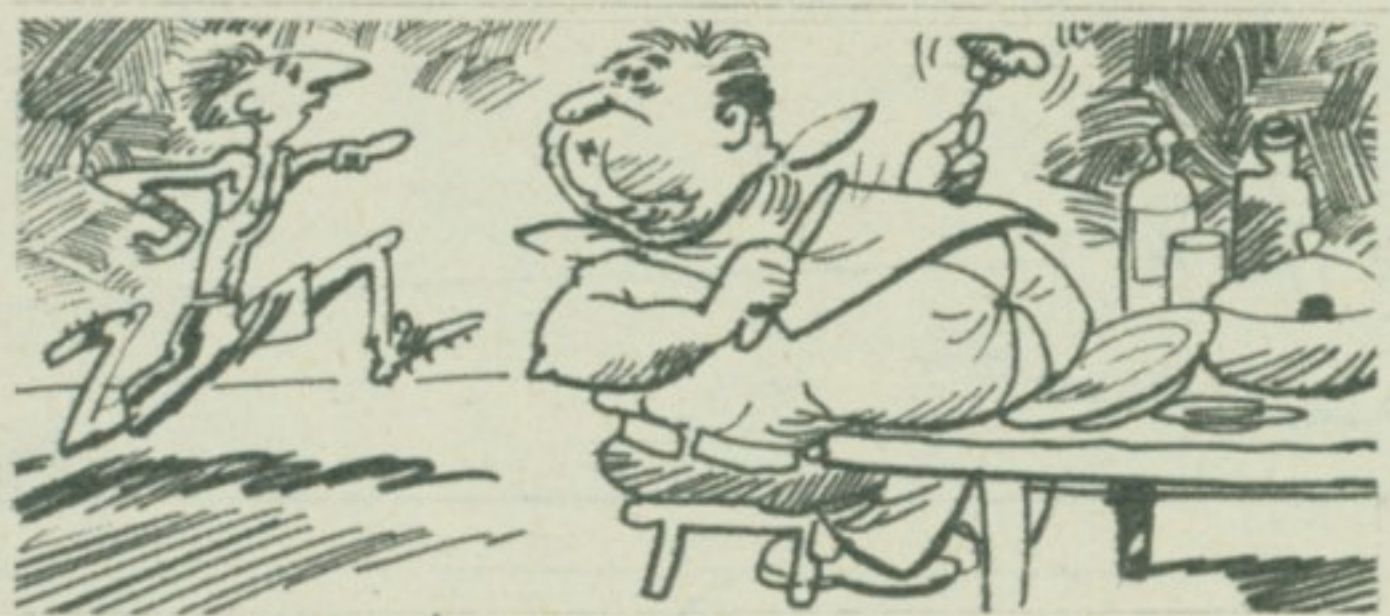
да пуше... Додуше, животиња може и те како да се препадне — стрес, сматра се, такође спада у изазиваче

Колико је упорног — а нарочито ризичног — рада уложио Харвеј у своје епохално откриће, говори и податак да у његово време црква није дозвољавала нешто без чега данас медицина не може ни замислити научни рад: обдукцију. Као у неком филму страве и ужаса, Харвеј и ретки попут њега, довијали су се на језив начин: ноћу су, уз оскудну светлост лампе, одлазили тамо где нико није смео у то доба из сујеверног страха од вампира, на гробља, и отварали свеже раке... За то су на коцку стављали сопствени живот.

Ипак, на тај начин наука је дознала оно што данас уче основци: како срце ради. А то је допринело да већ у 18. и 19. веку лекари препишу глицерин као лек за ширење закрчених крвних судова, што је донекле могло да помогне. Али, прави начин да се спречи инфаркт, поготову код оних који су га једном већ имали и прошли срећно, пронашао је тек 1964. године чувени хи-

ЧУВЕНЕ НУРМИЈЕВЕ АРТЕРИЈЕ

Данашња медицина сматра да укупно пет чинилаца доводи до инфаркта: стресови, пушење, гојазност, шећер у крви и — наслеђена склоност ка овом обољењу. Наравно, медицина није математика, па се ни ово не може сматрати законитošћу! Као што има људи који много једу и пуше, а здрави доживе дубоку старост, тако има и оних који су у свему умерени, па ипак — умиру од инфаркта. Ипак, упозоравају лекари, свако може бар да се труди да избегне ово тешко и опако обољење. То ће постићи гимнастиком крвних судова: њиховим ширењем и

скупљањем, што спречава закрчење. Најбољи начин за то су спортови и шетње, грчање (али не форсирано!), пливање... Познато је, на пример, да је чувени фински маратонац Паво Нурми имао срчане артерије широкe као мушки палац, толико је значао добар, сталан тренинг! Међутим, за врхунске спортисте може бити веома опасно ако престану да вежбају: тада се обично угоје, а то је један од могућих узрочника артериосклерозе и инфаркта.

који се усуђују да дирну у човеков највitalнији орган, срце!

ОД ИНФАРКТА УМИРУ И — ЧЕТВОРОНОШЦИ!

20 Шта је, у ствари, инфаркт? Многи ће се вероватно изненадити када са-

пошто се у огромном броју случајева завршава кобно. А оне се могу зачепити када се њихови зидови, гомилањем масти, закрче — то је артериосклероза. Ето зашто лекари непрестано упозоравају: не јединте масну храну, не пушите, крећите се... Међутим, зна се да су наши не тако давни преци јели

није ни било! Значи, постоји и нешто друго...

Мистерија инфаркта постаје и већа када се зна да он највише коси у Финској, земљи шума, језера и сауне — која се управо препоручује као „гимнастика“ за крвне судове да не би дошло до закрчења. Чудно је и што у једној од земаља у којима је живот претрпео велике и нагле промене, Јапану, инфаркта готово и нема, а верује се да брз и напет живот у данашњим индустријализованим земљама доводи до њега! Тако је у Америци баш ово обољење главни узрочник смртности, а да загометка буде већа, срчане болести — додуше све заједно — односе највише живота и у нашој земљи.

Шта тек рећи када се зна да и пси умиру од инфаркта! Нису поштеђене ни друге животиње, а њима се бар не може замерити да се мало крећу или

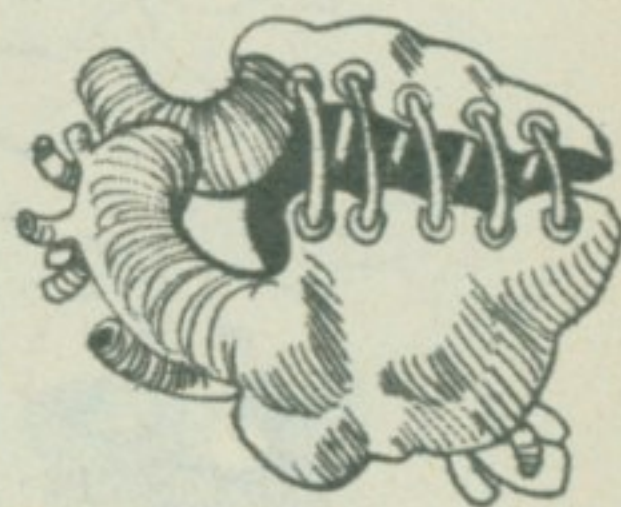
инфаркта — па ипак, ово чини још загометнијим опако и смртоносно обољење.

НОЋУ ОТВАРАЛИ ГРОБНИЦЕ

Генијални грчки лекар Хипократ, који је имао своју школу на острву Косу на прелазу између 5. и 4. века пре н.е., описао је многе болести по чему је и данас заслужан у науци. Међутим, о инфаркту — ни речи! Хипократ, као ни научници у наредних два наеста столећа, нису знали за крвоток, па према томе — ни за болести аорте. Али, када је 1528. године британски лекар Вилејм Харвеј открио крвоток и први пут на хартији нацртао шему жила тако важних за наш организам, медицина је начинила сигурно најкрупнији корак после Хипократа!

ЉУДИ СА ДВА ЖИВОТА

Рачуна се да данас у свету има око 100.000 људи са новим артеријама. У нашој земљи обављено је преко 200 операција премошћивања срчаних артерија, а укупно има близу 500 Југословена који су на овај начин лечени од артериосклерозе.

првог из Хјустона доктор Мајкл Дебејки. Требало је само сетити се и — усудити се!

ЖИВОТ СА ЗАУСТАВЉЕНИМ СРЦЕМ

Епохалну новину доктора Дебејкија није тешко објаснити. Ако је аорта закречена, требало је заменити здравом. Међутим, колико год је ова генијална досетка могла да помогне, било је потребно усудити се тако нешто. И не само то! Тек у данашње време, када медицина има савршене апарате, било је могуће покушати такву операцију, пошто за читаво време док човек у белом барата по отвореном грудном кошу, срце мора да мирује. Пошто организам не може без њега, крвоток се укључује на спољашње, вештачко срце.

Све то пошло је за руком хјустонском кардиохирургу 1964. године. Оболелу аорту он је тада почео да замењује главном артеријом из ноге пацијента и оном унутар грудне кости. И, неки од људи које је он тада оперисао још су живи, а инфаркт — никад више нису имали!

У нашој земљи први је „премошћивао аорте“, или, како се та интервенција зове на енглеском „пас бај“, почео да ради љубљански хирург доктор Миро Кошак, 1972. године. Одмах за њим операцију аорте почели су да врше и београдски професори доктор Борислав Вујадиновић на Другој хируршкој клиници и Исидор Папо на Војномедицинској академији.

Питали смо професора Вујадиновића да ли је ово и једини начин да се аорта замени, или се, можда, истражују неке вештачке материје од којих би се могли правити крвни судови. Одговор је био негативан. Ипак, познати хирург поверио нам је да се врше истраживања са животињама. За сада није могуће човеку „уградити“ крвни суд од неког четвороношца, али можда ће се у будућности и то постићи. Као што се већ користе, на пример, срчани залисци од — свиње и вола!

М. Крстуловић

МОМАК ИЗ ПОСУДЕ

ЏЕФРИ ХАДСОН ЈЕ ИМАО ИЗУЗЕТНО БУРАН ЖИВОТ, ПУН
АВАНТУРА, ДВОБОЈА И ОПАСНОСТИ, А НИЈЕ БИО ВИШИ
ОД ЧЕТРДЕСЕТ САНТИМЕТРА!

Војвода и војвоткиња од Бакингема имали су те вечери, 1645. године, много разлога да буду срећни и поносни. Њихови гости на вечери у замку Берли Хол у Ратленду били су енглески краљ Чарлс I и његова супруга Анријета Марија. Војводски пар је са задовољством слушао комплименте упућене укусној вечери, а право изненађење је тек следило.

На неприметни војвоткињин миг један од послужитеља унео је у салу велику сребрну чинију са опромним поклопцима и спустио је на сто. Послужитељ је затим подигао поклопац и краљ и краљица су занемели од запрепашћења: у посуди је стајао човечуљак, висок четрдесетак сантиметара, који се елегантно поклонио краљевском пару.

— Невероватно! — прва је проговорила краљица. — Шта је то?

— То је мали поклон за Ваше величанство... — насмејао се војвода од Бакингема.

ПРОДАТ НАО РОБ

Кепец се звао Џефри Хадсон и био је син сточара. Војвода од Бакингема га је пронашао и довео у своју палату, а затим га је поклонио краљици, која га је свуда водила са собом. Иако је био мали растом, Хадсон је водио живот нормалног дворанина и доживео више авантура од многих који су били далеко виши од њега.

Прву опасну авантуру доживео је када га је краљица, иначе Францускиња, послала код своје краљице-мајке у Париз да однесе неку поруку. Тако је Хадсон извесно време провео на француском двору, где је постао љубимац свих дворских дама које су га просто обасипале поклонима.

Када је кренуо кући, у Енглеску, добио је поклоне у вредности од око 2000 фунти. Требало је да се укрца у Денкерку, али су га тамо напали становници овог града који су мрзели Анријетину мајку, и одузели му све богатство које је код себе имао! Као последњи сиромашак укрцао се на брод, али ни ту његове муке нису биле завршене.

Брод су напали пирати и Хадсон је продат као роб неким непознатим трговцима. Овог пута на њега нису гледали као на љубимца, већ су га терали да ради свакојаке послове. Око девет месеци касније Чарлс I је сазнао шта се са њим догодило. Платио је откупнину и вратио га на двор.

У то време су у Енглеској пламтели сукоби између присталица краља и присталица парламента. На свеопште изненађење, Чарлс I је поставио Џефрија Хадсона за капетана краљевске војске! Присталице парламента подсмешљиво су прокоментарисале ову одлуку, говорећи да је Хадсон специјално истрениран да ши ваћом иглом убада непријатељске коње у потковице!

Када су краљевске снаге поражене, краљица Анријета била је принуђена да се врати у Француску, а у њеној пратњи био је и Џефри Хадсон. Поново је на француском двору уживао у раскоши и пажњи коју су му сви посвећивали.

НА ДВОБОЈ СА ПРСКАЛИЦОМ

Једног дана лорд Крофт увредио је Хадсона правећи неумесне шале на рачун његовог раста и

пажње која му се посвећује. Тада се догодило нешто што нико није очекивао: Хадсон је изазвао Крофта на двобој!

У почетку је Крофт сматрао све обичном шалом и појавио се на двобоју наоружан децом прскалицом. Ово је још више увредило Хадсона. Двобој је поновљен и лорд Крофт је у њему изгубио живот од пиштоља специјално направљеног за Хадсона.

У Француској је Хадсон остао све док на енглески престо није дошао Чарлс II. Нови краљ му је обезбедио малу пензију и овај се вратио у родни Ратленд. Не могавши, после раскошног живота, да живи у малом месту, преселио се у Лондон, али га је тамо чекала атмосфера сасвим другачија од оне из времена када је живео на двору Анријете Марије.

Против краља Чарлса II често су коване завере а у једној од њих, ни крив ни дужан, умешан је и Хадсон. Његови непријатељи, још из времена док је био миљеник двора, направили су интригу о томе како Хадсон прави заверу против краља. Џефри Хадсон није никако успео да докаже супротно и ускоро је као завереник против краља затворен у тамницу у Вестминстеру, где је 1682. године умро у 63. години.

М. Ј.

БРОДОВИ НА ДНУ МОРА

Три месеца је познати француски истраживач морских дубина Жак Кусто, заједно са својим сарадницима, пловило Егејским морем и на једном месту пронашао неколико бродова који су потонули у првом веку пре нове ере. Недавно је Кусто показао представницима штампе 126 предмета пронађених у потонулим бродовима. Међу њима су биле — три златне шипке, златно прстење и огрлица прекривена драгим камењем. Све драгоцености предате су грчким музејима.

А уз обале данас настањеног острва Дна, у близини Крита, пронађени су остаци бродова из критско-микенске и византијске епохе, као и брод из 18. века. Уз северне обале Крита откривен је брод, по свему судећи француски, потонуо 1688. године у поморској бици, затим остаци енглеског путничког брода „Британик“, који је потопљен за време првог светског рата, а лежао је на боку. На њему је било 950 чланова посаде и 2.500 путника. Кустовим сарадницима пошло је за руком да сниме његову унутрашњост.

КОНТИНЕНТ СЕ ШИРИ

Дивовски пројект Холандије да до 1980. године повећа своју државну територију за око 10 процената изгледа да ће се ускоро остварити. Наиме, од 1930. године започело је освајање мора, односно његово исушивање: на тај начин обале ове земље продуже у океан за неколико километара.

ЧИТАШ
Здраво!
ИМАШ
ПРАВО!

КО ЈЕ ФАВОРИТ?

— Фаворит
је спортиста или
екипа
која има највише
изгледа за победу.

ШТА ЈЕ

Favorit?

Favorit је име за богат и шаролик избор жвакаћих гума пријатног укуса,
у омотима с разноврсним занимљивим сличицама.

Између више врста и облика жвакаћих гума *Favorit* одаберите свог фаворита.

Favorit — НЕРЕЖИШТА

НОВО **СПЕКТАР**
жвакаћа гума
са укусом свежег воћа

У свакој кутији СПЕКТАРА наћићете
и 4 различите флуоресцентне самолепљиве налепнице.
Укупно 400 различитих налепница с мотивима:
абецеда, домино, бројеви, зодијак...

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК заједно са Продукцијом грамофонских плоча Радио-телевизије Београд нуди својим читаоцима квалитетна музичка остварења домаће и стране забавне музике. Имате прилику да поново чујете старе, незаборавне композиције у интерпретацији: Миње Суботе, Маје де Радо, Радмиле Караклајић, Корни групе, Бобе Стефановића, Лутајућих срца, Срђана Марјановића, Елде Вилер, Би Циза, Милве, Демиса Русоса, Дејвида Кесидија, Статуса кво...

Цена грамофонских плоча по комаду износи само 6,00 динара па је и то један од разлога да употпуните и обогатите своју дискотеку. Међутим, вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Дакле, за 102 динара можете имати 17 (и словима седамнаест) грамофонских плоча. Потребно је само да попуните наруџбеницу, пошаљете је на нашу адресу плоче ваших љубимаца стићи ће вам кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕЋЕМ!

51620 КОРНИ ГРУПА: Ој, додоле и Живот

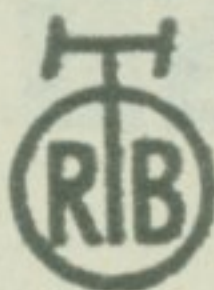
voli me SEKA KOJADINOVIC

52586 СЕКА КОЈАДИНОВИЋ: Воли ме и А успе моје шапћу теби

52560 ГРУПА „САН“: Папирни бродови и Хеј, малена

ЖИВОТ ПИШЕ РОМАНЕ

51612 ЦРНИ БИСЕРИ: Луталица и Писмо девојци

52604 ДИТКА ХАБЕРЛ: Сањам и Prebolela bot vse

51619 РАДМИЛА КАРАКЛАЈИЋ: Љубави и Така-така

51599 ГРУПА „ДАГ“: Воз и Смиљана

51575 МИЛАН СУБОТА: Франка, Франка и Променимо чаше
51582 БАТА ХЕРМАН: Мало љубави и Сузе у оку
51587 РАФКО ИРГОЛИЋ: Кармен и Долина Рио Гранде
51591 МАЈА ДЕ РАДО: Мудра Манде и Питањ ме
51615 МАЈА ДЕ РАДО: Нешто и Човјек и пас
52524 БОБА СТЕФАНОВИЋ: Чувај се ватре и Буди само моја
52539 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Сан и Путник
52540 ДРАГАН АНТИЋ: Ко те буди и Залуд те чекам
52541 ОНЕ И ОНИ: Море и морнари и Кажу ми, кажи

52543 РАДМИЛА КАРАКЛАЈИЋ: Ти ћеш ми се вратити и Ја нећу да те волим
52553 КОРНИ ГРУПА: Етида и Једна дама
52558 ЛОЛА НОВАКОВИЋ: Дуга топла ноћ и Истина је

52564 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Балада о барби и Светлости јутра
52567 ДРАГАН АНТИЋ: Ја се враћам и Дозволи ми

52569 ДАНИЕЛА ПАНЧЕТОВИЋ: Забрани ми то и Сањала сам
52571 БОБА СТЕФАНОВИЋ: Мари, Мари и Опрости ми, Мари
52580 СРЂАН МАРЈАНОВИЋ: Први пут сретна и У чему је ствар
52583 ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ: Трава коју газим и Ако је то истина
52589 ЗАФИР ХАЦИМАНОВ: Како и Зашто
52594 ЈАДРАНКА СТОЈАНОВИЋ: Живот пише романе и Тајна
52595 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Последње јутро и Године
52606 ЕЛДА ВИЛЕР: Nedoposlano pismo i Ledaј

52614 СЕНКА И ЗАФИР: Хајде да се играмо, мала и Мало, мало, малено
52628 ЗОРАН ЛЕКОВИЋ: Воли, воли и Пољупци моји
52627 ЕЛДА ВИЛЕР: Још те се сјећам и Живјети

51626 ДРАГАН АНТИЋ: Ја знам све и Анжелика

51600 ДУШАН ПРЕЛЕВИЋ: Нисам више твој и У ноћима без сна

52550 БОБА СТЕФАНОВИЋ: Пиши ми и Коже да дам

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
 11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

НАЈЛУЋИ ГРАД НА СВЕТУ

ЗЛАТНА ГОДИНА ДОСОНА

Они су пронашли злато, а на злату је преко ноћи ни-као град.

У неприступачној и суморној пустоши прекривеној планинским венцима и снегом кроз коју већ 5 милиона година протиче река Јукон и њених хиљаду притока, на канадској страни границе између Јукона и Аласке, за само неколико месеци, израстао је град Досон.

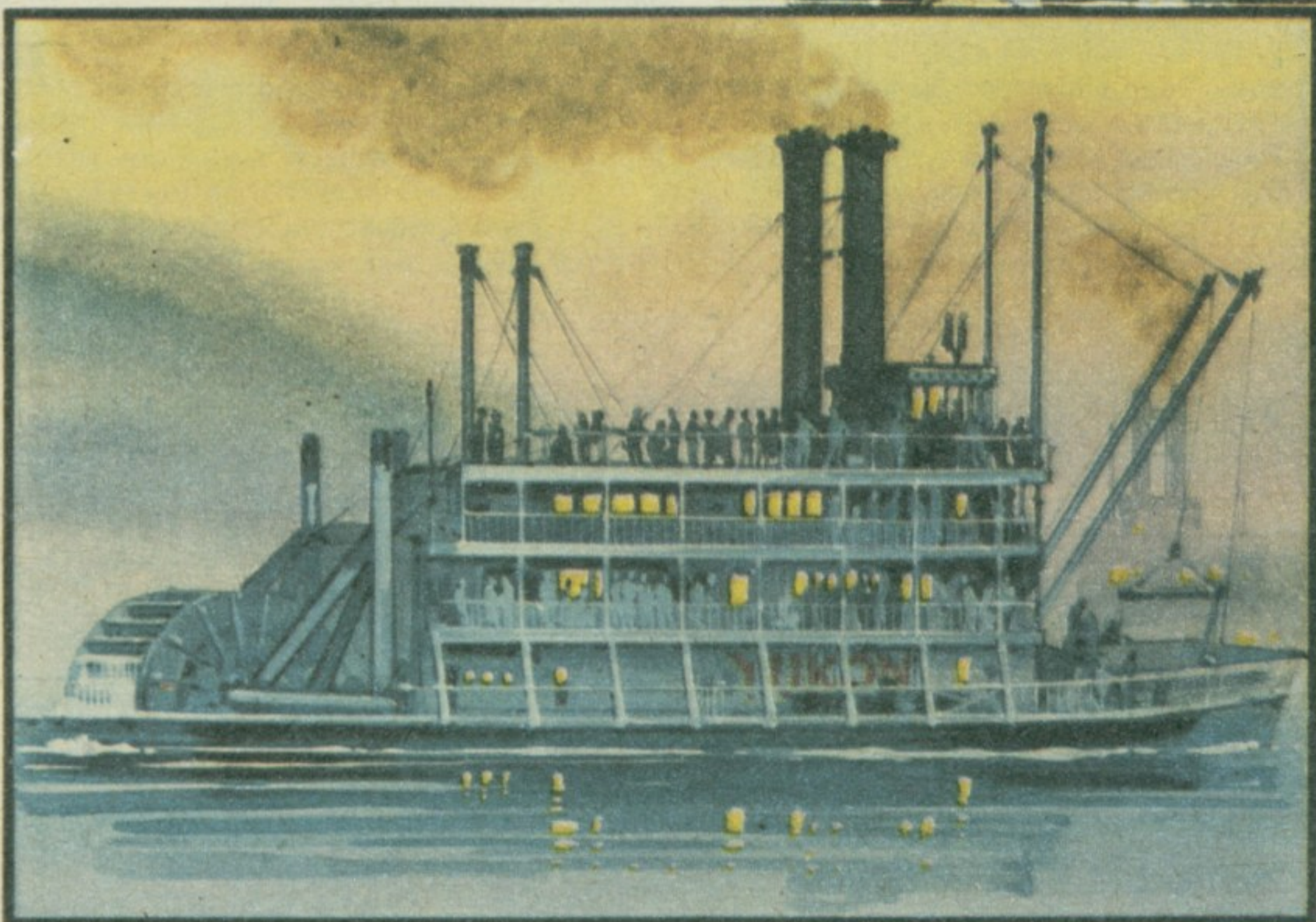
У свом току ка мору, реке су са собом носиле шљунак, облутке и песак, али је њихово дно увек крило и злато. Деветнаест пута теже од воде, оно је тонуло у муљ и тако вековима остајало скривено, све до оне 1896. године када га проналазе три пустолова необичних имена: Потрчко Чарли, Џим Скокум и Џорџ Вашингтон Кармак.

До тада су у ове крајеве залазили само најиздржљивији трагачи за златом, разбојници и онај пустоловни сој људи који је увек у потрази за непознатим. Сви су они од нечега бежали, сањајући да ће једнога дана открити злато — решење за све оно што их је у животу мучило.

Оно им је сада било на-дохват руку.

КАКО СЕ ОБОГАТИТИ?

Био је крај августа када су га Потрчко Чарли, Скокум и Кармак пронашли али ће проћи месеци пре него што је за њега

Пароброди су пристизали и град се све више ширио

сазнао остали свет. У току дугих зимских месеци који су уследили, мала и шатори ма прекривена област названа Досон, постала је поприште прозничаве трговине земљиштем. Тек јуна следеће године пароброди „Портус Б. Вир“ и „Алиса“ успели су да крену ка мору носећи вест о несвакидашњем открићу.

Америка је полудела. Из Клондајка је стигло 80 људи који су најбољи пример како се тамо богатство стицало преко ноћи. Када у препуне кофере више није могао да стане ни грам злата, доносили су га у те

лама, празним конзервама парадајза — свему што је у ту сврху могло да послужи.

Злато! Злато! Злато!

Сви новински наслови у себи су садржали чаробну реч која је за неколико дана читаву земљу подигла на ноге. Само из Њујорка 1500 људи кренуло је на Аласку, док је на хиљаде других покушавало да се дочепа пропуснице.

Али, велики број њих никада неће угледати Клондајк; прогутаће их дивљина северног дела Канаде или немилосрдни брзаци Јукона. Они који су на крају ипак успели, мо-

рали су да савладају опасне планинске превоје као што је чувени Чилкот — стрму падину прекривену снегом и ледом — уз коју су се с муком успињали вукући на леђима и до 90 кг тежак терет намирница и опреме, одолевајући олујама и непрекидно изложени претњи смрти у лавинама. Много их је помирло, велики број је одустао, али 30.000 најотпорнијих, две године после великог открића, стигло је у Досон.

Тако је преко ноћи, на месту на којем су се до јуче могли видети само малобројни шатори, израстао прави правцати град. Пословни дух, тако својствен Американцима, говорио је

многим да се ту могу обогатити не само вадећи златну руду. Тамо где има злата, постоји и жеља да се њиме купи па је у град сада, поред реке рудара, почела паробродима да стиже и најразличитија роба.

ОТКРИЋЕ НА ДРУГОМ МЕСТУ

Шачица људи је целе зиме зурила у реку — једину везу са спољним светом. Њихове до тада незамисливе залихе злата као да нису имале никакву вредност јер њима ништа нису могли да купе. А онда, када се снег отопио и дуго очекивани узвик „Пароброд!“ коначно проломио, страшној излованости дошао је крај.

Не само један пароброд, већ готово све што је могло да плута, пристизало је

У граду у којем се све мерило златом 450 грама ексера коштало је 8, а један доручак достигао фантастичну цену од 40 долара!

доносећи сено, коње, стоку, виски, дрвену грађу, покретне стругаре, ковачнице. С њима је из свих крајева земље стизало ништа мање шаролико мноштво ру-

дара, лекара, револвераша, свештеника, образованих људи и пропалица.

Стругаре су радиле дању и ноћу, а свуда наоколо расла су читава брда даса-

ка која су затим невероватном брзином претварана у зграде.

Новац је потпуно изгубио вредност; заменила га је златна прашина помо-

ћу које се обављала сва трговина. Чекајући мужа, једна жена је са земље купила златно грумење у вредности од 500 долара.

У граду у којем се све мерило златом, 450 грама ексера коштало је 8, а један доручак могао је да достигне фантастичну цену од 40 долара! У њему су се и на невероватним стварима стицала богатства. Човек који је преко тешких планинских превоја на леђима довукао још и гајбу пилића, продао је прво сене за 5 долара, а други, коме је некако пошло за руком да пренесе брусницу, за свако оштрење пијука узимао је долар. Неком су на памет пали и мачићи за које је онда тражио — и увек и добијао — по 28 грама злата.

До јула Досон је већ био већи од Ванкувера. Имао је две банке, 5 цркви, две новинске куће, 12 струга-

ра, телефонску службу, болницу, а 70 лекара водило је бригу о здрављу становника овог све разуднијег града.

Говорило се како ће Досон ускоро престићи Сан Франциско, али овај град кога је подигло злато ће то и доживети. Једног дана неко ће негде поново открити злато.

Тако се и догодило. Код места Ноум, на Северном полу, злато је пронађено и 8000 људи напустило је Досон за недељу дана. Промет је нагло почео да опада у радњама и кафанама, затим је пожар уништио већи део града, али нико се није трудио да било шта поново сагради. Досон је полако пуство и тихо топио у све већу запуштеност.

Најлуђи град на свету живео је скоро годину дана.

М. И.

ХИТ СТРАНА

Група СМАЈЛИ формирана је октобра 1975. године. Шеф групе је Тоби Пфлуг рођен 14. фебруара 1958. године у Минхену. У групи се појављује као певач и гитариста. Када је група основана сви чланови, сем Тобија, били су ученици. Састав је у почетку свирао из чистог задовољства по школским игранкама. Касније се та њихова забава претворила у озбиљан посао. Прва плоча коју су снимили носи назив „Рандеву“, док су следеће две, које је публика много боље примила, „Лето — по први пут“ и „Доктор Фанк“. Плоче им се изврсно продају у Италији и Немачкој, па чак и у Мексику где су веома популарни.

Остали чланови састава су: Петер Горски (гитариста и певач), Ричард Ричи Гарин (бубњар), Јурген Вајт (бас-гитара) и Хубси Хас (главни певач и органиста).

СМАЈЛИ (SMILEY)

НОВЕ ПЛОЧЕ РТВ ЉУБЉАНА

АЈК И ТИНА ТАРПЕР (IKE AND TINA TURNER)

Још једна, можда последња, прилика дискофилама да набаве плочу у свету чувеног музичког пара Ајка и Тине Тарпер који су се почетком ове године дефинитивно разишли: и као музичари и као супружници. На овој ЛП плочи, која носи назив по истоименом хит-синглу „Delilah's Power“, нашле су се нумере које су Ајк и Тина са успехом изводили пре неколико година.

ШИРЛИ БЕСИ (SHIRLEY BASSEY)

Ширли Беси има велики број својих поштовалаца у Југославији и никог не изненађује појава још једне њене плоче. То је ЛП „You Take My Heart away“ с добрим избором композиција које изводи ова врсна тамнопута певалица.

МАРЈАН МИШЕ

И Марјан Мише се појавио ове године на Фестивалу у Сплиту. У финалу није певао али ипак може да буде задовољан јер га је публика добро примила. На његовој новој плочи нашао се композиција из Сплита „Плови, плови бијели брод“ као и „Диско тема љубави“.

НИЛ ДАЈМОНД — NEIL DIAMOND —

Пре отприлике годину дана готово све светске новинске куће објавиле су вест која је потресла љубитеље музике НИЛА ДАЈМОНДА. Наиме, било је јављено да овај популарни певач, који је свој успешни поход ка врху почео још шездесетих година, мора на операцију гласних жица што ће га, вероватно, заувек одвојити од микрофона. Сам Нил био је веома утучен, нигде се није појављивао и са много песимизма очекивао је хируршку интервенцију.

Срећом, операција је више него успела и само после неколико месеци паузе Нил се латио старог посла. Снимио је две мале плоче, готово завршио материјал за велику плочу и одржао још концерата у САД, а почетком овог лета гостовао је и у неколико европских земаља: СР Немачкој, Белгији, Холандији и Француској. По завршеној турнеји остао је неко време у Паризу да би потписао уговор за снимање филма у коме ће се представити у трострукој улози: као главни јунак, сценариста и композитор. Занимљиво је поменути да ће се филм звати „Слободан човек у Паризу“ и да постоји могућност да главну женску улогу добије Брижит Бардо. Снимање филма које почиње ове јесени одвојиће Нила за извесно време од концертних дворана али зато популарни певач има тачно испланирано када ће се и где појавити у наредне две године. Тако се већ зна да ће идућег лета заједно са РОЛИНГСТОУНСИМА одржати спектакуларни концерт у Лондону на стадиону Вембли, потом ће гостовати у Америци, а за први дане 1979. године планирано је његово гостовање у Совјетском Савезу.

Нил Дажмонд је рођен 24. јануара 1941. године у Њујорку. Висок је 187 сантиметара, има смеђу косу и смеђе очи. Ожењен је још од 1968. године и има сина Џесија на чију је музичку обдареност веома поносан. Додајмо још и то да је овај амерички певач до сада освојио велики број златних и сребрних плоча. Међу његове највеће успехе убрајају се композиције: „Cracklin' Rosie“, „Sweet Caroline“, „I Am... I Said“, „Song Song Blue“.

Контакт адреса: Р. О. Box 3357 Hollywood 90028, Cal./USA

ПЕСМА ЗА ОВУ НЕДЕЉУ

СТАРГЕЈЗЕР (STARGAZER — (ЗВЕЗДОЧАТАЦ))

Музика и текст: Нил Дажмонд

Изводи: Нил Дажмонд

You will your head in the heavens
You'll never get by Walkin' that high off the ground

Hey moongreaser
I've been around and I've seen it
The higher you get
The harder they let you down

You pay your dues
It seems forever
And if you are clever
You may be in for a while
Then you're out of style

Hey stargazer
Probably think I'm crazy
And you haven't heard
One single word I've said
Now I don't want
To burst your bubble
But you got trouble
Don't you know the higher the top
The longer the drop.

ПЕПЕЛ ИН КРИ

Састав ПЕПЕЛ ИН КРИ постигао је велики успех на овогодишњем Фестивалу забавне музике СПЛИТ 77. Композиција „Само твоје име знам“ добила је посебно признање стручног жирија и, вероватно због тога, у рекордном року нашао се на малој плочи. На другој страни је нумера „Што може она могу и ја“ коју је група извела први пут пролетос у ВАШЕМ ПЛАТЕРУ СЕЗОНЕ у Сарајеву.

СЕЈЛОР (SAILOR — МОРНАР)

Почетком лета група СЕЈЛОР је завршила тромесечну турнеју по Енглеској где су дворане у којима су наступали ови необични „морнари“ биле испуњене до последњег места. Један од разлога овако великог интересовања за ову групу свакако је тај што није стереотипна. Када Џорџа Кајануса, Хенри Марша, Фила Пикета и Гранта Серпела видите на позорници са неким новоизмишљеним инструментима будите сигурни да ћете чути нешто ново. Баш због тога звук им је оригиналан чиме се не могу похвалити многе групе. За инструменте које користе (бонзо, акордеон, двоструки бас, харфу и неколодеон) чули смо први пут захваљујући управо овом четворочланом саставу. Кад год дођу до неког занимљивог старог инструмента СЕЈЛОРИ га одмах искористе за нове нумере које, судећи бар по броју продатих плоча, веома добро пролазе. Тако је, на пример, Џорџ Кајанус, певач а по погребу и музичар, са турнеје по Америци донео стару хар-

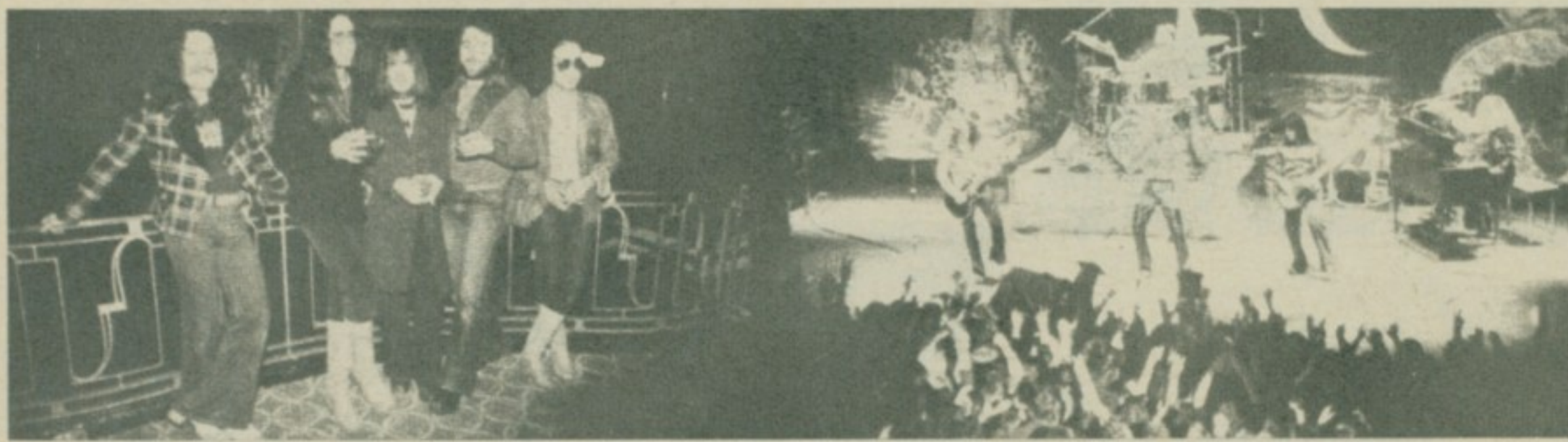
ним инструментима будите сигурни да ћете чути нешто ново. Баш због тога звук им је оригиналан чиме се не могу похвалити многе групе. За инструменте које користе (бонзо, акордеон, двоструки бас, харфу и неколодеон) чули смо први пут захваљујући управо овом четворочланом саставу. Кад год дођу до неког занимљивог старог инструмента СЕЈЛОРИ га одмах искористе за нове нумере које, судећи бар по броју продатих плоча, веома добро пролазе. Тако је, на пример, Џорџ Кајанус, певач а по погребу и музичар, са турнеје по Америци донео стару хар-

БЕЈБИС (BABYS)

Група БЕЈБИС, основана у јесен 1975. године у Енглеској, за веома кратко време стекла је симпатије тинејџера. Основали су је двојица пријатеља: Мајк Корби (22) и Џон Вајт (21). Њихово пријатељство почело је сасвим случајно после једног сусрета у неком диско-клубу. Тада су открили да воле исту музику и да би радо имали своју групу. Како Мајк, поред тога што пева, одлично свира гитару и клавир, а Џон бас-гитару, преостало им је само да нађу бубњара и соло-гитаристу. Са Тонијем Брокком и Волтером Стокером састав је био комплетан тако да су одмах прионули на посао. Више од пола

године свакодневно су вежбали и компоновали да би се крајем пролећа 1976. први пут представили публици. Исте године у лето су отпутовали за Торонто где су реализовали свој први ЛП. Композиција »If You've Got the Time« (»Ако имаш времена«) — учинила их је познатим у Америци, а нешто касније и у Европи. О свом успеху данас кажу: »Људи су веома чудни. Мисле ако нам је име »детиње« да и музика мора да нам буде таква. Међутим, наша музика је нека врста тешког рока — нешто између музике Алиса Купера и групе СМОКИ«.

ЈУРАЈА ХИП (URIAN HEER)

Већ дуже времена готово ништа нисмо чули о једној веома популарној групи. У неким листовима могла се чак прочитати и информација да се састав ЈУРАЈА ХИП распао. Међутим, ових дана сазнали смо да састав с двојицом нових чланова, певачем и басистом, одржава концерте по Енглеској и припрема материјал за нову плочу.

Бивши певач овог састава Дејв Бајрон изненада је зими напустио своје другове.

»Хиповци« су дуго тражили замену да би, најзад, пронашли најпогоднију личност у Џону Лоутону, бившем члану ЛЕС ХАМФРИ СИНГЕРСА. У прво време нико није веровао да ће Џон, донедавно певач шлагера, са успехом интерпретирати тешки рок. Међутим, неповерење је брзо нестало. Већ на првом јавном наступу Џон је, одевен у црну кожу, одушевио својим интерпретирањем старих ЈУРАЈИНИХ хитова. »Погледај себе« (»Look at Your-

self«), »Лак живот« (»Easy Livin'«) и »Циганин« (»Gipsy«), стари хитови групе, добили су у новом извођењу још квалитетнији звук. Своју оригиналност Џон Лоутон ће изразити тек на новом албуму »Firely«, тврде чланови ЈУРАЈА ХИПА уверени у квалитете свог тридесетогодишњег певача. Поред Џона, састав има и новог басисту. То је Тревор Болдер који је, бар како изгледа, са доста успеха заменио Џона Вејтона.

фу и гитару из Вера Круза. Одмах потом он и гитариста Фил Пикет искористили су ове инструменте у композицији »Jaka ganda«. Њихова најновија ЛП плоча називом »Трећи корак« (»The Third Step«) изванредно се продаје, док је нумера са ове плоче »Једна чаша искувише« (»One glass too many«) већ доспела на топ-листе.

И поред свих ових успеха СЕЈЛОРИ никако не престају с радом. Тренутно се налазе у Лондону где покушавају да из својих, за данашње прилике чудних инструмената, извуку још оригиналнији звук.

ТОП 3Х

1. ДОМАЋА ЛИСТА

1. НОЋАС ЋЕМО ЗЕМЉИ Н'О МАТЕРИ РЕЋИ — Мишо Ковач — ЈУГОТОН

2. МАЛИНКОНИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН

3. ПОЉУБИ МЕ С ОБЈЕ БАНДЕ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН

4. ЦРНА ДАМА — Смак — ПГП РТБ

5. АДИО, ЉУБАВИ, АДИО — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ

6. МЈЕСЕЧЕ, ТИ СТАРИ ДРУЖЕ МОЈ — Мини Јевремовић — ЈУГОТОН

7. ДОЋИ У ПЕТ ДО ПЕТ — Амбасадори — ДИСКОТОН

8. НЕКА СВИЈЕТ БУДЕ ОРКЕСТАР — Резонанса — ПГП РТБ

9. У ЈЕДНИМ ПЛАВИМ ОЧИМА — Indexi — ДИСКОТОН

10. ПРВИ СНЕГ — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА

2. СТРАНА ЛИСТА у домаћој продукцији

1. ROCK BOTTOM — Linsey de Paul and Mike Moran — ПГП РТБ

2. L'OISEAU ET L'ENFANT — Marie Myriam — ПГП РТБ

3. MORE THAN A FEELING — Boston — SUZY

4. LOVE CLOUD — 5000 Volts — ПГП РТБ

5. IF YOU NEED ME — Rolling Stones — ЈУГОТОН

6. ENSENAME A CANTAR — Micky — ПГП РТБ

7. I'LL MEET YOU AT MIDNIGHT — Smokie — ЈУГОТОН

8. PLAY THAT FUNKY MUSIC — Wild Cherry — SUZY

9. TELEGRAM — Silver Convention — ПГП РТБ

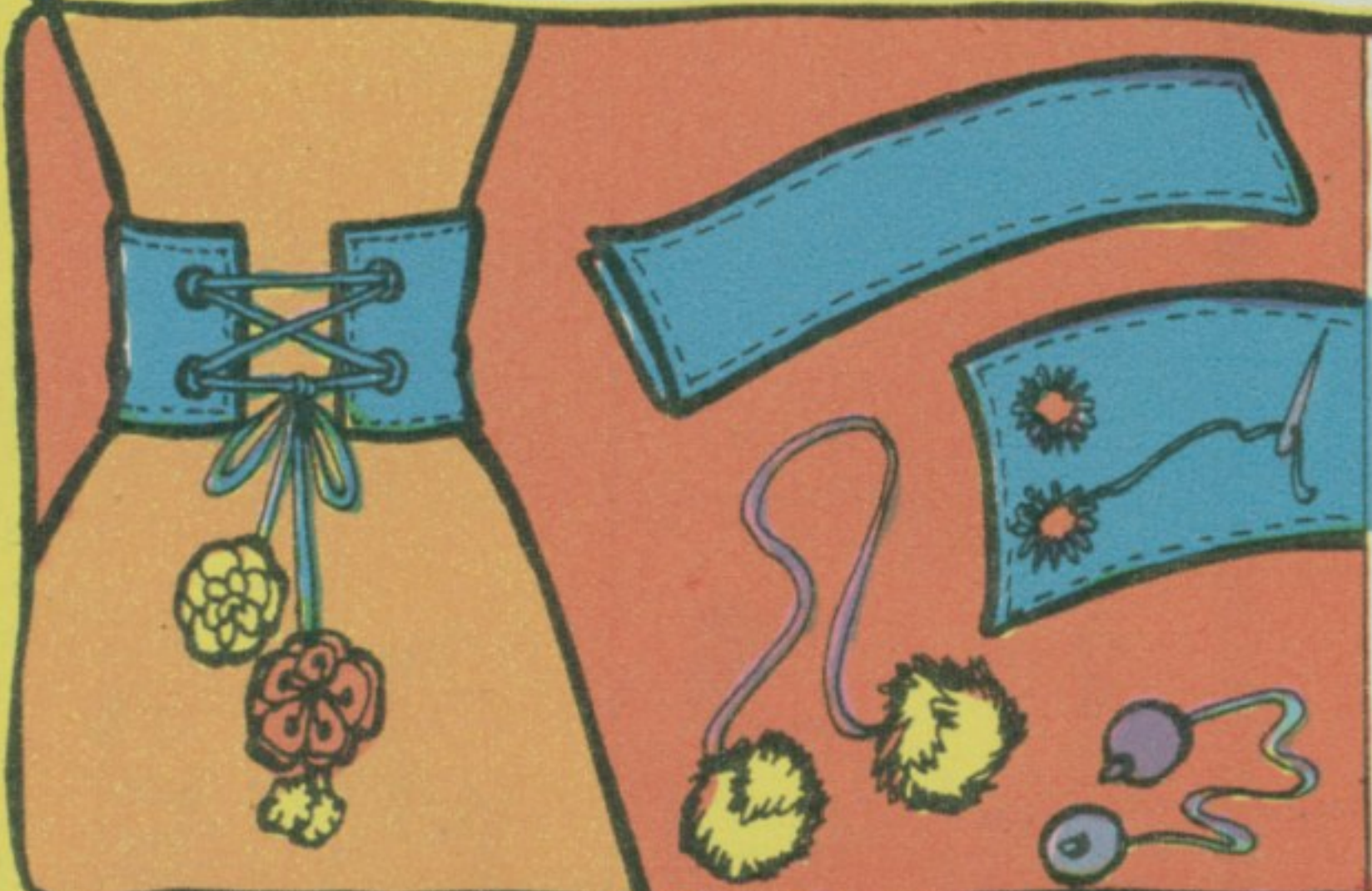
10. BOOGIE NIGHTS — Heatwave — ПГП РТБ

3. ЕНГЛЕСКА

1. MA BAKER — Boney M
2. SO YOU WIN AGAIN — Hot Chocolate
3. FANFARE FOR THE COMMON MAN — Emerson, Lake and Palmer
4. I FEEL LOVE — Donna Summer
5. SHOW YOU THE WAY TO GO — The Jacksons

6. BABY, DON'T CHANGE YOUR MIND — Gladys Knight & The Pips
7. PEACHES — The Stranglers
8. PRETTY VACANT — Sex Pistols
9. A STAR IS BORN (EVERGREEN) — Barbra Streisand
10. DO WHAT YOU WANNA DO — Connection

ВЕЗЕЛЕ ИГРАРНИЈЕ ЗА МЛАЂЕ И СТАРИЈЕ

1

Да освежите хаљину или сукњу, сашијте појас од тексас платна. Најпре измерите обим струка и одредите ширину. Платно пресавијте по дужини, проштепајте и преврните. Направите по две рупице са сваке стране и обрадите их. Затим, провуците пертлу (као на слици), вежите и онда на крајеве окачите перлу, помпон или вештачки цвет.

Бранкица Здравковић,
Сервис Еи, 31333 Прибој на Лиму, насеље

2

Мини бар можете направити од округле кутије за детергент. Кутију с поклопцем облепите шареном картијом, самолепливим тапетом или платном, зајим прорежите отвор у облику лука. Унутра ставите боце са соковима, а на кутију чаше.

Биљана Чучак, Приморје 145, 51222 Бакар

3

Ако већ немате батеријску лампу, јевтиније је да је сами направите. Узмите батерију (као ова на слици) и малу сијалицу за батеријску лампу. Савијте плочицу минус под правим углом, а плочицу плус оставите при батерији и на њу наслоните лозу сијалице и залепите селотејпом. Кад желите да сијалица гори, залепите и плочицу минус селотејпом за сијалицу.

Зоран Зирамов, Пионирска 13, 21410 Футог

4

Од напола истрошене оловке направите привезак (нова оловка би била друга). Исеците траку од ганког лима, засеците мало (како је означено стрелицама), али тако да, кад се један зарез стави у други, прстен који се добије буде толико велики да стегне чврсто оловку. На једном крају траке избушите рупицу и пресавијте, па ту провуците канп. Оловку носите око врата као украс, а кад затреба можете њоме и писати.

Богдан Комненовић,
Церска 48,
22221 Лаћарак

5

Уместо да пионирске и извиђачке мараме везујете чвором, направите карик-држач. Ганку жицу обмотајте неколико пута око прста и тако направите прстен. Затим прстен „пресвуците“ вуницом у неколико слојева, у боји која вам се свиђа.

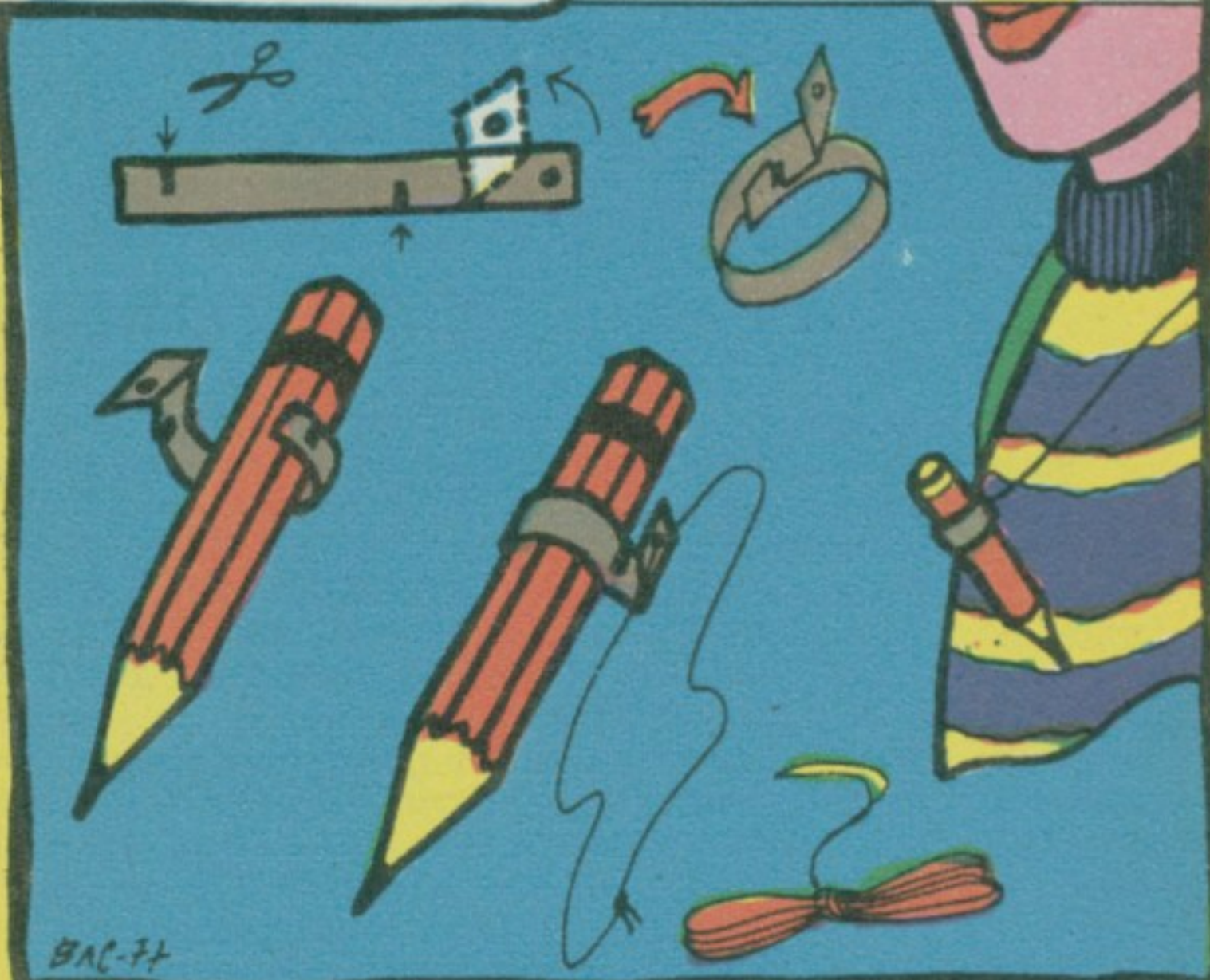
Драган Шашић, Јаше Томића 3,
23000 Зрењанин

6

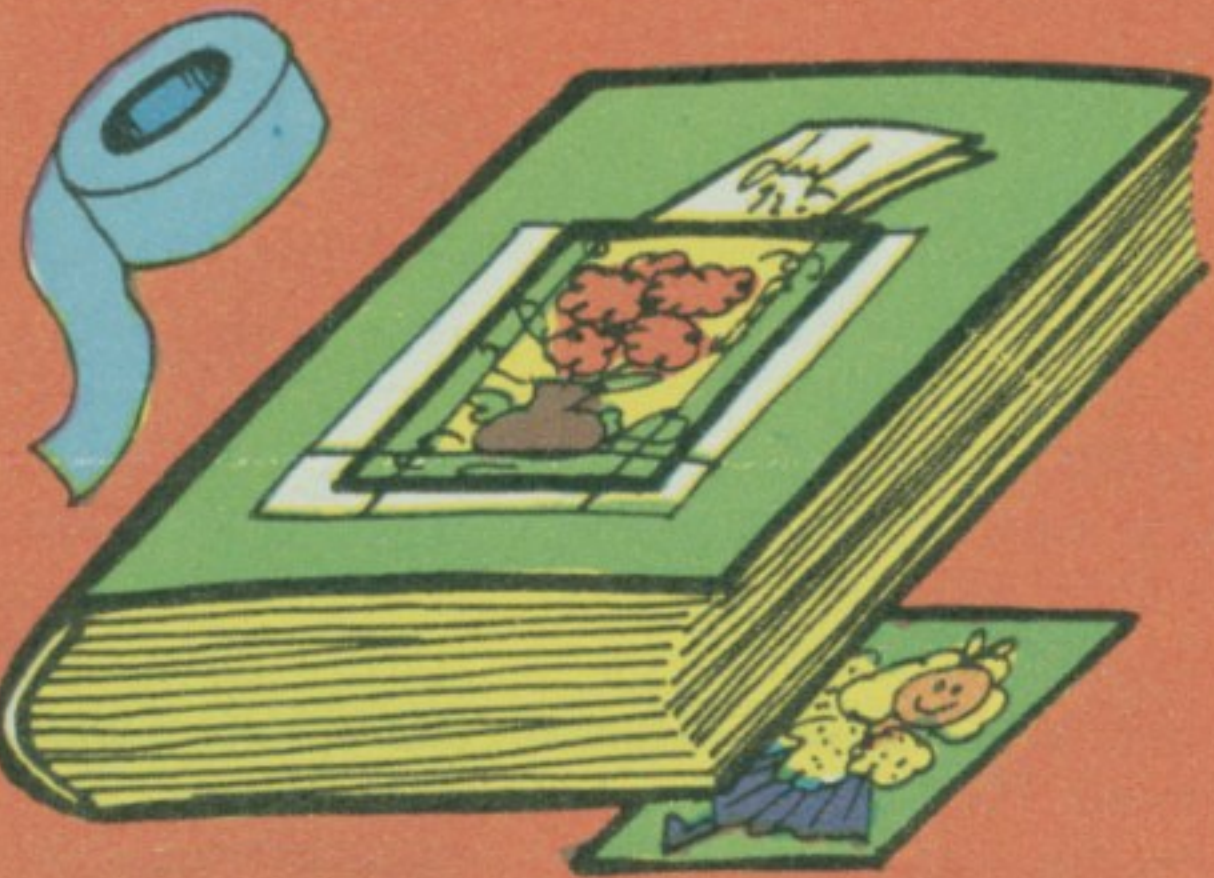
Ево идеје како да цвећем украсите зид у соби или на тераси. Вешалицу за одело обојте масном бојом, а конзерве обложите самолепливим тапетом. По ивици конзерве пробушите рупице кроз које ће провући канп. У конзерву засадите цвеће и обесите о вешалицу.

Диана Печкај, Зеленгај 17, 41000 Загреб

Сви прилози се хоноришу са по 100 динара!
ПОЗИВАМО СВЕ ЧИТАОЦЕ ДА НАМ СЕ ЈАВЕ
СА ЗАНИМЉИВИМ ПРЕДЛОЗИМА!

7

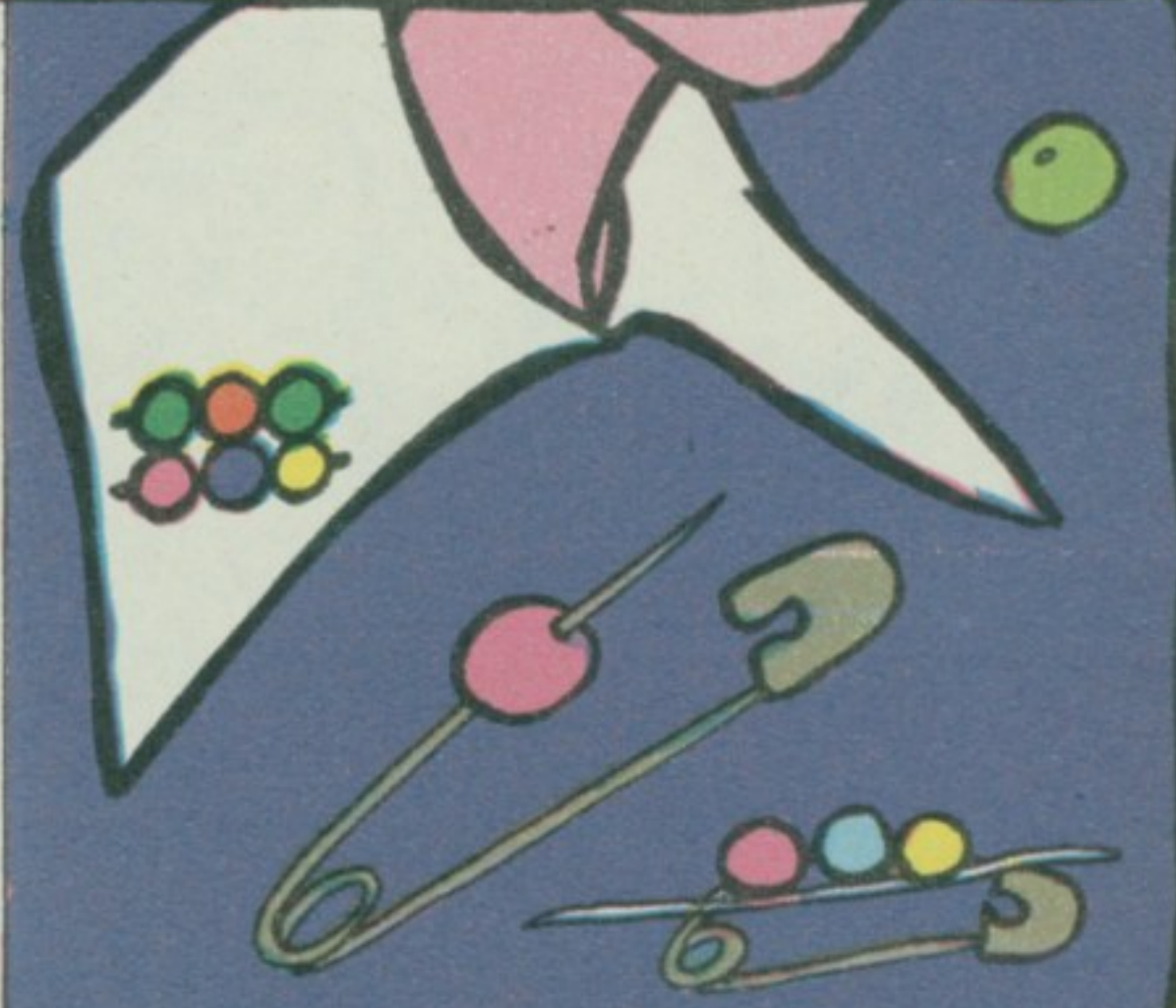
Узмите једну лепу разгледницу па је с три стране залепите селотејпом на корице читанке или неку другу школску књигу. Тако ћете добити деп у који можете ставити, на пример, цедуљу на којој ће написати шта имате за домаћи задатак.

Драгана Јелисавић,
Мештровићева 23,
11040 Београд

8

Хаљину можете украсити и помоћу зихернадле. Узмите обичну, мало већу зихернадлу, закачите је с унутрашње стране хаљине, тако да с лица „вири“ само игла. Затим на иглу нанижите неколико перли па зихернадлу закопчајте. За мало богатији украс потребно је две и више зихернадле.

Дијана Торичук,
Хасана Бркића 73,
72000 Зеница

ЉУБИЦА
БЕРАК

volim te
volim te
nemor
malku
zaboraviti

РАЛЕ ГАЈИЋ

ostale su
u oči
suze
sređemo
se jednom

ВЕРА
ИВКОВИЋ

lepota je
žensko
blago
tebe sam
prvo
ljubila

НАДА ОБРИЋ

gde se
dvoje vole
suvisan
je treci
rastanak

МИЛЕНА
ПЛАВИЋ

dodi dok
te srce
zove
ljepa
bješe
pastirica

МЕХО ПУЗИЋ

plakala si
sinoć
nismo
blizu jedno
drugom

ДАВИД
ПАВЛОВИЋ

ona ne zna
da je
volim
voliš ti
volim ja

**ХИТОВИ
77**

ФЕСТИВАЛ НАРОДНЕ МУЗИКЕ „ИЛИЦА 77“
ДАО ЈЕ НИЗ ИНТЕРЕСАНТИХ ХИТОВА ОВЕ СЕЗОНЕ
НАША НАЈПОЗНАТИЈА ИМЕНА НАРОДНЕ МУЗИКЕ — ЉУБИЦА
БЕРАК, РАЛЕ ГАЈИЋ, ВЕРА ИВКОВИЋ, НАДА ОБРИЋ,
МИЛЕНА ПЛАВИЋ — НА ПЛОЧАМА „ЈУГОТОН“ УПРАВО СУ САДА
У ПРОДАЈИ И МОЖЕТЕ ИХ КУПИТИ У СВИМ
ПРОДАВНИЦАМА ПЛОЧА.

Jugoton

ПОТРЧКО: ДАСКА

ГЛЕ! СТОЛАРИ ЗАБОРАВИЛИ ДАСКУ И ТУТКАЛО!

ЈЕДАН СТЕПЕНИК НА ТАВАНУ ЈЕ ИСТРУЛИО! ИСКОРИСТИЋУ ОВУ ДАСКУ...

ДОБРО БУ ЈЕ ПРЕМАЗАТИ ЛЕПКОМ...

ПОТРЧКО, КУПИ МИ ПРАШАК ЗА ГЛАВУ!

НЕ МОГУ НА МИРУ НИ ДА РАДИМ!

ИДЕМ!

ПОГЛЕДАЈТЕ ОВУ ЧВОРУГУ НА ГЛАВИ! ТАКО САМ СЕ УДАРИО ДА САМ СВЕ ЗВЕЗДЕ ВИДЕО!

ИМАМ ЈЕДАН ДОБАР ЛЕК ЗА ГЛАВУ!

ТРАС!

ГРР! ЈЕ Л' ТО ТАЈ „ДОБАР ЛЕК“?

НЕ... ЈА...

ЕВО И ВАМА МАЛО ОВОГ ЛЕКА!

А САД ИЗНЕСИТЕ ТУ ДАСКУ ОДАВДЕ!

ДА... ДА, ДИРЕКТОРЕ!

ЗАЛЕПИЛА СЕ...

ХАЈДЕ, ШТА ЧЕКАТЕ?

УУУУХ!

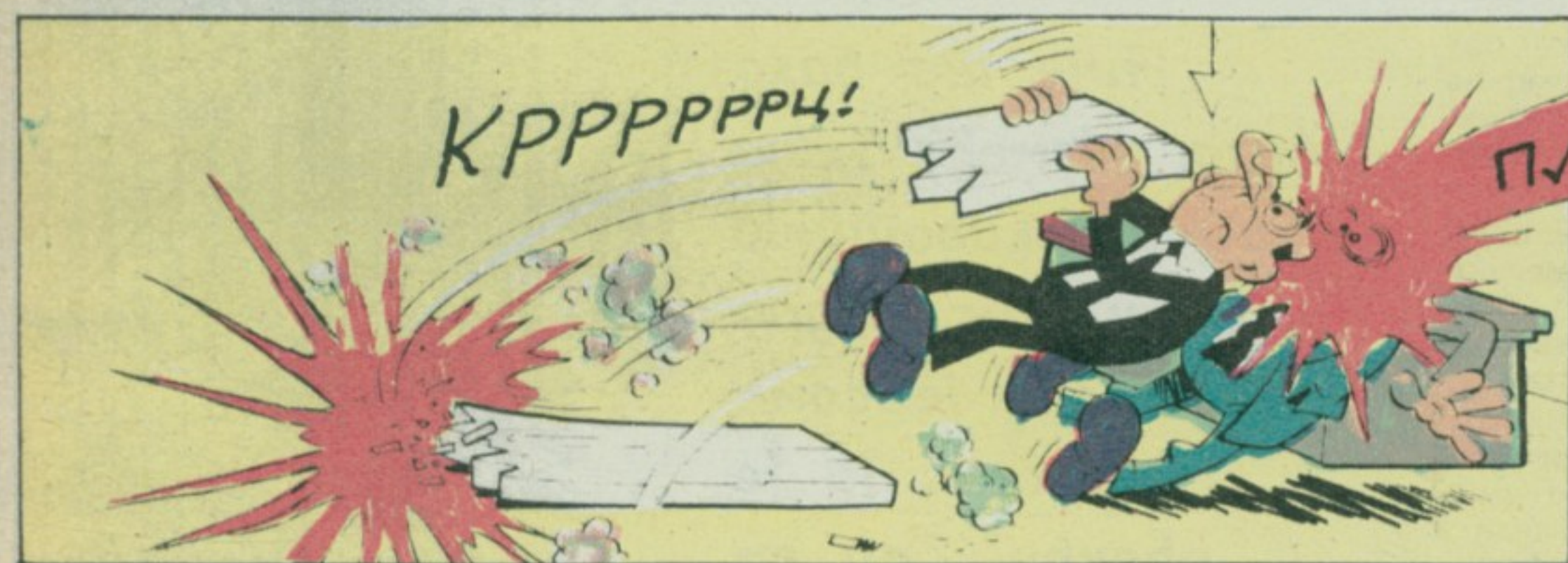
УХ! ИСКЛИЗНУЛА МИ ЈЕ ИЗ РУКЕ!

ТРАС!

АЈ! МОЈИ ПРСТИ! АААЈ!

ПЛАТИТЕТЕ МИ ЗА ОВО!

НЕЕЕ!

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

ЛИЗА

РИЧАРД БРАУН

Када је моја плава Доминик донела маче и нежно га положила на кауч нисам ни слутио да ћемо Лиза, како јој је моја жена тепала из милоште, и ја, чим поодрасте, постати тако неповерљиви једно према другом и скоро се замрзети. Доминик и ја смо били у браку већ седам година и, на нашу велику жалост, нисмо имали деце. Знао сам, чим сам угледао Лизу, да ће она својим паперјастим белим крзном и малим топлим телом брзо наћи заштиту и љубав моје жене.

Ја баш нисам био толико одушевљен мачкама и кућним љубимцима било које врсте. Али, Доминик је то веома желела а ја сам хтео да јој испуним сваку жељу. Стварно, лепо је било гледати умиљато маче како се игра дугом косом моје жене. Чинило ми се да ћу и ја завољети Лизу.

Често сам се кући враћао касно и Доминик ми је остављала вечеру на столу у кухињи. Она и Лиза би већ спавале. Да, и Лиза је спавала у нашој соби.

Био је петак, дан када сам на послу остајао до дубоко у ноћ. Потпуно исцрпљен, напруган дуванским димом у канцеларији, долазио сам кући. Време је било мирно и топло. Једна од оних непокретних, мртвих ноћи које спокојем и тишином бацају у немир и изазивају напетост.

Откључао сам улазна врата. Кућа је била у тами. У узаном предсобљу удахнух препрејани ваздух. Осећао сам мирисе јела, зидова, намештаја и парфема моје жене — мирисе куће.

На врховима прстију, без шума, кренух у кухињу. Када закорачих унутра, учини ми се да чујем пригушено комешање. Као да је нешто светлцало у тами. Упалих светлост.

Вечера је била на средини стола. Тањира, уредно сложени и покривени белим платном. На ивици, непомично је седела Лиза.

Био сам спреман да се насмејем и помилујем њено меко крзно. Али, згуснута тишина и, како ми се чинило, велика врућина у ку-

хињи, не дадоше ми да се померим. Остао сам, за тренутак, на вратима. Није то трајало дуго, само неколико тренутака немог колебања.

Лизине длаке се накомстрешеше, мала црвена уста развукоше показујући ситне, оштре зубе. Гледао сам је зачуђено, ухваћен у покрету на вратима. Погледам јој очи.

Увек сам мислио да су очи мачке чудне. И када се нежно умиљавају умотане у свилу, гледају озбиљно, хладно и без осећања. Лизине очи су се шириле. Пригушена светлост у кухињи још је јаче истицала косе зенице и ледени блесак зелених дужица. Њено тело, сабијено као опруга, било је спремно да скочи. Оштре канџе из меког крзна које је варало, хтеле су да шчепају, зарију се, растргну кожу, да убију.

Можда је томе био узрок само касни ноћни сат. Или замор на послу. Ворио сам се са собом. Ипак, то је била наша Лиза, умиљато маче са кауча, мислио сам. Но, потонух у дубину водоравно напругане зеница. Страх ме прикова на месту.

Није то била Лиза. Између мене и ове животиње коју сам гледао постојала је само дубока мржња.

Помакох се корак назад. Животиња муњевито, у једном скоку, промаче поред мене и несташе у мрачном ходнику.

— Доминик! — вриснух.

ПОРУКА ЛЕТЕЛИЦЕ АКУС-3, БР. 94
БАЗИ 293, 01173
БРОДСКОГ ВРЕМЕНА

Седамдесет и три брода типа Аркус на окупу. Крећемо се предвиђеним путањама. Контрола у каравану бродова је потпуна. Свих 35.000 путника без проблема подносе путовање. Наши апарати нису регистровани никакве знаке живота у ширем домету. Крећемо се,

Није то била Лиза. Између мене и ове животиње коју сам угледао постојала је само мржња. Ја је овакву, бар до сада, нисам познавао.

без тешкоћа, у савршеном поретку. Очекујемо да, по прорачуну астронома, апарати региструју прву планету кроз 00215 бродског времена. ЈАВЉАМО БАЗИ ОДГОВОРА: Никаких порука или сигнала са летелица Акрус 1 и 2. Њихова судбина нам је непозната. Уколико се не јаве у току наредна 00071 бродског времена, молимо Базу за дозволу да их прогласимо несталим и обавестимо о томе чланове посада и све путнике у каравану.

Порука послата са командног брода АКРУС — 3

Седамдесет и три дугуљаста љубичаста брода хитала су свемиром у смакнутом поретку. Остављала су за собом усијани траг који се у тамном простору брзо хладно, белео и нестајао у непокретној празнини.

РАЗГОВОР НА ПОСЛЕДЊЕМ ИЗ КАРАВАНА БРОДОВА — АКРУСУ-3

— Бирсе — рече Стимос — зар си још за пултом? Укључи аутоматско вођење.

— Можда би и требало — одговори Стимос. — Ми смо, и онако, последњи у групи. Али, чини ми се, сваког тренутка може пасти команда за скретање са курса. А ти, Цартис и ја смо одговорни за 5000 живота у броду.

— Добро, добро — промрмља Стимос.

Зелена лампица затрепта. Три пута дуго и два пута кратко.

— Саопштење са командног брода — рече Бирс.

Затвори се у узану, провидну кабину у којој су примали наредбе. Сва наређења са Акруса-3 била су кратка и садржајна. Бирс се задржао претерано дуго.

Пошто је изишао из кабине неколико тренутака је прошло у тишини. Цартис и Стимос су очекивали да чују новост. Он није имао снаге да им каже.

— Реци већ једном — рече Цартис. — Докле да чекамо?

Бирс мукло простиња:

— Акрус 1 и 2 су изгубљени. Не зна се шта је са њима. Проглашени су несталима.

— Такав ће бити крај свих нас — викну Цартис. — Ми смо се одлучили за бег, али куда? Дошли смо у пределе циновских звезда и, претпостављам, огромних планета. Лутамо и тражимо. Али, где и шта? Хитамо у сигурну смрт. Следимо траг Акруса 1 и 2.

— Жртве су неминујне, и још ће нас погинути на путу. Тако је увек. А ти, зашто ниси остао на родној планети? Што ниси пустио да те разједају кише и пије глад? Био си први да кренеш, а сад? — љутито је сиктао Стимос.

ФАНТОМ

DeniS

ЋЕ РЕДОВНО, СВАКЕ СРЕДЕ,
ОД БРОЈА 71 ДОНОСИТИ ВАШ
ОМИЉЕНИ СТРИП

ПО НОВО
У АКЦИЈИ!

НЕ ЗАБОРАВИТЕ!
ФАНТОМ
ОД БРОЈА 71

DeniS

— Сад смо сви на истом — рече Бирс. — Ниједан од бродова Акрус није тако странтно прена-сељен као наша планета. Живот је подношљив, лагодан и леп. Ако и будемо умирали, умираћемо у нади или борећи се за спас. То је достојна смрт. Јеси ли чуо, Цартисе, достојна смрт!

ПОРУКА ЛЕТЕЛИЦЕ АКРУС-3, БР. 95 БАЗИ 293, — 01199 БРОДСКОГ ВРЕМЕНА

Дубинским посматрањем просто-ра утврђени обриси циновског ни-за планета. Очекујемо да стигне-мо до прве од њих кроз 0013 бродског времена. Необична вели-чина планета би, уколико се утвр-ди да је опстанак на њима мо-гућ, сасвим одговарала насеља-вању. Целокупно становништво наше планете би било спасено са огромном могућношћу напредова-ња и ширења. Очекујте резултате испитивања чим дођемо у домет инструмената.

Порука послата са командног брода АКРУС — 3

ПОРУКА ЛЕТЕЛИЦЕ АКРУС-3, БР. 96 БАЗИ 293, 01207 БРОДСКОГ ВРЕМЕНА

Испитивања вршена на плене-тама показала задовољавајуће ре-зултате. Низ планета, са малим разликама, потпуно погодан за живот. Распоредићемо бродове на цео систем планета. Молимо вас, обавестите нас о броју становни-ка који мислите да упутите у овај сектор, како бисмо били у могућности да их прихватимо и успоставимо ефикасну контролу. Бродови Акрус 1 и 2 проглаше-ни несталима. Молимо базу да више не рачуна на те две ле-телице.

Порука послата са командног брода АКРУС — 3

РАЗГОВОР У КОМАНДНОЈ КАБИНИ БРОДА АКРУС-3

— Само што нисмо стигли — рече Стимос.

— Нов живот је пред нама — ра-довао се Бирс.

— А два брода која су изгубље-на? — рече Цартис. — Шта са њима? Сувише се лако одлучује-мо на слетање. Ко је од нас сигу-ран у то што нас очекује на овим огромним планетама?

— Ту увек све поквариш — ре-че Стимос.

— Не заборавите, — настави Цартис неумољиво — ми се кре-ћемо потпуно истим путањима као АКРУС 1 и 2. А шта се догодило с њима? И они су, исто као и ми, избезумљени од среће кренули пре-ма планетама. Реците, где су они, шта је са њима?

— Ти увек све поквариш — про-шапта Стимос.

Зелена лампа поче да трепће оигнал. Бирс на кратко уђе у ка-бину.

— Наређење — рече. — Слећемо на планету број 3.

Никада више, мада о томе нисам ништа рекао Доминик, нисам мо-гао да гледам Лизу истим очима. Осећао сам њено меко присуство у сваком делу куће. Она као да ме није примећивала. И баш зато, чинило ми се да смера неку под-муклу превару и освету.

Два месеца после догађаја у ку-хињи Доминик се изненада разбо-лела. Лиза јој више није прила-зила. Мачка је, и поред свих до-зивања, избегавала да уђе у собу. Лекари су констатовали лако тро-вање храном. Препоручили су јој мировање и одмор.

Лизу сам, са великим задовољ-ством, сместио у кухињу.

Те вечери, Доминик је бледа и уморна заспала раније но обично. Ја сам, уз њену постељу, седео и незаинтересовано листао неку књи-гу. Пригушена светлост и мир, ла-ко и једнолично дисање моје же-не скоро ме успавало.

Одједном, прасак разбијеног ста-кла и Лизин врисак запараше ти-ху ноћ. Доминик се усправи у кре-вету тргнута из сна.

Истрчах из собе. Лутао сам кроз кућу. Свуда сам завиривао, али сам избегаво да отворим врата одаје у коју сам знао да морам да уђем.

Смешно, помислих. Зар да се уплашим мачке? Уђох у кухињу.

У разбијеном стаклу, на поду, седела је Лиза. Пред њом, напола разваљена, била су два дугуља-ста љубичаста предмета налик на издужене винске флаше, које су однекуд долетеле и разбиле про-зор. Мачка је била наднета над њих и из пукотина вадила леп-љиву, живу масу и јела је.

Покушах да јој приђем. Ледене очи ме погледаше, канце помо-лише из крзна.

— Доминик — викнух кроз ход-ник. — Лиза је побегла.

Ушао сам поново у кухињу др-жећи дуги чворновати штап који понекад носим у шетњу.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Право знање улива сна-гу.

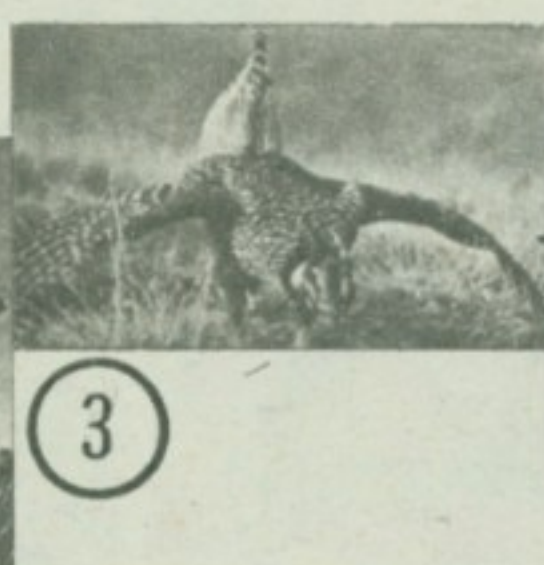
(Гете)

укрштене речи

ПОЗНАТЕ ПТИЦЕ — КОКЕ

1. Кока плавичастосивог перја са белим тачкама, 2. мужјак коке по-реклom из Северне Америке, када је узбуђен надима се и лепезасто ши-ри реп, 3. најкрупнија европска дивља кока, 4. кока са дугачким ре-пом, мужјак често има белу огрлицу:

ДУТОР ВЕ-МАК	1	УРЕД- НОСТ, ТАЧНОСТ	РОБ У ОРЕДНО- ВЕКОВНО- СРБИЈИ	НАБОРИ СПАВАО- НИЦА	ВРСТА БИЛДИКЕ ЖЕНСКО ИМЕ	ПТИЦА ГРЛОВО- ВИЦА	ЦИРКУС- КИ УМЕТ- НИК
НАУКА О ЖИВИМ БИОЛИМА							
ПРОУЧА- ВАЊЕ ИСТОРИ- ЈЕ							
СТАЊЕ ОДНОГА ШТО ЈЕ СПРЖЕНО							
				СПИСИ			
				2			
РИМСКИ ЦАР					УМЕТ- НОСТ (ЛАТ.)		
ПЕСНИК, МИЛАН					"ГРАМ"		
"КИЛО- ВОЛТ"			ГУТРАЈ			ЗНАК ЕГИПТА	
			3			ОТЕНИО АБЕЛ	
					РЕКА У СИБИРУ		ОСТРВ- СКА ДР- ЖАВА У ЕВРОПИ
СПРАВА ЗА МЕРЕ- ЊЕ ТЕЖИ- НЕ, ВАГА	ЗНАК ЗА ЕРСТЕД	ИСПЛА, ПРЕСТУП		ПАПАГАЈ НАШ ШАХИСТ, БОРА			4
НЕПО- БИТНА ЧИЊЕ- НИЦА					Ф. С.		
					БЛАГОТ- НЕ, СЕ- ФОВИ		
ТЕЛО УГИНУЛЕ ЖИВОТ- НИЦЕ				СНОВИ	БЛАТО	ПРАВЦ ПРОТИ- ЦАЊА	
ПРЕЛО- МАН ДОГА- БАЈ		ЗАНОС НОТА СОЛМИ- ЗАЦИЈЕ					
РЕКА У ИТАЛИ- ЈИ			НЕДЕЉ- НИ ОДМОР				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: И, уБ, ВИКТОР ИГО, излагач, м, Ло, КРЕЈЖА, Ирфан, вал, јар, умало, ета, Титов, Емин, и, ива, б, ЦИ, с, Иж, локалиста, мера, отров, ј, финиш, а, икаква, Ест, Ра, Црици.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИ-ТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурићана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владислав Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИ-ТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Руко-писи, фотографије и цртежи се не враћају. Опасна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

МИКСЕР, А НИЈЕ ЗА ТОРТУ!

Често након неке емисије на телевизији прочитам: видео-миксер тај и тај. Интересује ме шта он ради у току снимања неке емисије.

Јаков Маркуш, Даниловград

У машинерији која учествује у прављењу једне телевизијске емисије (уредник, редитељ, организатор, сценограф, реквизитер, микроман, камерман, магнетоскоп, техничко вођство...) посебну улогу има и видео-миксер. Он седи у истој кабини са редитељем у којој се налазе монитори, тј. екрани на којима се види какву слику хватају камере. Његова права дужност је да притиском на дугме укључи камеру која „хвата“ нај-

погоднију слику. У пракси би то изгледало овако. На сцени су два глумца и сваког од њих снима по једна камера. Кад први проговори, миксер притиска дугме за прву камеру и ми на екрану тада видимо само тога који говори. На одговор другог глумца, видео-миксер укључује камеру број два. И тако редом.

Његов посао захтева изванредно памћење јер мора знати када који глумац долази на ред да бига, притиском на дугме, показао гледаоцима. Ако, пак, глумац погрешно па „ускочи“ кад не треба, видео-миксер мора да се снађе и покаже оног који говори. Најтеже му је, свакако, при снимању музичке емисије. На проби научи, а на снимању певуши арију да би знао на који акценат у мелодији треба које дугме да притисне. А то, између осталог, захтева и посебан осећај за ритам.

СУНЦЕ ЈЕ ПОТАМНЕЛО ПРЕ...

Да ли можеш да ми одговориш када је први пут забележено помрачење Сунца?

Марко Савић, Ваљево

Приликом археолошких ископавања у области некадашњег града Угарита, у северозападној Сирији, 1928. године, откривене су много-

бројне глинене плоче исписане клинастим писмом. Међу тим плочама налазила се и једна на којој је, после дешифровања, откривен опис помрачења Сунца. Многим астрономским истраживачима, при чему су коришћени и компјутери, са сигурношћу се утврдило да тај запис датира од 3. маја 1375. године пре нове ере, значи тачно пре 2352 године.

ПОНОВНО ОБАВЕШТЕЊЕ

Од нашег читаоца из Босанске Дубице, и не само њега, добили смо примедбу, односно питање због чега код њих пре стиже Забавник штампан латиницом а тек касније ћирилично издање, зашто не стижу истовремено...

О том проблему смо већ писали у једном од ранијих бројева. Поновићемо. Политикин Забавник се штампана српскохрватском језику у две варијанте — ћирилицом (екавски) и латиницом (ијекавски). Штампана се и на словеначком језику. Због различите удаљености подручја која покривају поједина издања и редослед штампања је различит а самим тим и дистрибуција. Нормално, прво се штампана словеначко издање, па латиница и на крају ћирилично издање. Често се, због оптерећености штампарнице, деси да у удаљенија подручја раније стигне „латиница“ него „ћирилица“ и да се петком на киоску не нађу заједно оба издања. Зато молимо све читаоце да уважаје ове наше разлоге с напоменом да ћемо се и даље трудити да вам омогућимо да код свог продавца једновремено нађете оба издања Забавника.

ЈОШ ЈЕДАН КЛУБ

Ми млади у Бијелом Пољу недавно смо основали клуб читалаца „Политикиног забавника“. Пошто је интересовање веома велико, а ми немамо довољно комплета овог листа, молимо све читаоце да нам пошаљу бројеве који им нису потребни на адресу

Сенад Плећанин,
Улица Мунира Хадровића 4,
84000 Бијело Поље

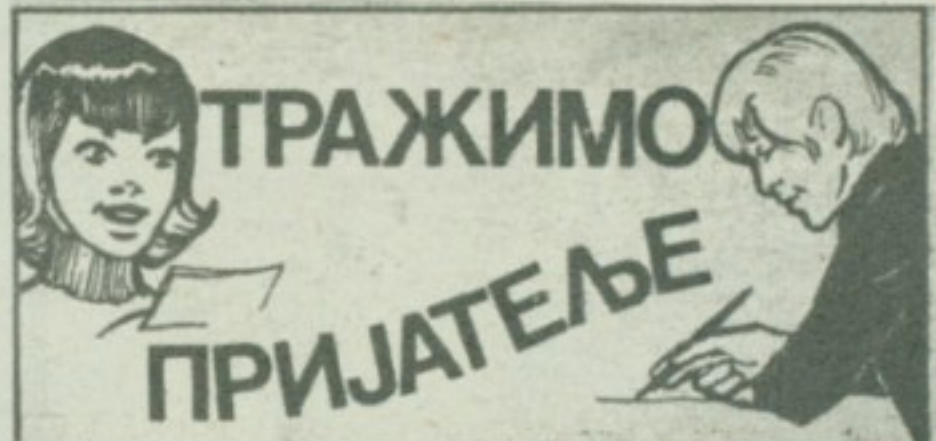

КРВАВИ ЗНОЈ

Интересује ме зашто се људи зноје и да ли је та течност безбојна?

Сања Марјановић, Крагујевац

Знојне жлезде налазе се у крзну коже већине сисара. Захваљујући њима, лучи се течност која испарава и на тај начин одржава сталну температуру организма, или се преко ње ослобађају разне штетне материје. У већине сисара зној је безбојан, састављен од 99 одсто воде, мало кухињске соли и неких киселина. Само у нилског коња и кенгура зној је — црвене боје.

СССР, г. Харьков-99, Ул. Рибалко 6, кв. 15. Векслеру Борису — Воли поп-музику, скупља постере, значке и сувенире, 18 година.

* Горан Видановић, 18310 Бела Паланка, Железничка станица 66 — 14 година, воли забавну музику и спорт, навија за „Партизан“.

* Зорица Димова, 91440 Неготино, насеље Антигона I 66 — 14 година, воли забавну музику и спорт, навија за „Партизан“.

* Danuta Brodzik, os: Szaklane Domy 3/27, 31-972 Krakow, Polska — 18 година, ученица гимназије која воли музику и нашу земљу, дописивање на енглеском и руском, скупља постере и новине.

* Нинка Јарамазова, 92420 Радовиш, Наум Наумовски Борче 5 — 12 година, навијач „Црвене Звезде“, воли забавну музику и скупља значке, салвете и грамофонске плоче.

Јасмина Ерић, 15000 Шабач, Мирослава Богичевића 94 — 16 година, скупља постере, марке и значке.

* Жарко Лучић 15300 Лозница, Георгија Јакшића 20/2 — 12 година, хоби му је цртање стрипова, скупља значке.

* Кристијана Килибарда, 11060 Београд, Вустандилска 10 — 11 година, навијач „Црвене звезде“, сакупља значке, салвете и разгледнице.

мини формуле макси успех!

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

Ком

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

Ком

СВЕ ФОРМУЛЕ

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

